

GAZETA

GUMed

MIESIĘCZNIK GDAŃSKIEGO UNIwersYTETU MEDYCZNEGO

kontynuacja Gazety AMG

„Gazeta GUMed”

**Miesięcznik Gdańskiego
Uniwersytetu Medycznego**

Wydawca

Gdański Uniwersytet Medyczny
ul. M. Skłodowskiej-Curie 3a
80-210 Gdańsk

Adres redakcji

ul. Dębinki 7, 80-211 Gdańsk
tel. 58 349 15 37
gazeta@gumed.edu.pl
gazeta.gumed.edu.pl

Redaktorka naczelna

Małgorzata Omilian-Mucharska

Przewodniczący

Rady Programowej
Bolesław Rutkowski

Rada Programowa

Barbara Kocharńska
Wioletta Mędrzycka-Dąbrowska
Antoni Nasal

Redaktorka pomocnicza

Joanna Śliwińska

Redakcja i korekta językowa

Maksymilian Wroniszewski

Skład i opracowanie graficzne

Małgorzata Gusman

Współpracownicy

Magda Boguska
Janusz Limon
Piotr Madanecki
Piotr Paluchowski
Bartłomiej Siek
Janusz Springer
Paweł Sudara
Jolanta Świerczyńska-Krok
Justyna Trawińska
Alejandra Vivas
Jakub Winiewski

Druk

Drukarnia Standruk
ul. Rapackiego 25,
20-150 Lublin

Nakład

600 egzemplarzy

Numer zamknięty 15.12.2023 r.

Warunki prenumeraty

Cena rocznej prenumeraty krajowej
(11 zeszytów) wynosi 100 zł,
pojedynczy numer – 9 zł.

Należność za prenumeratę należy
wplacać na konto Gdańskiego
Uniwersytetu Medycznego z dopiskiem
prenumerata „Gazety GUMed”
i poinformować o tym Redakcję mailowo
(gazeta@gumed.edu.pl) lub telefonicznie
(58 349 15 37).

Santander Bank Polska SA Oddz. Gdańsk
76 1090 1098 0000 0000 0901 5327

Przednia i tylna okładka
Małgorzata Gusman

Pierwotną wersją pisma jest wersja
drukowana, możliwe aktualizacje
zamieszczane są w wersjach PDF na stronie
WWW pisma.

INFORMACJE DLA AUTORÓW

Redakcja prowadzi nabór tekstów do połowy
miesiąca poprzedzającego wydanie i zastrze-
ga sobie prawo do niewykorzystania mate-
riałów niezamówionych, a także prawo do
skracania oraz adiestacji tekstów i zmia-
ny ich tytułów.

Wyrażane opinie są poglądami autorów i nie
zawsze odzwierciedlają stanowisko Redakcji
oraz Władz Uczelni. Autorzy tekstów załą-
czający materiały graficzne i zdjęciowe są
zobowiązani do podania ich źródła (np. archi-
wum własne autora, z zasobów zdjęciowych
Kliniki) lub podania nazwiska fotografa/autora.
W przypadku grafik pobranych z internetu
należy podać link do strony WWW w celu zwer-
yfikowania licencji.

Wskazówki dla autorów o liczbie znaków
oraz pozyskiwaniu materiału zdjęciowego
są dostępne na stronie [tinyurl.com/wyty-
czne-dla-autorow](http://tinyurl.com/wytyczne-dla-autorow).

rys. Alina Boguszewicz

Z ŻYCIA UCZELNI

- 4 **Życzenia noworoczne / New Year's wishes**
Marcin Gruchała
- 5 **Uroczystość wręczenia dyplomów doktora habilitowanego i promocje doktorskie**
Anna Gumowska-Włodarczyk
- 6 **Nowe możliwości dla badaczy w 2024 r.**
Małgorzata Szydłowska-Czyżak, Piotr Widłak
- 7 **Porozumienie o współpracy z UCM w Rostocku podpisane**
Joanna Śliwińska
- 8 **Uwaga! Zmiana systemu bibliotecznego**
Małgorzata Florianowicz
- 8 **GUMed członkiem Europejskiego Stowarzyszenia Uniwersytetów**
- 9 **Nagrody THE World University Rankings rozdane**
Jakub Winiewski
- 10 **Biuletyn GUMed – wszystkie wydarzenia w jednym miejscu / The MUG Bulletin – all the events in one place**
Joanna Śliwińska, Magda Boguska, Jakub Winiewski
- 11 **Erasmus+ – świat na wyciągnięcie ręki / Erasmus+ – the world is close at hand**
Dawid Spychała, Karolina Derda
- 16 **SASS Diwali 2023 Celebrations**
Aarshia Gulhar, Bazim Shajahan
- 18 **Po raz kolejny na rowerowym podium**

NAGRODY – SUKCESY – NOMINACJE

- 18 **Prof. Jan Maciej Zaucha z nagrodą ABM**
oprac. Jakub Winiewski
- 19 **Przyznano Nagrody Prezesa Rady Ministrów**
Izabela Zdrojewska
- 20 **Nominacje dla kolejnych profesorów**
Jakub Winiewski
- 20 **Nominacje do Komitetów Naukowych PAN**
Jakub Winiewski
- 22 **Profesorowie GUMed w światowej czołówce**
Jakub Winiewski
- 22 **Osiem projektów naszych badaczy z finansowaniem NCN**
- 24 **Rozstrzygnięto konkurs NCN MINIATURA 7**
Paulina Pótrolniczak

DYDAKTYKA

UCZELNIE FAHRENHEITA

INICJATYWA DOSKONAŁOŚCI – UCZELNIA BADAWCZA

- 35 **Sekcja Doskonałości Publikacyjnej 2.0**
Jakub Rusakow
- 36 **Na półmetku przygody z medycyną**
Agnieszka Anielska

- 37 **E-papierosy i ich wpływ na zdrowie publiczne – wykład prof. Goniewicza**
Katarzyna Sochacka
- 38 **Nauka potrzebuje kobiet**
z Aleksandrą Rutkowską rozmawia Agnieszka Anielska

PUBLIKACJE

- 42 **Publikacja dr hab. Natalii Budy w NEJM**
- 43 **Studencki sukces publikacyjny**
- 43 **PREZENTACJE JEDNOSTEK**

ZDROWIE

- 47 **Trzy metody wydłużania kości**
Szymon Wałęjko, Justyna Napora, Tomasz Mazurek
- 48 **KONFERENCJE I SZKOLENIA**

DOKTORATY I HABILITACJE

KADRY

NEKROLOGI

PRO MEMORIA

WIADOMOŚCI Z UCK

- 64 **Naklejka jakości dla UCK**
Łukasz Wojtowicz
- 65 **Takiego robota nie ma żadna apteka w Europie**
Łukasz Wojtowicz
- 66 **60-lecie wszczęcia pierwszego stymulatora serca w Polsce**
- 68 **Setny zabieg embolizacji tętniaka mózgu**
Jarosław Dzierżanowski, Piotr Zieliński, Tomasz Gorycki

VARIA

- 69 **Lekcja anatomii**
z Markiem Rogulskim rozmawia Maksymilian Wroniszewski
- 71 **Choinka z Australii**
Piotr Madanecki
- 72 **Biznes bólu. O kryzysie opioidowym w Ameryce**
Justyna Trawińska
- 76 **Czy w wojsku istnieje „jeden”?**
Bolesław Rutkowski

DZIAŁ STUDENCKI – REMEDIUM

- 76 **Pierwsze SKN zajmujące się badaniami klinicznymi**
Dariusz Rystwejt
- 77 **Kampania Przytul Styczeń / Hug January campaign**
Olivia Szwinge
- 78 **Działania SKN Chirurgii Stomatologicznej**
Paulina Adamska

Życzenia noworoczne / New Year's wishes

Szanowni Państwo,

Kończący się rok 2023 przyniósł członkom społeczności naszej Uczelni wiele wyzwań. Wspólnie mierzyliśmy się ze skutkami obecnej sytuacji geopolitycznej, a także gospodarczej, wpływającej na funkcjonowanie całego Uniwersytetu. Minione miesiące były także czasem sukcesów, zarówno odnoszonych przez całą Uczelnię, jak i tych będących indywidualnym udziałem członków naszej społeczności.

Współpraca na wielu płaszczyznach, a także zaangażowanie pracowników, doktorantów oraz studentów w życie naszej Uczelni pozwalają nam pokonywać kolejne trudności i z optymizmem patrzeć w przyszłość. Do wszystkich członków społeczności akademickiej GUMed kieruję podziękowania za wspólną pracę na rzecz Uczelni, organizację szeroko zakrojonych inicjatyw oraz wzajemne wsparcie, zrozumienie i dobrą wolę. Gratuluję również wielu sukcesów odniesionych indywidualnie i zespołowo, a także osiągnięć w sferze badawczej, dydaktycznej i organizacyjnej. Za całoroczną pracę dziękuję również pracownikom i osobom zarządzającym jednostkami klinicznymi GUMed – Uniwersyteckim Centrum Klinicznym, Uniwersyteckim Centrum Medycyny Morskiej i Tropikalnej, Uniwersyteckim Centrum Stomatologicznym i Centrum Medycyny Rodzinnej.

Niech rozpoczynający się rok 2024 przyniesie pracownikom, doktorantom i studentom GUMed kolejne sukcesy i osiągnięcia w każdej dziedzinie ich aktywności. Wszystkim członkom społeczności akademickiej naszej Uczelni życzę odwagi w marzeniach i planach na kolejne miesiące oraz pomyślnej realizacji powziętych zamierzeń. ■

Z najlepszymi życzeniami

PROF. DR HAB. MARCIN GRUCHAŁA
Rektor Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego

Prof. Marcin Gruchała, rektor GUMed
fot. Paweł Sudara

Ladies and Gentlemen,

The ending year 2023 brought many challenges to the members of our University community. Together we faced the effects of the current geopolitical and economic situation, affecting the functioning of the entire University. The past months have also been a time of successes, both achieved by the entire MUG and those achieved by individual members of our community.

Cooperation on many levels, as well as the involvement of employees, doctoral students and students in the life of our University allow us to overcome subsequent difficulties and look into the future with optimism. I would like to thank all members of the MUG's academic community for working together for the University, organizing large-scale initiatives

and for mutual support, understanding and good will. I congratulate you on your many individual and team successes, as well as your achievements in the areas of research, teaching and organization. I would also like to thank the employees and managers of MUG's clinical units – the University Clinical Centre, the University Centre for Maritime and Tropical Medicine, the University Dental Centre and the Centre for Family Medicine – for their work throughout the year.

May the upcoming year 2024 bring further successes and achievements for all MUG employees, doctoral students and students in every field of their activity. I wish all members of the academic community of our University courage in their dreams and plans for the coming months, as well as successful reaching of their goals. ■

With the best wishes

PROF. MARCIN GRUCHAŁA, M.D., Ph.D.
Rector of the Medical University of Gdańsk

Uroczystość wręczenia dyplomów doktora habilitowanego i promocje doktorskie

Doktorzy i doktorzy habilitowani nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk farmaceutycznych z roku akademickiego 2022/2023 odebrali swoje dyplomy 14 listopada w Dworze Artusa. W uroczystości uczestniczyli: rektor GUMed **prof. Marcin Gruchała**; prorektor ds. jakości kształcenia **dr hab. Agnieszka Zimmerman prof. uczelni**; prorektor ds. studentów **dr hab. Tomasz Smiatcz**; dziekan Wydziału Lekarskiego **prof. Radosław Owczuk**; dziekan Wydziału Nauk o Zdrowiu z Instytutem Medycyny Morskiej i Tropikalnej **prof. Przemysław Rutkowski** i dziekan Wydziału Farmaceutycznego **prof. Wojciech Kamysz**.

Obecni byli również: **prof. Alicja Dębska-Ślizień**, przewodnicząca Rady Nauk Medycznych naszej Uczelni, **prof. Jędrzej Antosiewicz**, przewodniczący Rady Nauk o Zdrowiu, i **prof. Wiesław Sawicki**, przewodniczący Rady Nauk Farmaceutycznych. Ponadto w wydarzeniu udział wzięło 48 promotorów z Wydziału Lekarskiego, 11 promotorów z Wydziału Nauk o Zdrowiu z IMMiT i 1 promotor z Wydziału Farmaceutycznego.

Uroczystość rozpoczęła się powitaniem zespołu promocyjnego, promotorów, habilitantów, doktorantów oraz gości. Zgodnie z XVI-wieczną tradycją Dworu Artusa na cześć gości odpalono felukę. Po przemówieniu Rektora odbyło się uroczyste wręczenie dyplomów doktora habilitowanego.

Profesor Alicja Dębska-Ślizień wręczyła dyplomy doktora habilitowanego nauk medycznych 10 habilitantom: **Marcinowi Ceynowie**, **Marcinowi Folwarskiemu**, **Dorocie Iwaskiewicz-Grześ**, **Grażynie Lietzau**, **Annie Michno**, **Magdalenie Szaryńskiej**, **Marcie Tomczyk**, **Dmitriemu Tretiakovowi**, **Elizie Wasilewskiej** oraz **Marlenie Zysk**. Z rąk prof. Jędrzeja Antosiewicza dyplomy doktora habilitowanego otrzymało dwoje habilitantów: **Robert Szymczak** i **Marlena Robakowska**.

Kolejną częścią uroczystości były promocje na stopień doktora. Uroczystą przysięgę w języku łacińskim złożyło 76 doktorantów. Promocji 63 doktorantów nauk medycznych dokonała Przewodnicząca Rady Nauk Medycznych, 11 doktorantów nauk o zdrowiu – Przewodniczący Rady Nauk o Zdrowiu, natomiast 2 doktorantek nauk farmaceutycznych – Przewodniczący Rady Nauk Farmaceutycznych.

Na zakończenie prof. Marcin Gruchała złożył gratulacje nowym doktorom i doktorom habilitowanym, życząc dalszych sukcesów naukowych, oraz podziękował wszystkim za przybycie. O oprawę muzyczną zadbał Chór GUMed pod dyrekcją **dr. Błażeja Połoma**. ■

ANNA GUMOWSKA-WŁODARCZYK

Sekcja ds. Naukowych, Dziekanat Wydziału Lekarskiego

Nowi doktorzy i doktorzy habilitowani z władzami Uczelni | fot. Paweł Sudara

Nowe możliwości dla badaczy w 2024 r.

MAŁGORZATA SZYDŁOWSKA-CZYŻAK

Kierownik Działu Projektów Badawczych

PROF. PIOTR WIDŁAK

Dyrektor Biura Centrum Wsparcia
Badań Klinicznych

Agencja Badań Medycznych (ABM) przedstawiła swoje plany na rok 2024. Zgodnie z nimi spodziewane jest ogłoszenie 5 konkursów oraz przeprowadzenie 2 projektów własnych o łącznej alokacji wynoszącej 2 mld zł. Wśród kluczowych inicjatyw znajdują się nowe programy profilaktyczne, zwiększenie dostępu do innowacyjnych terapii oraz zainwestowanie znacznych środków w badania nad chorobami cywilizacyjnymi.

Kluczową aktywnością ABM pozostają konkursy na niekomercyjne badania kliniczne. Już na początku roku planowane jest ogłoszenie otwartego konkursu na badania kliniczne i eksperymenty badawcze, w którym priorytetem będą: kardiologia, neurologia, psychiatria, immunologia oraz choroby zakaźne. Szczególne miejsce przypadnie także onkologii, gdyż na rozwój tej dziedziny ABM przewidziała osobny konkurs o łącznej alokacji wynoszącej 1 mld zł. Ogłoszenie konkursu planowa-

ne jest w drugim kwartale 2024 r., a nabór obejmie w szczególności personalizowane i celowane terapie onkologiczne.

Ponadto ABM zaplanowała konkurs poświęcony opracowaniu i rozwojowi nowych terapii opartych o produkty lecznicze o działaniu przeciwdrobnoustrojowym, kolejny konkurs dotyczący tworzenia Centrów Wsparcia Badań Klinicznych oraz pierwszy konkurs na projekty w zakresie medycyny translacyjnej (w modelu *from bench to bedside*).

W poniższej tabeli przedstawione zostały konkursy ABM, a pełna informacja na ich temat dostępna jest na stronie internetowej [Agencji](#).

Nowa ścieżka wnioskowania

Ogłoszony harmonogram zawiera aż dwa konkursy, w których oprócz naboru wniosków na niekomercyjne badania kliniczne przewidywany jest także nabór aplikacji na realizację eksperymentów badawczych. Mając na względzie fakt, że konkursy tego typu zostały na stałe włączone do planu działań ABM, nasza Uczelnia podjęła decyzję o uruchomieniu nowej ścieżki aplikowania o środki dla badaczy zainteresowanych tego typu finansowaniem.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami ([Zarządzenie Rektora Nr 12/2022](#) z dnia 21 lutego 2022 r.) każdy wniosek projektowy, planowany do złożenia w konkursie o finansowanie ze źródeł zewnętrznych, podlega obowiązkowi zgłoszenia do właściwej jednostki organizacyjnej w celu rejestracji w systemach Uczelni. Badacze zainteresowani aplikowaniem o środki z ABM

Numer konkursu	Obszar tematyczny	Alokacja	Planowany termin ogłoszenia konkursu
ABM/2024/1	Otwarty konkurs na niekomercyjne badania kliniczne i eksperymenty badawcze	300 mln zł	I kwartał 2024 r.
ABM/2024/2	Konkurs na niekomercyjne badania kliniczne i eksperymenty badawcze w obszarze onkologii	1 mld zł	II kwartał 2024 r.
ABM/2024/3	Konkurs na rozwój projektów badawczo-rozwojowych z obszaru medycyny translacyjnej – TransMED SEED (Edycja 1)	300 mln zł	IV kwartał 2024 r.
ABM/2024/4	Konkurs na rozwój Polskiej Sieci Badań Klinicznych przez utworzenie nowych Centrów Wsparcia Badań Klinicznych	150 mln zł	IV kwartał 2024 r.
ABM/2024/5	Konkurs na komercyjne projekty w obszarze rozwoju innowacyjnych produktów leczniczych ze szczególnym uwzględnieniem produktów leczniczych o działaniu przeciwdrobnoustrojowym	300 mln zł	I V kwartał 2024 r.

zobowiązani są do wypełnienia Rozszerzonej Karty Projektu i wysłania jej do Centrum Wsparcia Badań Klinicznych (CWBK) na adres dnbk@gumed.edu.pl. Karta powinna być złożona nie później niż 14 dni kalendarzowych przed zamknięciem naboru. Na jej podstawie dokonywana jest wstępna klasyfikacja aplikacji projektowych pod kątem typu zgłoszenia: badania kliniczne lub eksperyment badawczy. Aplikacje dotyczące badań klinicznych obsługiwane będą tak jak dotychczas przez Biuro CWBK. Obsługę projektów dotyczących eksperymentów badawczych będzie natomiast prowadzić Biuro Projektów GUMed. W Biurze Projektów każdy wniosek otrzyma indywidualnego opiekuna projektu, a więc działanie będzie analogiczne do tego, jakie podejmowane jest w przypadku projektów badawczych finansowanych przez Narodowe Centrum Nauki. Rozdzielenie ścieżek wnioskowania na badania kliniczne

i eksperymenty badawcze ma na celu dopasowanie rodzaju wsparcia do typu składanego wniosku.

Niezależnie od terminu określonego w Zarządzeniu 12/2022 (tj. złożenia Rozszerzonej Karty Projektu nie później niż 14 dni przed zamknięciem naboru) rekomendujemy kontakt z Biurem CWBK i przedstawienie szkicu planowanego projektu z jak największym wyprzedzeniem (co najmniej miesiąc przed zamknięciem naboru). Pozwoli to na pełniejsze podzielenie się z badaczami wiedzą o najlepszych praktykach w zakresie opracowania aplikacji projektowej, co powinno zwiększyć współczynnik sukcesu przy naborze wniosków projektowych. ■

MAŁGORZATA SZYDŁOWSKA-CZYŻAK
PROF. PIOTR WIDŁAK

Porozumienie o współpracy z UCM w Rostocku podpisane

Gdański Uniwersytet Medyczny, Uniwersyteckie Centrum Kliniczne w Gdańsku i Uniwersyteckie Centrum Medyczne w Rostocku zawarły 29 listopada porozumienie o współpracy w dziedzinie kompleksowych badań, diagnostyki i leczenia nowotworów. W imieniu Rektora dokument sygnowała **prof. Edyta Szurowska**, prorektor ds. klinicznych. Memorandum dotyczy w szczególności prowadzenia wspólnych badań i projektów, dzielenia się wiedzą i dobrymi praktykami, a także wymiany personelu, standaryzacji opieki nad pacjentem i poprawy jakości.

Podczas wizyty w Rostocku z ramienia GUMed obecni byli także: **prof. Tomasz Bączek**, kierownik Programu IDUB, oraz **prof. Jan Maciej Zaucha**, kierownik Katedry i Kliniki

Hematologii i Transplantologii. UCK reprezentowali natomiast: **dr hab. Tomasz Stefaniak**, dyrektor ds. lecznictwa, oraz **Dariusz Szplit**, kierownik Działu Innowacji, Analiz i Wdrożeń Technologii Medycznych.

Ze strony Uniwersytetu Medycznego w Rostocku w spotkaniu udział wzięli: **prof. Emil Reisinger** – dziekan Wydziału Lekarskiego, **prof. Christian Junghans** – hematolog, rzecznik Comprehensive Cancer Center Mecklenburg-Vorpommern, **prof. Brigitte Vollmar** – rzecznik Research Area HealthTech Medicine-Oncology, **dr Hugo Murua Escobar** – kierownik Haematologic Molecular Diagnostics, **dr Carolin Gabler** – koordynator Comprehensive Cancer Center i **Stefan Menzel** – rzecznik uczelni.

Prof. Edyta Szurowska i prof. Emil Reisinger po podpisaniu porozumienia

Rozmowy skoncentrowane były na stworzeniu wirtualnego kampusu umożliwiającego zwiększenie doskonałości naukowej i umiędzynarodowienia, a także wymianie doświadczeń w zakresie kluczowych obszarów związanych z diagnostyką i leczeniem nowotworów poprzez ustanowienie dwustronnych programów mobilności i szkoleń dla naukowców, lekarzy, pielęgniarek i innych pracowników ochrony zdrowia w celu inicjowania innowacyjnych projektów i wykorzystania efektu synergii.

Wizytacja w Uniwersyteckim Centrum Medycznym w Rostocku

Przedstawiciele GUMed i UCK zwiedzili szpital uniwersytecki w Rostocku, zapoznali się ze stosowanym w nim systemem chirurgii robotycznej oraz sposobem organizacji diagnostyki radiologicznej, molekularnej i genetycznej w hematologii. Uzupełnieniem rozmów o prowadzonych i planowanych w obu Uczelniach projektach naukowych wykorzystujących nowe technologie było zapoznanie się z laboratoriami badawczymi wirtualnej rzeczywistości i diagnostyki onkologicznej na zwierzętach (m.in. diagnostyki PET/TK i MRI 7T dla zwierząt). ■

DR N. HUM. JOANNA ŚLIWIŃSKA
Rzeczniczka prasowa GUMed

fot. Stefan Menzel

Uwaga! Zmiana systemu bibliotecznego

Biblioteka GUMed informuje, że na początku lutego zostanie **zmieniony system biblioteczny**, za pomocą którego mogą Państwo zamawiać i wypożyczać nasze zbiory oraz korzystać z zasobów elektronicznych.

W związku z tym prosimy o **sprawdzenie statusu wypożyczonych książek** – ich zwrot lub przedłużenie terminu oddania. Wszystkich „dłużników” prosimy także o uregulowanie ewentualnych zaległości.

W dniach 1-11 lutego trwać będzie uruchomianie nowego systemu – **zamawianie i wypożyczanie książek będzie zablokowane**, dostępna będzie jednak informacja o zbiorach oraz możliwość przeglądania e-zasobów.

W dniach 5-10 lutego **Biblioteka Główna** oraz **Biblioteka Wydziału Farmaceutycznego** będą zamknięte.

Zmiana systemu istotna jest także dla studentów, którzy powinni **terminowo zaliczyć przedmioty: edukacja informacyjna**

(do 29 stycznia) oraz **podstawy naukowej informacji medycznej** (do 19 stycznia), ponieważ później będzie to możliwe dopiero w nowym roku akademickim i w nowym systemie.

Wszystkich korzystających z Biblioteki zachęcamy do śledzenia informacji o dalszych etapach wdrażania. Na naszej stronie oraz w mediach społecznościowych zamieszczać będziemy **wskazówki dotyczące sposobu logowania się i korzystania z nowego systemu**. ■

MAŁGORZATA FLORIANOWICZ
Kierowniczka Działu Udostępniania Zbiorów, Biblioteka Główna GUMed

GUMed członkiem Europejskiego Stowarzyszenia Uniwersytetów

Gdański Uniwersytet Medyczny został 27 października członkiem European University Association (EUA) – stowarzyszenia zrzeszającego uczelnie wyższe z całej Europy, którego celem jest umożliwianie wymiany wiedzy i dobrych praktyk w zakresie organizacji pracy uczelni oraz działalności dydaktycznej

i badawczej. Wraz z GUMed oficjalnie przyjęto do EUA 10 innych ośrodków akademickich z Niemiec, Irlandii, Polski, Ukrainy, Azerbejdżanu i Słowacji. →

European University Association zrzesza obecnie ponad 850 instytucji związanych ze szkolnictwem wyższym z 49 krajów, w tym, obok wielu uczelni wyższych, narodowe konferencje rektorów. Polskę w strukturach stowarzyszenia reprezentuje 38 uczelni oraz Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich. Poprzez członkostwo w EUA mogą one ściślej współpracować, m.in. dzięki wymianom pracowników oraz organizacji różnego rodzaju wydarzeń poświęconych dydaktyce, pracy naukowo-badawczej i zagadnieniom związanym z funkcjonowaniem i strukturą ośrodków akademickich.

– *To ważne, abyśmy w pełni uczestniczyli w europejskim obiegu myśli i idei kształtujących uniwersytety i etos akademicki. Od teraz będziemy mieć dostęp do sieci różnorodnych uczelni w Europie, co powinno wesprzeć nas w tworzeniu partnerstw oraz przyczynić*

się do strategicznego rozwoju Uniwersytetu. Dzięki EUA mamy również szansę zwiększyć naszą międzynarodową rozpoznawalność, a także mieć dostęp do unikalnych danych i analiz wspierających podejmowanie decyzji w Uczelni – mówił prof. Michał Markuszewski, prorektor ds. nauki GUMed.

Szczegółowe informacje o działalności EUA oraz o jego nowo przyjętych członkach dostępne są na stronie internetowej [organizacji](#).

Proces aplikowania GUMed do EUA został zainicjowany przez prorektora ds. nauki prof. Michała Markuszewskiego, a koordynowany jest przez Biuro ds. Umiejdzynarodowienia Uczelni pod kierownictwem Ewy Kiszki. ■

Nagrody THE World University Rankings rozdane

Tegoroczna, 9. edycja międzynarodowej konferencji LUMEN 2023 połączona była z galą wręczenia nagród dla polskich i ukraińskich uczelni sklasyfikowanych w jednym z najbardziej prestiżowych rankingów szkół wyższych na świecie – *THE World University Rankings 2024*. Organizatorami wydarzenia odbywającego się w dniach 20-21 listopada były: PCG Academia, Times Higher Education i Fundacja Rektorów Polskich. W zestawieniu GUMed uplasował się na pozycji 1001-1200 w kategorii ogólnej wśród rekordowej liczby 1 904 ośrodków akademickich oraz na 9. miejscu wśród 39 polskich uczelni. Okolicznościowy dyplom dla naszego Uniwersytetu odebrała **dr hab. Agnieszka Zimmermann, prof. uczelni**, prorektor ds. jakości kształcenia.

THE to jeden z 4 najważniejszych rankingów uniwersyteckich (obok ARWU, QS i US News). Nasza Uczelnia najwyższe noty uzyskiwała we wskaźnikach *Research Quality* i *International Outlook*, a także pozostała w czołówce najlepszych ośrodków akademickich dla studentów zagranicznych. Pełne zestawienie rankingowe dostępne jest na stronie timeshighereducation.com. Więcej informacji nt. konferencji LUMEN można zaś znaleźć w serwisie [PCG Academia](#). ■

JAKUB WINIEWSKI
Sekcja ds. Komunikacji

Przedstawiciele uczelni nagrodzonych na konferencji LUMEN 2023 | fot. materiały organizatorów konferencji LUMEN 2023

Biuletyn GUMed

– wszystkie wydarzenia w jednym miejscu

Zawsze w piątek, w dwóch wersjach językowych i do całej społeczności akademickiej – tak od kilku tygodni przesyłamy Państwu najważniejsze wiadomości w pigułce. W cotygodniowym *Biuletynie GUMed* dostępne są zapowiedzi nadchodzących wydarzeń, informacje o szkoleniach, zaproszenia na konferencje i do udziału w badaniach naukowych oraz ankietach studenckich.

Każde wydanie *Biuletynu* zapowiada przede wszystkim wydarzenia mające odbyć się w najbliższym tygodniu oraz te, na które w tym okresie otwarta jest rejestracja. Numery archiwalne dostępne są w Extranecie w zakładce [Aktualności](#).

Aby planowana treść znalazła się w *Biuletynie GUMed*, wystarczy przesłać ją do zespołu Sekcji ds. Komunikacji na adres info@gumed.edu.pl najpóźniej do dnia poprzedzającego wysyłkę *Biuletynu*, tj. do każdego czwartku do godz. 15:00.

Inicjatywy dotyczące aktywności uczelnianych Studenckich Kół Naukowych dystrybuuje co sobotę Studenckie Towarzystwo Naukowe na podstawie informacji przesłanych poprzez [formularz internetowy](#).

Zachęcamy do lektury *Biuletynu* i przekazywania swoich opinii, tak byśmy mogli dopasowywać jego kształt i formę do Państwa realnych potrzeb. ■

**DR N. HUM. JOANNA ŚLIWIŃSKA
MAGDA BOGUSKA
JAKUB WINIEWSKI**

grafika – Magda Boguska

Sekcja ds. Komunikacji

The MUG Bulletin

– all the events in one place

Always on Friday, in two language versions and to the entire academic community – this is how we have been sending you the most important news in a nutshell for several weeks. The weekly MUG Bulletin includes announcements of upcoming events, information about training, invitations to conferences and to participate in scientific research and student surveys.

Each issue of the *Bulletin* primarily announces events to take place in the coming week and those for which registration is open during that period. Archived issues are available on the Extranet in the [News \(Aktualności\)](#) tab.

In order for the planned content to be included in the *MUG Bulletin*, it is enough to send it to the Communication Unit team at info@gumed.edu.pl no later than the day before sending the *Bulletin*, i.e. by every Thursday by 15:00.

Initiatives regarding activities of the MUG's Student Scientific Circles are distributed every Saturday by the Student Science Society based on information sent via the [online form](#).

We encourage you to read the *Bulletin* and share your opinions to let us adapt its shape and form to your real needs. ■

**JOANNA ŚLIWIŃSKA PH.D.
MAGDA BOGUSKA
JAKUB WINIEWSKI**
Communication Unit

Erasmus+ – świat na wyciągnięcie ręki

Współczesny świat jest naznaczony globalizacją, mobilnością społeczeństw oraz rosnącymi możliwościami przemieszczania się, podróży i związanej z nimi edukacji. Jako taki świat ten wydaje się oferować nieograniczone możliwości rozwoju i zdobywania doświadczeń. Od wielu lat obserwuje się tendencję do tworzenia tzw. „światowej społeczności” – świat staje się bardziej dostępny i zintegrowany niż kiedykolwiek wcześniej. W kontekście akademickim, zwłaszcza jeśli chodzi o mobilność studencką, uniwersytety zaczynają pełnić funkcję chwilowych „przystanków wiedzy”, na których studenci „korzystają z okazji”, aby ją zdobyć.

Sektor szkolnictwa wyższego na tle innych sfer życia zawsze był bardziej umiędzynarodowiony. Już wiele lat temu stwierdzono, że szkolnictwo wyższe i cała współpraca w jego obrębie opiera się na wymianie intelektualnej, której immanentną cechą jest przekraczanie granic, także tych narodowych. Dlatego niezmiennie od lat jednym z priorytetów strategii rozwoju Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego jest mobilność, a programem, który obejmuje ofertą mobilności indywidualnej wszystkich członków uczelnianych społeczności, jest Erasmus+.

Program Erasmus+ to dynamiczna inicjatywa, która otwiera drzwi do niepowtarzalnych możliwości rozwoju osobistego i zawodowego. To nie tylko program edukacyjny, ale też niezapomniana przygoda, która poszerza horyzonty, umożliwia nawiązywanie nowych znajomości i zdobywanie unikalnych doświadczeń. Erasmus to szansa dla wszystkich studentów pragnących odkryć nowe obszary wiedzy i kultury, podnieść swoje kompetencje językowe oraz rozwijać umiejętności miękkie. Program obejmuje szeroki zakres dziedzin, od nauk przyrodniczych po sztukę czy nauki społeczne, co oznacza, że każdy znajdzie w nim coś dla siebie.

Ale Erasmus to nie tylko studia. To również szansa na odbycie praktyk zawodowych za granicą, zdobycie doświadczenia w międzynarodowym środowisku pracy i rozwinięcie umiejętności, które przydadzą się w przyszłej karierze zawodowej. Program Erasmus+ jest otwarty dla studentów na różnych etapach studiów, w tym doktoranckich. Nie ma znaczenia, czy jesteś studentem Wydziału Lekarskiego, Nauk o Zdrowiu czy Farmaceutycznego – w Erasmusie każdy znajdzie coś dla siebie.

DR DAWID SPYCHAŁA
Kierownik Działu
Współpracy
Międzynarodowej

KAROLINA DERDA
Specjalistka Działu
Współpracy
Międzynarodowej

Erasmus+ – the world is close at hand

In the modern world marked by globalization, societal mobility and increased accessibility to travel and education seems to offer unlimited opportunities for personal growth and gaining experience. For years there has been a trend towards creating a “global community” where the world becomes more accessible and integrated than ever before. In the academic context (particularly concerning student mobility) universities are taking the role of temporary “knowledge bus-stops” where students seize the opportunity to gain knowledge and experience.

The higher education sector has always been highly internationalized, with a focus on intellectual exchange that transcends national borders. Hence, the European Higher Education Area’s development strategy has consistently prioritized mobility with Erasmus+ being the program offering individual mobility to all members of the university community.

The Erasmus program is a dynamic initiative that opens doors to unique opportunities for personal and professional development. It’s not just an educational program – Erasmus is an unforgettable adventure that broadens horizons, facilitates new connections and provides unique experiences. Erasmus is a chance for students to explore new areas of knowledge and culture, enhance language skills and develop so-called “soft skills”. The program covers a wide range of fields, from natural sciences to arts and social sciences, ensuring that everyone can find something suitable.

Erasmus is not only about studying; it’s also an opportunity to undertake professional internships abroad, gain experience in an international working environment and develop skills applicable to future careers. The Erasmus program is open to students at various stages of their studies, including doctoral candidates, regardless of their field of study.

Join the Erasmus program and open yourself up to a wide range of possibilities! Broaden your horizons, experience cultural diversity, and acquire knowledge not only within the university walls but also through fascinating life experiences. Within this program, you have a chance to spend a study period at a partner university abroad. There, you not only deepen your knowledge

Dołącz do grona uczestników Programu Erasmus+ i otwórz przed sobą szeroki wachlarz możliwości! Poszerzaj swoje horyzonty, poznawaj różnorodne kultury i zdobywaj wiedzę nie tylko w murach uczelni, lecz także poprzez fascynujące doświadczenia. Erasmus to wyjątkowa przygoda, która wpłynie pozytywnie na całe Twoje życie! Na zagranicznej uczelni partnerskiej nie tylko poszerzysz wiedzę w obszarze swojej dziedziny, lecz także zanurzysz się w zupełnie nowym środowisku akademickim.

Aplikacje na wyjazdy na praktyki, czy to dobrowolne, czy obowiązkowe, przyjmujemy przez cały rok. Już 19 lutego ruszają kwalifikacje studentów naszej Uczelni do studiowania za granicą w roku akademickim 2024/2025.

Taka podróż to nie tylko szansa na naukę nowego języka i zanurzenie się w nowych obyczajach i kulturze. To również okazja do rozwijania nowych umiejętności i poznawania wartości, realizowania marzeń, samodzielnego radzenia sobie z nowymi wyzwaniami. Wyjazd stanowi również możliwość odkrywania fascynujących miejsc, przeżywania wielu radosnych chwil, tworzenia niezapomnianych wspomnień oraz budowania relacji z ciekawymi ludźmi. Warto podkreślić, że Erasmus+ jest wyjątkową szansą dla studentów na doskonalenie umiejętności zgodnych z wymaganiami stawianymi przez XXI w.!

Pamiętaj – *once Erasmus, always Erasmus!*

Typy wyjazdów

- **SMS** (*students mobility for studies*) – **okres studiów za granicą** w partnerskiej instytucji szkolnictwa wyższego. Okres studiów za granicą musi być częścią programu studiów.
- **SMT** (*students mobility for traineeship*) – **praktyka za granicą** w przedsiębiorstwie, instytucji badawczej, laboratorium, organizacji lub dowolnym innym odpowiednim miejscu pracy – w tym również w sektorze prywatnym. Praktyki zagraniczne można odbywać podczas studiów na dowolnym cyklu kształcenia i tuż po ich zakończeniu. W miarę możliwości praktyki powinny stanowić integralną część programu studiów.

in your field but also immerse yourself in an entirely new academic environment.

Applications for internships, both voluntary and mandatory, are accepted throughout the year. However, on February 19, our university will begin qualifying students for studying abroad in the academic year 2024/2025.

Such a journey is not just an opportunity to learn a new language and immerse yourself in customs and culture. It is also a chance to develop new skills and values, pursue dreams and navigate new challenges independently. The trip also provides an opportunity to discover fascinating places, experience many joyful moments, create unforgettable memories and build relationships with interesting people. It's worth emphasizing that Erasmus+ offers a unique opportunity for students to enhance skills aligned with the demands of the 21st century!

Remember – once Erasmus, always Erasmus!

Types of student mobility:

- **SMS** (Students Mobility for Studies) – **a period of studying abroad** at a partner higher education institution. The study period abroad must be part of the student's study program.
- **SMT** (Students Mobility for Traineeship) – **internship abroad** in a company, research institute, laboratory, organization or any other relevant workplace (including the private sector). Foreign internships can be undertaken during studies at any level and shortly after their completion. Whenever possible, internships should be an integral part of the study program.

Types of student mobility based on the duration of stay:

- **long-term** study/internship periods (2 to 12 months of physical mobility);
- **short-term** study/internship periods (5-30 days of physical mobility) combined with a mandatory (optional for doctoral candidates) virtual component (minimum/maximum duration unspecified).

**Zmienia życie,
otwiera umysły**

Narodowa Agencja Programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności
Edukacja, Szkolenia, Młodzież

Erasmus+
Zmienia życie, otwiera umysły

erasmusplus.org.pl

grafika – Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Rodzaje wyjazdów studentów ze względu na długość pobytu

- **długoterminowe** wyjazdy na studia/praktykę na okres od 2 do 12 miesięcy; mobilność fizyczna (minimum 2 miesiące);
- **krótkoterminowe** wyjazdy na studia/praktykę (5-30 dni mobilności fizycznej) połączone z obowiązkową (w przypadku doktorantów – opcjonalną) częścią wirtualną (minimalny i maksymalny czas trwania nie jest określony).

Ważne informacje

- Student może wyjeżdżać do dowolnego kraju Programu oraz krajów partnerskich na dowolnym kierunku i poziomie studiów.
- Student może uczestniczyć w okresach mobilności o łącznym maksymalnym czasie trwania do 12 miesięcy na każdym cyklu studiów, niezależnie od liczby i rodzaju działań w zakresie mobilności. Na studiach jednolitych czas mobilności wynosi 24 miesiące.
- Studenci VI roku kierunku lekarskiego mogą realizować za granicą semestr zimowy, odbywając program praktyk z nacięciem na ginekologię i chirurgię w ramach SMT (szczegółowe zasady opisane są w *Regulaminie Wydziału Lekarskiego Programu Erasmus+*).

Dodatkowe wsparcie

Komisja Europejska, dostosowując się do współczesnych potrzeb, wprowadza szereg inicjatyw, które z punktu widzenia młodego pokolenia zdecydowanie wpłyną na procesy administracyjne związane z wyjazdami. Dzięki bardziej przystępnemu charakterowi programu stanie się on bardziej inkluzywny dla osób o ograniczonych możliwościach.

Studenci o mniejszych szansach (znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej – posiadający stypendium socjalne oraz z orzeczoną stopniem niepełnosprawności) otrzymują **dopłatę uzupełniającą** do wsparcia indywidualnego w ramach dofinansowania z Programu Erasmus+

Każdy student ma prawo do ubiegania się o jednorazową dopłatę **Green Travel** w związku z korzystaniem z ekologicznych środków transportu (podróż do oraz z kraju docelowego) uznawanych w Programie Erasmus+, tj. autobusu, pociągu, roweru, a także *carpoolingu* (wspólna podróż osób na tej samej trasie i w tym samym celu odbywana samochodem jednego ze współpasażerów). Dzięki digitalizacji i coraz większej dostępności cyfrowej formy Programu staje się on bardziej przyjazny dla środowiska. Uczelnie uczestniczące w Programie Erasmus+ i realizujące mobilność edukacyjną na podstawie Karty Erasmus (ECHE) są zobowiązane do przygotowania się do wymiany dokumentacji związanej z mobilnością poprzez narzędzia informatyczne wchodzące w skład inicjatywy **Erasmus bez papieru (EWP – Erasmus Without Paper)**. EWP to koncepcja digitalizacji procedury aplikowania na wyjazdy w ramach Programu Erasmus+, zakładająca przekazywanie niezbędnych informacji i danych elektronicznie, przy użyciu

Important information

- Students can travel to any country within the program and partner countries, in any field and at any level of study.
- Students can participate in mobility periods with a total maximum duration of physical mobility up to 12 months per study cycle. For single-cycle degree programs, the mobility period is 24 months.
- Sixth-year medical students can complete a winter semester abroad, focusing on gynecology and surgery as part of SMT (detailed rules described in the “Faculty of Medicine Erasmus+ Regulation”).

Additional support

Adapting to contemporary needs, the European Commission introduces a series of initiatives that will significantly impact administrative processes related to trips. The program is more inclusive for individuals with limited opportunities, provides **additional support** for students in difficult financial situations or with certified disabilities.

Every student has the right to apply for a one-time **“Green Travel”** grant for using environmentally friendly transportation means to and from the destination country. The Erasmus+ program is becoming more environmentally friendly and user-friendly through digitalization. Institutions participating in Erasmus+ and implementing educational mobility based on the Erasmus Charter for Higher Education (ECHE) must prepare for the exchange of documentation through the **“Erasmus Without Paper”** initiative. As part of Erasmus Without Paper, the Online Learning Agreement is a key initiative that aims to streamline the process of applying for Erasmus+ mobility. It allows the electronic exchange of necessary information and data using a dedicated platform **Online Learning Agreement System (OLA)**. The OLA system enables faster communication and cooperation between the program coordinators, including approving and signing the documents online.

According to the plans, starting from 2025 all students in Europe will benefit from the **European Student Card**

Studenci English Division, kadr z filmu *Guide Tour at MUG* dostępnego na YouTube / English Division students, screen from *Guide Tour at MUG* on YouTube

specjalnej platformy – **Online Learning Agreement System (OLA)**. Głównym celem projektu OLA jest umożliwienie studentom przygotowania porozumienia o programie zajęć w systemie internetowym, co pozwala na szybsze nawiązanie kontaktu i współpracy z koordynatorami z uczelni wysyłających i przyjmujących w celu sfinalizowania dokumentu, zatwierdzenia i podpisania go *online*.

Zgodnie z zaplanowanymi kamieniami milowymi procesu już od 2025 r. wszyscy studenci w Europie będą mieć możliwość czerpania korzyści z Europejskiej Karty Studenckiej (**ESCI – European Student Card Initiative**). ESCI stworzy internetowy punkt kompleksowej obsługi za pośrednictwem aplikacji mobilnej Erasmus+, umożliwiającej studentom zarządzanie wszystkimi czynnościami administracyjnymi związanymi z okresem mobilności.

Najważniejsze terminy

15-19.01.2024 r. – Tydzień Erasmus+

W trakcie Tygodnia Erasmus+ studenci i pracownicy Uczelni będą mieć okazję do:

- spotkania się z koordynatorami wydziałowymi Programu Erasmus+ (na Wydziale Farmaceutycznym wydarzenie to odbędzie się na specjalnie przygotowanym stanowisku);
- spotkań z pracownikami dziekanatów poszczególnych wydziałów GUMed zajmujących się Programem Erasmus+ od strony merytorycznej;
- spotkania z „ambasadorami Erasmus+”, czyli studentami różnych kierunków, którzy brali udział w Programie;
- codziennie od 11:00 do 13:00 przewidziana jest *Kawa z E+*, czyli możliwość odwiedzenia Welcome Point (budynek nr 13, ul. Dębinki 7C, parter), napicia się kawy i porozmawiania o Programie;
- uczestniczenia w wydarzeniu *High Noon Erasmus+* w Welcome Point połączonym z poczęstunkiem;
- porozmawiania *online* z pracownikiem Działu Współpracy Międzynarodowej zajmującym się Programem.

Terminy kwalifikacji do wyjazdów dla studentów wszystkich Wydziałów GUMed, pragnących odbyć część swoich studiów za granicą w ramach Programu w roku akademickim 2024/2025:

- **Nabór aplikacji online w macierzystych dziekanatach w terminie od 19.02.2024 r. do 03.03.2024 r.**
- **Kwalifikacje językowe odbędą się online w dniach 04-08.03.2024 r.**
- **Kwalifikacje na Wydziałach Lekarskim, Farmaceutycznym i Nauk o Zdrowiu odbędą się w dniach 11-15.03.2024 r.**

Linki z informacjami o Programie, w tym ofertę Wydziałów, można znaleźć pod linkami: intrel.gumed.edu.pl/ oraz extra-net.gumed.edu.pl/dir.php/248206/.

Patrycja Łangowska na praktykach SMT w Policlinico San Donato w Mediolanie / Patrycja Łangowska on the internship (SMT) at Policlinico San Donato in Milan

Initiative (ESCI). ESCI will create an online point of comprehensive service through the Erasmus+ mobile application, enabling students to manage all administrative activities related to the mobility period.

Key dates

January 15-19, 2024 – Erasmus+ Week

During Erasmus+ Week, students and university staff will have the opportunity to:

- Meet with Faculty Coordinators of the Erasmus+ Program.
- Attend meetings with faculty dean's office staff responsible for Erasmus+ program matters.
- Talk to the Erasmus+ ambassadors – students from various disciplines who have participated in the program.
- Attend daily “Coffee with E+” sessions at the Welcome Point (Building No. 13, Dębinki Street 7C, ground floor) for coffee and discussions about the program.
- Participate in the “High Noon Erasmus+” event at the Welcome Point, combined with refreshments.
- Take part in online discussions with the International Cooperation Department staff responsible for the program.

Qualification dates for student mobility for all GUMed faculties, aiming to study abroad in the academic year 2024/2025:

- **Online application submissions at respective deaneries from February 19, 2024, to March 3, 2024.**
- **Online language qualifications will take place from March 4 to March 8, 2024.**
- **Faculty-specific qualifications will occur from March 11 to March 15, 2024, for the Faculty of Medicine, the Faculty of Pharmacy, and the Faculty of Health Sciences with IMMiT.**

Kontakt:

Dział Współpracy Międzynarodowej
ul. Dębinki 7, budynek 13, pok. 22

Osoba odpowiedzialna za Program Erasmus+ dla studentów

Karolina Derda
tel. (58) 349 12 00
e-mail: karolina.derda@gumedu.edu.pl

Osoba kontaktowa ERASMUS+ na Wydziale Lekarskim

Urszula Pawlik-Dobrowolska
tel. (58) 349 12 05
e-mail erasmus.outgoing@gumed.edu.pl

Osoba kontaktowa ERASMUS+ na Wydziale Farmaceutycznym

Patrycja Ocicka
tel. (58) 349 12 01
e-mail: erasmus.wf@gumed.edu.pl

Osoba kontaktowa ERASMUS+ na Wydziale Nauk o Zdrowiu z Instytutem Medycyny Morskiej i Tropikalnej

mgr Magdalena Szwertfeger
tel. (58) 349 10 67
e-mail: erasmus.wnoz@gumed.edu.pl

Uczelniany Koordynator Programu ERASMUS+

mgr Ewa Kiszka
Kierowniczką Biura ds. Umiejędzynarodowienia Uczelni
e-mail: ewa.kiszka@gumed.edu.pl

Koordynator Wydziałowy Programu ERASMUS+ na Wydziale Lekarskim

dr hab. Kamil Chwojncki
e-mail: kamil.chwojncki@gumed.edu.pl

Koordynator Wydziałowy Programu ERASMUS+ na Wydziale Lekarskim (kierunek lekarsko-dentystyczny)

dr hab. Agata Żółtowska
e-mail: agata.zoltowska@gumed.edu.pl

Koordynator Wydziałowy ERASMUS+ na Wydziale Farmaceutycznym

dr hab. Ilona Olędzka
e-mail: ilona.oledzka@gumed.edu.pl

Nie pytaj swojej koleżanki lub kolegi o to, czy byli na Erasmusie. Zapytaj ich, ile byli razy!

Serdecznie zapraszamy! ■

**DR DAWID SPYCHAŁA
KAROLINA DERDA**

Links with information about the program, including the offers from faculties, can be found at: intrel.gumed.edu.pl/ and extranet.gumed.edu.pl/dir.php/248206/.

Contact

Department of International Relations
Address: Dębinki Street 7, Building 13, Room 22

Person responsible for the Erasmus+ program for students:

Karolina Derda
phone: (58) 349 12 00
e-mail: karolina.derda@gumed.edu.pl

ERASMUS+ Contacts person at the Faculty of Medicine

Urszula Pawlik-Dobrowolska
phone: (58) 349 12 05
e-mail: erasmus.outgoing@gumed.edu.pl

ERASMUS+ Contacts person at the Faculty of Pharmacy

Patrycja Ocicka
phone: (58) 349 12 01
e-mail: erasmus.wf@gumed.edu.pl

ERASMUS+ Contacts person at the Faculty of Health Sciences with the Institute of Maritime and Tropical Medicine

Magdalena Szwertfeger MSc
phone: (58) 349 10 67
e-mail: erasmus.wnoz@gumed.edu.pl

Institutional Coordinator for ERASMUS+

Ewa Kiszka MSc
Head of the Internationalization Office
e-mail: ewa.kiszka@gumed.edu.pl

Faculty Coordinator for ERASMUS+ at the Faculty of Medicine

Dr. habil. Kamil Chwojncki
e-mail: kamil.chwojncki@gumed.edu.pl

Faculty Coordinator for ERASMUS+ at the Faculty of Medicine – Dentistry

Dr. habil. Agata Żółtowska
e-mail: agata.zoltowska@gumed.edu.pl

Faculty Coordinator for ERASMUS+ at the Faculty of Pharmacy

Dr. habil. Ilona Olędzka
e-mail: ilona.oledzka@gumed.edu.pl

Do not ask your friend if they have been on Erasmus. Ask them how many times!

We cordially invite you! ■

**DR DAWID SPYCHAŁA
KAROLINA DERDA**

SASS Diwali 2023 Celebrations

AARSHIA GULHAR

4th year Medicine

BAZIM SHAJAHAN

4th year Medicine

Diwali, a festival that transcends borders, bringing people together in a celebration of unity, diversity, and the triumph of light over darkness, is the biggest festival celebrated all across the Indian Subcontinent. According to Hindu mythology, it marks the victory of good over evil and is also dedicated to goddess Lakshmi, the Hindu goddess of wealth and prosperity. (In the expectation that Goddess Lakshmi will bestow health, money, and success onto their homes, people clean and light up their homes in celebration of this occasion with tremendous excitement).

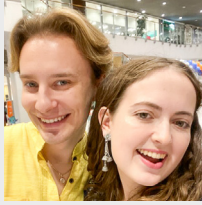
Diwali is a time when our homes resonate with laughter and our hearts resonate with the love of family, forging memories that last forever. With similar sentiments, the South Asian Students' Society (SASS) celebrated Diwali with a family away from

home – the MUG students on the 18th of November 2023 at Mantra restaurant. Everyone was dressed up in the best of their traditional outfits, and we have to say that the decorations put up at the venue were rivaled fiercely by the light the attendees exuded. The celebrations started with Ganesh Aarti (Praying to lord Ganesh). It is believed that Lord Ganesh blesses the event to go smoothly without any obstacles, and therefore all celebrations always start with a Ganesh Aarti. Following that, we had several dance performances by the students of the University and also a special dance performance in the end where the ED and PD students performed together to a popular Bollywood song. SASS had also put up henna and saree draping stalls and a lot of PD students showed interest in the same. Soon afterwards, the food counters were opened and we could see how people couldn't stop licking their fingers. A full traditional Indian 3-course meal was arranged with some amazing snacks, mouth-watering main course and a dessert to die for. The DJ played some banger Bollywood songs the entire night, and trust us, our feet still hurt. We all returned home after the unforgettable evening with some incredible memories, a full stomach, and sore feet from all the dancing.

Diwali, as many say, is where the glow of tradition and modernity meet, creating a symphony of light that resonates across generations. This is why we at SASS strive to bring together people who are far from home at this time. Nostalgia is always great here. Everybody remembers their happy childhood Diwali celebrations at home, so being able to participate in even a small capacity, from a distance is undoubtedly a blessing. Just like how Diwali is the festival of lights, we hope that we can be that light that illuminates your life with kindness, compassion and a whole lot of memories.

Participants of the event | fot. SASS

SZYMON GRZESIK3rd year Medicine**YELIZAVETA NIKITSINA**4th year Medicine

One of the most important Hindu festivals, commonly known as Diwali, symbolizes the victory of light over darkness and good over evil. Traditionally, in India, people celebrate it with their loved ones, spending time in collective prayer, dances, and decorating their homes with lamps, candles, and colourful patterns on the ground.

Students from our university, who are a part of SASS, annually celebrate Diwali in Poland as well. This year, the Festival of Lights attracted not only the attention of the SASS group but also of other students. We were invited to join the celebration at the Mantra restaurant. The ceremony began with a prayer to the statue of Lord Ganesha as per tradition. The rest of the evening was filled with performances of traditional dance routines, in which we ourselves tried our skills. Afterwards, we enjoyed the most famous dishes of Indian cuisine, such as Chole Bathure, paneer, samosas, pakoras, and much more. It was a fantastic experience that we highly recommend to everyone. It's truly amazing how much you can learn about other cultures at your fingertips. On this day, we spent time with our friends but also met many wonderful people from different parts of the world – not only from India but also from Singapore, the UAE, or South Africa. We can't wait for next year! Happy Diwali!

AARYA KUDTARKAR2nd year Medicine

Diwali, also called Deep-avali, is a festival celebrated throughout India. It's a special Indian festival that shows how good conquers evil. People in India celebrate Diwali with lots of excitement. This festival represents happiness, togetherness, and success.

Here in MUG the SASS organise a Diwali party for all. Even though we are far away from our families on this auspicious day we come together as a family and share this joyous festival with our friends and teachers. A home far away from home.

MAGDA WARZOCHA

The Department of Foreign Languages

Attending the Diwali dinner was an absolute delight! It was my second Diwali celebration and I was looking forward to it for weeks. The festive atmosphere, adorned with vibrant decorations created a truly magical setting. The aroma of delicious Indian cuisine filled the air. The diverse spread of traditional dishes was a culinary journey in itself. (Thank you Vyom for showing us how to eat and mix the dishes).

What made the evening truly special was the sense of community and togetherness. Sharing laughter, stories, and delightful moments with people around the table added an extra layer of joy to the festivities.

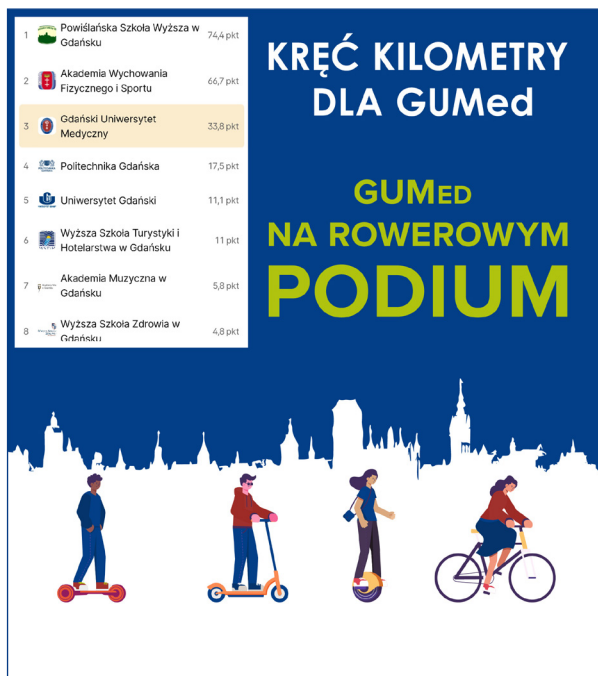
The highlights of the night were undoubtedly the performances which were nothing short of spectacular! The energy and beauty displayed by the performers dresses in beautiful outfits were truly awe-inspiring. The choreography was a perfect blend of traditional and contemporary dance forms. The dancers' showed joy, enthusiasm, and a deep connection to the cultural significance of the festival, making the performance an amazing visual treat.

Every step, twirl, and gesture seemed to tell a story, transporting the audience to a world of festive joy and celebration (congratulations to Szymon and Lisa who mastered the art of dancing). It was a beautiful celebration of talent, culture, and the spirit of Diwali, and I feel fortunate to have witnessed such a fantastic display of artistic expression.

The energy and enthusiasm of everyone present were infectious, creating an unforgettable experience. Participating in the Diwali dinner was not just about savoring delicious food but also about embracing the rich cultural traditions and forging deeper connections with those around me. It was a truly amazing celebration that left me with cherished memories and a heart full of gratitude. I have already started looking forward to Diwali 2024!

Dear Rachana and Abhishek, thank you for the beautiful Indian outfits you gave me. I truly appreciate your kindness and the time you took to select them. Wearing these outfits will not only make me feel connected to the rich and vibrant Indian culture but will also remind me of your lovely gesture. Thank you once again for this wonderful gift. ■

Po raz kolejny na rowerowym podium

Gdański Uniwersytet Medyczny kolejny rok nie schodzi z podium w rywalizacji organizowanej przez Miasto Gdańsk. Akcja *Rowerem do pracy i szkoły – Kręć kilometry dla Gdańska* polega na

promowaniu dojazdu do pracy, szkoły i na uczelnie za pomocą rowerów czy urządzeń transportu osobistego. W 11. edycji, trwającej od początku września do końca listopada, dzięki zaangażowaniu pracowników, studentów i absolwentów, GUMed zajął trzecie miejsce w kategorii Uczelnie.

Zwycięzcą rywalizacji została Powiatłaska Szkoła Wyższa w Gdańsku, a drugą lokatę zajęła Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu. Gdański Uniwersytet Medyczny okazał się najlepszy ze wszystkich uczelni wchodzących w skład Związku Uczelni w Gdańsku im. Daniela Fahrenheita. Punkty w rywalizacji drużynowej były uśredniane w przeliczeniu na jednego studenta.

W ramach zespołu GUMed rywalizowało 99 osób. Łącznie przejechaliśmy 40 204,7 km w ponad 5 300 przejazdach i spaliliśmy łącznie 1 140 000 kcal. Ograniczyliśmy emisję dwutlenku węgla do atmosfery o 10 ton (w porównaniu do dojazdów samochodem).

W tym roku akcję zorganizowano w Gdańsku już po raz dziesiąty. Podczas trzymiesięcznej rywalizacji uczestnicy przejechali ponad 3 mln 672 tys. km, dzięki czemu do atmosfery nie dostało się 918 ton dwutlenku węgla. ■

grafika – Dział Promocji

DZIAŁ PROMOCJI

Prof. Jan Maciej Zaucha z nagrodą ABM

Podczas zorganizowanej 5 grudnia w Warszawie konferencji *Agencja Badań Medycznych – impuls dla rozwoju nauki, zdrowia i innowacji* prezes ABM **dr hab. Radosław Sierpiński** wręczył nagrody *Medycyna Jutra*. Wyróżnienie w kategorii Główny Badacz otrzymał **prof. Jan Maciej Zaucha**, kierownik Katedry i Kliniki Hematologii i Transplantologii, który wziął również udział w jednym z paneli dyskusyjnych odbywających się w ramach wydarzenia.

– To dla mnie bardzo duże wyróżnienie jako dla klinicysty poszukującego skutecznej terapii w leczeniu chłoniaka Hodgkina. Warto

Panel dyskusyjny z udziałem prof. Jana Macieja Zauchy (pierwszy z lewej) | fot. ABM

zwrócić uwagę, że pomimo zwykle dobrych wyników leczenia tego chłoniaka część chorych jest przeleczonych, co skutkuje niepotrzebną toksycznością, natomiast inni pacjenci nie odpowiadają na leczenie i wymagają jego intensyfikacji – powiedział **prof. Jan Maciej Zaucha**.

Zdobywca nagrody realizuje w naszej Uczelni dwa projekty dofinansowane przez ABM na łączną kwotę niemal 37 mln zł. Są to badania **RAFTING-2019** (*Radiation-free therapy for the initial treatment of good prognosis early non-bulky HL, defined by a low metabolic tumor volume and a negative interim PET after 2 chemotherapy cycles*) oraz **N-BURGUND** (*Zastosowanie niwolumabu (N) z następową chemioterapią: bendamustyną, gemcytabiną i deksametazonem-BGD z autologiczną transplantacją szpiku u chorych na chłoniaka Hodgkina opornego na leczenie 1 linii*).

Nagroda *Medycyna Jutra* stanowi wyraz uznania dla ciężkiej, wieloletniej pracy na rzecz ulepszania polskiego systemu ochrony zdrowia oraz działań na rzecz pacjentów. Oprócz prof. Zauchy tegoroczne wyróżnienia otrzymali: Stowarzyszenie Chorych na Układowe Zapalenie Naczyń *Vasculitis* w kategorii Organizacja Pozarządowa, Narodowy Instytut Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie w kategorii Instytut, AstraZeneca w kategorii Lider Innowacji Warsaw Health Innovation Hub, Adamed Pharma S.A. w kategorii Przedsiębiorstwo oraz Instytut Pomnik-Centrum Zdrowia Instytut Matki i Dziecka w kategorii Centrum Wsparcia Badań Klinicznych. Szczegółowe informacje o konferencji połączonej z wręczeniem nagród dostępne są na [stronie ABM](#). ■

oprac. **JAKUB WINIEWSKI**
Sekcja ds. Komunikacji

Przyznano Nagrody Prezesa Rady Ministrów

Dwoje reprezentantów Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego zostało wyróżnionych Nagrodami Prezesa Rady Ministrów za 2023 r., przyznawanymi w uznaniu znaczącego wkładu w rozwój polskiej nauki.

W kategorii *wyróżniająca się rozprawa doktorska* nagrodzona została **dr Karolina Piekarska** za pracę pt. *Mechanizmy indukcji tolerancji immunologicznej – implikacje dla terapii komórkowych*. Grono ekspertów doceniło rozprawę za wniesienie nowej wiedzy dotyczącej interakcji międzykomórkowych, ze szczególnym naciskiem na istotny wkład w działalność wdrożeniową. Warto podkreślić, że część wyników badań zawartych w pracy doktorskiej została już wdrożona. Promotorem pracy doktorskiej jest **prof. Natalia Marek-Trzonkowska**, dyrektor Międzynarodowego Centrum Badań nad Szczepionkami Przeciwnowotworowymi (ICCVS) Uniwersytetu Gdańskiego oraz profesor w Zakładzie Medycyny Rodzinnej GUMed. Badania ujęte w rozprawie doktorskiej prowadzone były w Katedrze Medycyny Rodzinnej GUMed, Katedrze Immunologii Medycznej GUMed oraz ICCVS UG.

W kategorii *wysoko ocenione osiągnięcia naukowe będące podstawą nadania stopnia doktora habilitowanego* nagrodzony został **dr hab. Tomasz Stokowy**. Osiągnięcie naukowe pt. *Precyzyjna identyfikacja rzadkich wariantów genetycznych w danych pochodzących z sekwencjonowania DNA wysokiej przepustowości* zostało docenione za umożliwienie uzyskania wyników

Dr Karolina Piekarska

Dr hab. Tomasz Stokowy

pozwalających na wdrożenie diagnostyki genomowej dla pacjentów z chorobami rzadkimi.

– *To bardzo cieszy, że członkowie naszej akademickiej wspólnoty po raz kolejny zostali laureatami Nagrody Prezesa Rady Ministrów. To szczególnie dowód wiedzy i kompetencji badaczy Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego oraz oznaka najwyższego uznania dla ich pracy* – skomentował wyróżnienie **prof. Michał Markuszewski**, prorektor ds. nauki.

Już trzeci rok z rzędu wśród laureatów Nagrody Prezesa Rady Ministrów obecni są badacze Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. W 2021 r. **prof. Tomasz Zdrojewski** był członkiem zespołu nagrodzonego za osiągnięcie pt. *Stworzenie i wdrożenie rejestrów medycznych, których analiza służy optymalizacji postępowania klinicznego w kardiologii*, natomiast w 2022 r. **dr Mateusz Gliwiński** otrzymał Nagrodę w kategorii *wyróżniająca się rozprawa doktorska* za pracę pt. *Antygenowo-specyficzna regulacja układu odpornościowego w cukrzycy typu 1*.

Pełne wyniki tegorocznej edycji konkursu o Nagrodę Prezesa Rady Ministrów dostępne są na stronie [KPRM](#). ■

DR IZABELA ZDROJEWSKA
Biuro ds. Nauki

foto. archiwum prywatne

Nominacje dla kolejnych profesorów

Prof. Michał Kaliszan

Prof. Katarzyna Sikorska

Prof. Renata
Świątkowska-Stodulska

Troje naukowców z GUMed odebrało 8 listopada w Belwederze nominacje profesorskie. Z rąk prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy otrzymali je: **prof. Michał Kaliszan** – kierownik Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej, **prof. Katarzyna Sikorska** – kierownik Zakładu Medycyny Tropikalnej i Epidemiologii, p.o. dyrektora Instytutu Medycyny Morskiej i Tropikalnej oraz **prof. Renata Świątkowska-Stodulska** – kierownik Katedry i Kliniki Endokrynologii i Chorób Wewnętrznych.

Prof. Michał Kaliszan jest specjalistą z zakresu medycyny sądowej i twórcą metody oceny czasu, jaki upłynął od śmierci,

na podstawie pomiaru temperatury gałek ocznych zwłok. Indeks Hirscha jego prac wynosi 13. Prof. Katarzyna Sikorska w swojej pracy zajmuje się badaniem chorób tropikalnych oraz ich przebiegu i występowania wśród mieszkańców Polski oraz innych państw, a także osób podróżujących za granicę. Indeks Hirscha prac Pani Profesor jest równy 15. Trzecia nominowana badaczka – prof. Renata Świątkowska-Stodulska jest specjalistką endokrynologii o indeksie Hirscha prac wynoszącym 11, skupiającą się na badaniu odpowiedzi hormonalnej organizmu na różnego rodzaju schorzenia, a także wykorzystaniu hormonów w ich diagnostyce i terapii.

Szczegółowa relacja z uroczystości dostępna jest na stronie [Kancelarii Prezydenta RP](#). ■

JAKUB WINIEWSKI
Sekcja ds. Komunikacji

fol. Paweł Sudara/GUMed, Paweł Paszko/Action Studio

Nominacje do Komitetów Naukowych PAN

Siedemnaścioro specjalistów Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego weszło w skład Komitetów Naukowych Polskiej Akademii Nauk, które rozpoczną swoje kadencje w 2024 r. Ich członkowie zostali wyłonieni w drodze wyborów oraz wyborów uzupełniających, które zakończyły się 24 listopada. Reprezentanci GUMed obecni są w następujących 10 spośród 78 Komitetów funkcjonujących w strukturach PAN:

- Komitet Biologii Molekularnej Komórki – **dr hab. Beata Szostakowska** z Zakładu Parazytologii Tropikalnej;
- Komitet Zdrowia Publicznego – **dr hab. Łukasz Balwicki**, **prof. uczelni**, kierownik Zakładu Zdrowia Publicznego i Medycyny Społecznej, oraz **prof. Tomasz Zdrojewski**, kierownik Zakładu Prewencji i Dydaktyki;
- Komitet Terapii i Nauk o Leku – **prof. Michał Markuszewski**, kierownik Zakładu Biofarmacji i Farmakokinetyki, oraz **prof. Jadwiga Renata Ochocka** z Katedry i Zakładu Biologii i Botaniki Farmaceutycznej;
- Komitet Nauk Klinicznych – **prof. Miłosz Jaguszewski** z I Katedry i Kliniki Kardiologii, **dr hab. Tomasz Jastrzębski**, **prof. uczelni** z Kliniki Ginekologii i Położnictwa, **prof. Bar-**

tosz Karaszewski, kierownik Katedry Neurologii, oraz **prof. Krzysztof Kuziemski** z Kliniki Pneumonologii;

- Komitet Nauk Neurologicznych – **prof. Bartosz Karaszewski**, kierownik Katedry Neurologii, **prof. Maria Mazurkiewicz-Beldzińska**, kierownik Kliniki Neurologii Rozwojowej, oraz **prof. Jarosław Sławek**, kierownik Zakładu Pielęgniarstwa Neurologiczno-Psychiatrycznego;
- Komitet Genetyki Człowieka i Patologii Molekularnej – **prof. Bartosz Wasąg**, kierownik Katedry i Zakładu Biologii i Genetyki Medycznej;
- Komitet Chemii Analitycznej – **prof. Michał Markuszewski**, kierownik Zakładu Biofarmacji i Farmakokinetyki;
- Komitet Neurobiologii – **prof. Andrzej Szutowicz** z Zakładu Medycyny Laboratoryjnej;
- Komitet Immunologii i Etiologii Zakażeń Człowieka – **prof. Ewa Bryl**, kierownik Katedry i Zakładu Fizjopatologii, **prof. Natalia Marek-Trzonkowska** z Zakładu Medycyny Rodzinnej, **prof. Piotr Trzonkowski**, kierownik Katedry i Zakładu Immunologii Medycznej, oraz **prof. Jacek Witkowski** z Zakładu Embriologii. ➔

Dr hab. Beata
Szostakowska

Dr hab. Łukasz Balwicki,
prof. uczelni

Prof. Tomasz
Zdrojewski

Prof. Michał
Markuszewski

Prof. Jadwiga Renata
Ochocka

Prof. Miłosz
Jaguszewski

Dr hab. Tomasz Ja-
strzębski, prof. uczelni

Prof. Bartosz
Karaszewski

Prof. Krzysztof
Kuziemski

Prof. Maria Mazurkie-
wicz-Beldzińska

Prof. Jarosław Sławek

Prof. Bartosz Wasąg

Prof. Andrzej Szutowicz

Prof. Ewa Bryl

Prof. Natalia Marek-
Trzonkowska

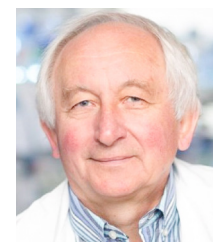
Prof. Piotr Trzonkowski

Prof. Jacek Witkowski

Prof. Ewa Łojkowska

Prof. Bogusław
Szewczyk

Ponadto w skład Komitetu Biotechnologii weszli **prof. Ewa Łojkowska** i **prof. Bogusław Szewczyk** z Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii UG i GUMed.

Komitety Naukowe działające w Polskiej Akademii Nauk to 30-osobowe jednostki zajmujące się konkretnymi dyscyplinami naukowymi w kontekście ich rozwoju, a także praktycznego wykorzystania związanych z nimi odkryć i badań. Do ich zadań należy m.in.: rozważanie istotnych problemów reprezentowanej dyscypliny lub pokrewnych dyscyplin naukowych;

organizowanie debat, dyskusji i konferencji naukowych, a także upowszechnianie ich wyników; przygotowywanie opinii, ocen, ekspertyz i prognoz naukowych; współdziałanie przy wprowadzaniu w życie i upowszechnianiu wyników działalności naukowej; przygotowywanie wspólne z innymi Komitetami opracowań naukowych. ■

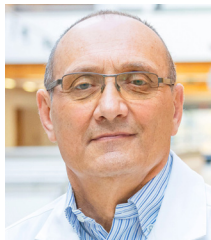
Więcej informacji dostępnych jest na stronie [PAN](#).

JAKUB WINIEWSKI
Sekcja ds. Komunikacji

Profesorowie GUMed w światowej czołówce

Prof. Godefridus Peter

Prof. Jacek Jassem

Śp. prof. Roman Kaliszan

Prof. Piotr Szefer

Badacze Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego: **prof. Godefridus Peters** z Katedry i Zakładu Biochemii, **prof. Jacek Jassem** z Katedry i Kliniki Onkologii i Radioterapii, **śp. prof. Roman Kaliszan**, rektor naszej Uczelni w latach 2005-2008, oraz **prof. Piotr Szefer** z Katedry i Zakładu Bromatologii znaleźli się w gronie najlepszych naukowców na świecie według opublikowanego 23 listopada zestawienia przygotowanego przez portal [Research.com](https://www.research.com).

W dziedzinie medycyny sklasyfikowano 17 810 badaczy, w tym 21 z Polski i 2 z naszej Uczelni. Pierwszy z nich – prof. Godefridus Peters znalazł się na **8 992 pozycji na świecie i 9 w Polsce**. Indeks Hirscha jego prac wynosi 86, a liczba cytowań 41 994 (12 lokata w Polsce). Naukowiec jest także autorem 565 publikacji (9 miejsce wśród krajowych badaczy).

Drugi z przedstawicieli GUMed – prof. Jacek Jassem zajął **9 786 miejsce na świecie i 12 w Polsce**. Naukowiec może poszczycić się pracami o indeksie Hirscha równym 84, a także 48 558 cytowaniami (10 miejsce w Polsce) oraz autorstwem 762 prac (3 miejsce w kraju).

W dziedzinie chemii ranking uwzględnił 15 014 naukowców, w tym 67 z Polski. Spośród naukowców GUMed w zestawieniu obecny jest śp. prof. Roman Kaliszan sklasyfikowany na

4 926 pozycji na świecie i 9 w kraju. Indeks Hirscha prac wynosi 65, liczba cytowań 11 330 (22 miejsce w Polsce), a liczba publikacji to 287 (28 miejsce wśród polskich badaczy).

W dziedzinie nauk o środowisku sklasyfikowano 8 121 specjalistów, w tym 12 z Polski. Jedynym przedstawicielem naszej Uczelni na liście jest prof. Piotr Szefer, sklasyfikowany na **3 680 pozycji na świecie i 4 w Polsce**. Dorobek Profesora to indeks Hirscha wynoszący 42, a także 5 299 cytowań (7 miejsce w kraju) i 115 publikacji (8 pozycja w Polsce).

Autorzy rankingu, opierając się na danych z końca 2022 r., przeanalizowali łącznie dorobek niemal 167 tys. badaczy ze wszystkich dziedzin. Skupili się na ich całościowych osiągnięciach oraz ogólnym wkładzie w rozwój reprezentowanych dyscyplin. Ranking bierze pod uwagę w pierwszej kolejności indeks Hirscha, a obok niego liczbę cytowań i publikacji. W zestawieniu uwzględniono 1% najlepszych przedstawicieli każdej z dziedzin nauki. ■

JAKUB WINIEWSKI
Sekcja ds. Komunikacji

fot. Paweł Sudara, archiwum prywatne

Osiem projektów naszych badaczy z finansowaniem NCN

Ponad 9 mln 600 tys. zł dofinansowania w ramach konkursów Narodowego Centrum Nauki OPUS 25 i PRELUDIUM 22 uzyskało 8 projektów realizowanych przez badaczy GUMed.

OPUS 25

Prof. Jan Dumański, dyrektor Międzynarodowej Agencji Badawczej, otrzymał 2 807 840 zł na projekt pt. *Funkcjonalne*

Prof. Jan Dumański

następstwa utraty chromosomu Y (LOY) w komórkach układu immunologicznego w kontekście chorób nowotworowych – badania ex-vivo oraz in vitro z wykorzystaniem komórek ludzkich. Jego celem jest zbadanie związku pomiędzy utratą chromosomu Y a rozwojem raka. Badacze skoncentrują się na określonych subpopulacjach leukocytów zarówno w krwi obwodowej, jak i mikrośrodowisku guza u pacjentów z rakiem jelita grubego i prostaty. Projekt zakłada także opracowanie modelu LOY *in vivo* oraz przeprowadzenie oceny funkcjonalnej w modelach kohodowli komórek Treg z liniami komórkowymi z raka okrężnicy i prostaty. Przedsięwzięcie ma formę koordynacji projektu krajowego realizowanego w partnerstwie z Instytutem Genetyki Człowieka PAN, reprezentowanym przez **prof. Natalię Rozwadowską**.

Prof. Miłosz Jaguszewski

NCN przyznało 2 186 880 zł dofinansowania **prof. Miłoszowi Jaguszewskiemu** z I Katedry i Kliniki Kardiologii na projekt pt. *Sygnatura stresu oksydacyjnego w chorobie wieńcowej*. Celem badania jest poznanie powiązania parametrów stresu oksydacyjnego z obecnością miażdżycy wieńcowej określonej przez *CAC score* oraz powiązania profilu lipidowego i utlenionych form lipoprotein z poziomem stresu oksydacyjnego w układzie naczyniowym. Oceniona zostanie również m.in. możliwość wykorzystania metabolomiki niecelowanej w badaniu czynników ryzyka różnicujących osoby bez miażdżycy wieńcowej i osoby ze skłonnością do jej powstawania. Przedsięwzięcie ma formę koordynacji projektu krajowego realizowanego w partnerstwie z PG, reprezentowaną przez **dr hab. inż. Annę Stanisławską-Sachadyn**.

Dr hab. Małgorzata Grembecka

Kierownik Katedry i Zakładu Bromatologii **dr hab. Małgorzata Grembecka** uzyskała dofinansowanie w kwocie 1 999 336 zł na projekt pt. *Odkrywając sekrety mikroplastiku – wpływ czynników indukujących uwalnianie mikroplastiku z opakowań, jego rola jako nośnika zanieczyszczeń metalicznych oraz biodostępność w warunkach trawienia in vitro*. Jego celem jest określenie czynników indukujących uwalnianie mikroplastiku z opakowań wykonanych z tworzyw sztucznych,

ich potencjału jako nośników metali oraz biodostępności. Badanie ma kluczowe znaczenie w kontekście bezpieczeństwa żywności. Projekt będzie realizowany we współpracy z **dr hab. inż. Beatą Bochentyn, prof. uczelni** z Instytutu Nanotechnologii i Inżynierii Materiałowej PG.

Prof. Wojciech Kamysz, kierownik Katedry i Zakładu Chemii Nieorganicznej, uzyskał finansowanie w wysokości 1 938 580 zł na projekt pt. *Nowe materiały receptorowe do konstrukcji bioelektronicznego nosa w celu szybkiego i skutecznego wykrywania biomarkerów raka płuc zawartych w wydychanym powietrzu*. W ramach badania zaplanowano zaprojektowanie oraz syntezę materiałów biomimetycznych, takich jak peptydy, których celem jest naśladowanie receptorów węchowych, w tym białek wiążących odoranty. Kolejnym etapem prac będzie budowa mobilnego bioelektronicznego nosa, który powinien umożliwić szybkie pobranie próbki oddechowej oraz detekcję biomarkerów na odpowiednio niskim poziomie stężeń. Projekt będzie realizowany we współpracy międzynarodowej z badaczami z Brazilian National Institute for Cancer w Rio de Janeiro oraz z University of Rome Tor Vergata w Rzymie, a także z **prof. Jackiem Gębickim** z Katedry Inżynierii Procesowej i Technologii Chemicznej PG, co poszerzy zakres współpracy Uczelni w ramach FarU.

Prof. Wojciech Kamysz

PRELUDIUM 22

Bioenergetyka śródbłonka jako nowy cel protekcji naczyń – identyfikacja mitochondrialnych mechanizmów terapii hipolipemizujących to temat projektu realizowanego przez **mgr Alicję Braczko**, doktorantkę z Katedry i Zakładu Biochemii, dofinansowanego przez NCN kwotą 209 520 zł. Ma on na celu zbadanie mechanizmów działania nowych terapii obniżających poziom lipidów na funkcję śródbłonka. W poszczególnych etapach badań wykorzystane zostaną linie komórkowe, myśi model hiperlipidemii oraz zastosowana zostanie analiza u pacjentów cierpiących na hipercholesterolemię rodzinną, co pozwoli określić wpływ inhibitorów PCSK9 na funkcję śródbłonka i porównać zaobserwowane efekty ze statynami. Badanie potencjalnie pozwoli wskazać nowe cele terapii dysfunkcji śródbłonka naczyniowego, przyczyniające się do aktywacji mechanizmów regeneracyjnych niewydolnego serca i innych narządów, takich jak mózg, nerki czy płuca.

Mgr Alicja Braczko

Lek. Karol Kołkowski

Doktorant z Katedry i Kliniki Dermatologii, Wenerologii i Alergologii **lek. Karol Kołkowski** otrzymał 196 420 zł dofinansowania na projekt pt. *Płynna biopsja jako dodatkowe narzędzie diagnostyczne w ziarniniaku grzybiastym wczesnego stadium – badanie pilotażowe*, mający na celu ustalenie

możliwości diagnozowania ziarniniaka grzybiastego (MF) wczesnych stadiów z użyciem płynnej biopsji. W tym celu po pobraniu krwi oraz wycinków tkanki guza od pacjentów ze zdiagnozowanym MF wczesnego stadium przeprowadzona zostanie analiza wyizolowanego z nich DNA. Wnioski z badania pozwolą na ulepszenie procesu diagnostyki MF, a potencjalnie także na wprowadzenie terapii z użyciem spersonalizowanych leków. Najważniejszym spodziewanym efektem będzie dowiedzenie, że jest możliwe znalezienie tych samych wariantów w ctDNA i DNA pochodzącym z tkanki guza.

Realizacji projektu pt. *Celowanie w metabolizm energetyczny w precyzyjnej terapii przeciwnowotworowej: nowe inhibitory LDH-A i PDK1 jako potencjalne strategie głodzenia komórek niedrobnokomórkowego raka płuc i złośliwego międzybłoniaka opłucnej* podejmie się **mgr Marika Frańczak**, doktorantka z Katedry i Zakładu Biochemii, która uzyskała na ten cel 137 478 zł. Celem przedsięwzięcia jest zahamowanie przemian metabolicznych

w komórkach niedrobnokomórkowego raka płuc (NSCL) oraz międzybłoniaka opłucnej (MPM), odpowiedzialnych za ich agresywność i oporność na leczenie. Planowane badania

Mgr Marika Frańczak

obejmą zarówno eksperymenty *in vitro*, jak i *in vivo*, a także ocenę próbek klinicznych. Innowacyjność przedsięwzięcia polega na jednoczesnym skupieniu na hamowaniu wzrostu komórek nowotworowych NSCLC i MPM oraz próbie zrozumienia mechanizmów zachodzących podczas inhibicji dehydrogenazy mleczanowej (LDH-A), kinazy dehydrogenazy pirogronianowej (PDK1) oraz transporterów glukozy.

Projekt pt. *Określenie częstości występowania i znalezienie najbardziej odpowiedniego badania przesiewowego w kierunku śródnałonkowej neoplazji odbytu (AIN) u pacjentek z HPV-zależnymi chorobami ginekologicznymi*, dofinansowany kwotą 133 653 zł, realizować będzie **lek. Michał Brzeziński**, doktorant z Zakładu Propedeutyki Onkologii, pod kierownictwem **dr. hab. Macieja Stukana** z tej samej jednostki. W trakcie

Lek. Michał Brzeziński

trwania projektu określone zostanie ryzyko powstania AIN u pacjentek, u których istnieje wysokie prawdopodobieństwo rozprzestrzenienia się infekcji wirusa HPV na całą strefę anogenitalną. Wyniki tego badania mogą w przyszłości przyczynić się do poszerzenia wskazań do szczepień przeciw HPV oraz do wykonywania badań przesiewowych w kierunku śródnałonkowej neoplazji odbytu wysokiego stopnia i raka odbytu w grupie pacjentek leczonych z powodu HPV-zależnych chorób ginekologicznych.

Narodowe Centrum Nauki w ramach konkursów OPUS 25 i PRELUDIUM 22 dofinansowało łącznie 407 projektów, przeznaczając na ten cel ponad 338 mln zł. Szczegółowe informacje o statystykach obu programów oraz zakwalifikowanych do finansowania projektach dostępne są na stronie [NCN](#). ■

fot. Paweł Sudara, archiwum prywatne

Rozstrzygnięto konkurs NCN MINIATURA 7

Narodowe Centrum Nauki (NCN) ogłosiło w listopadzie ostatnią listę rankingową dla siódmej edycji konkursu MINIATURA. Nabór wniosków trwał od 1 lutego do 31 lipca. Na realizację pojedynczych działań naukowych w postaci badań wstępnych, pilotażowych lub wyjazdów badawczych z GUMed zgłoszono 30 wniosków, z których 10 uzyskało finansowanie. Na zaplanowane badania uzyskano łącznie 478 035 zł.

Dr Edyta Rychlicka-Buniowska z Międzynarodowej Agencji Badawczej otrzymała finansowanie w wysokości 49 999 zł na realizację projektu pt. *Ocena wpływu utraty chromosomu Y na funkcjonowanie ludzkich makrofagów zróżnicowanych in vitro z monocytów krwi obwodowej – analiza na poziomie transkrypcji mRNA*.

**Dr Edyta
Rychlicka-Buniowska**

– *Badania funkcjonalne przeprowadzone na myszach wskazują, że utrata chromosomu Y (ang. loss of chromosome Y, LOY) w makrofagach stanowi istotny czynnik etiologiczny chorób układu krążenia (ang. cardiovascular diseases, CVDs). Głównym celem badania jest identyfikacja genów i szlaków molekularnych, które podlegają deregulacji w wyniku LOY i powodują zmianę funkcji ludzkich makrofagów, stymulując rozwój CVDs. Wyniki niniejszych badań będą stanowiły podstawę do planowania i realizacji kolejnych projektów, których celem będzie kompleksowe poznanie roli LOY w makrofagach w rozwoju CVDs u mężczyzn – wyjaśnia dr Edyta Rychlicka-Buniowska.*

Wstępna identyfikacja genów i szlaków sygnałowych, które podlegają deregulacji w wyniku LOY, pozwoli na precyzyjne zaplanowanie badań funkcjonalnych na poziomie komórkowym, takich jak analiza interakcji makrofagów z fibroblastami czy komórkami śródbłonna naczyń krwionośnych. Umożliwi także zastosowanie i zbadanie czynników potencjalnie znośzących negatywny wpływ LOY na proces chorobowy, takich jak siRNA, specyficzne przeciwciała czy białka hamujące bądź aktywujące zmienione szlaki molekularne. Na podstawie uzyskanych wyników spodziewane jest opracowanie nowych, spersonalizowanych terapii chorób układu krążenia.

**Dr hab. Grażyna
Lietzau**

Rola inhibitorów reduktazy HMG-CoA (statyn) w rozwoju i progresji cukrzycy typu 2 oraz zaburzeń funkcji poznawczych to tytuł działania naukowego, które będzie realizować dr hab. Grażyna Lietzau z Zakładu Anatomii i Neurobiologii.

– *Statyny to grupa leków stosowanych w leczeniu hipercholesterolemii, które będąc inhibitorami reduktazy 3-hydroksy-3-metyloglutarylokoenzymu A. Ograniczają syntezę cholesterolu i jego pochodnych oraz zwiększają wychwyt lipoprotein o małej gęstości (LDL) w wątrobie, co prowadzi do obniżenia poziomu cholesterolu całkowitego i LDL we krwi. Leki te, rekomendowane w pierwotnej i wtórnej profilaktyce chorób sercowo-naczyniowych, są na ogół dobrze tolerowane przez pacjentów. Ich stosowanie budzi jednak kontrowersje ze względu na działania niepożądane – podkreśla dr hab. Grażyna Lietzau. – Niektóre z nich, takie jak miopatia i zaburzenia czynności wątroby, są powszechnie znane. Natomiast w przypadku innych, takich jak rozwój cukrzycy typu 2 i pogorszenie funkcji poznawczych, wyniki badań klinicznych są niejednoznaczne. Dlatego badania eksperymentalne nad rolą statyn w rozwoju i progresji cukrzycy oraz ich wpływem na ośrodkowy układ nerwowy są uzasadnione.*

Celem projektu jest wyjaśnienie, czy przewlekłe przyjmowanie simwastatyny wiąże się z pojawieniem się cukrzycy typu 2 i czy w przypadku jej występowania może przyspieszać jej rozwój *in vivo*. Ponadto wykazane zostanie, czy stosowanie simwastatyny ma negatywny wpływ na funkcje poznawcze oraz czy w przypadku stwierdzenia deficytów poznawczych występują one przed czy po rozwinięciu się cukrzycy. Identyfikacja działań niepożądanych i odpowiednie postępowanie może ograniczyć nieuzasadnione odstawianie statyn, a w konsekwencji zapewnić skuteczniejszą prewencję chorób sercowo-naczyniowych. Identyfikacja grupy pacjentów z wysokim ryzykiem ich nietolerancji lub ze skłonnością do rozwoju nowych albo zaostrzenia istniejących chorób umożliwiłaby im ściśle monitorowanie lub zastosowanie u nich innych form terapii. Projekt będzie realizowany przy współpracy z TAZD-CBU GUMed, a jego całkowity koszt wyniesie 49 962 zł.

Utworzenie biblioteki bakteriofagów zdolnych do lizy klinicznych szczepów Pseudomonas aeruginosa to temat działania naukowego, które przeprowadzi dr Agnieszka Necel z Zakładu Mikrobiologii Lekarskiej. Na realizację zadania NCN przyznało kwotę 49 764 zł.

Dr Agnieszka Necel

– *Bakteria Pseudomonas aeruginosa, czyli tzw. pałeczka ropy błękitnej, stanowi przyczynę około 8% zakażeń szpitalnych. Właściwości tej bakterii, zarówno pod względem etiologicznym, epidemiologicznym, jak i terapeutycznym, wskazują na wysoką potrzebę utworzenia terapii alternatywnych względem antybiotyków. Jedną z proponowanych metod jest użycie bakteriofagów, które zdolne są do lizy komórek bakteryjnych i nie podlegają oporności krzyżowej z antybiotykami. W ramach projektu wykonana zostanie izolacja ze ścieków komunalnych, a także innych akwenów wodnych bakteriofagów infekujących izolaty kliniczne P. aeruginosa. Wybrane wirusy zostaną scharakteryzowane pod względem morfologicznym i molekularnym, a także w zakresie ich potencjału terapeutycznego – mówi dr Agnieszka Necel.*

Uzyskane wyniki pozwolą na utworzenie biblioteki fagów, która może posłużyć nie tylko w celu tworzenia preparatów fagowych, skierowanych przeciwko tym patogenom, ale także w celach epidemiologicznych (fagotypowanie) oraz prewencyjnych, mogących przyczynić się do zmniejszenia rozprzestrzeniania się tych bakterii, zwłaszcza w warunkach szpitalnych.

Dr Kornelia Kadac-Czapska z Katedry i Zakładu Bromatologii uzyskała środki finansowe w wysokości 49 500 zł na realizację zadania badawczego pt. *Badanie uwalniania cząstek tworzyw sztucznych z produktów dla dzieci oraz ocena ryzyka zdrowotnego związanego z mikroplastikiem w żywności dla niemowląt.*

**Dr Kornelia
Kadac-Czapska**

– *Celem zaplanowanych badań jest opracowanie efektywnej metody izolacji i charakterystyki mikropłastiku (MP) oraz określenie czynników indukujących uwalnianie MP z butelek oraz ze smoczków wykonanych z tworzyw sztucznych i przeznaczonych do karmienia niemowląt. Ponadto w wyniku realizacji działania badawczego stworzona zostanie procedura, mogąca służyć ocenie możliwości wykorzystania produktów z tworzyw sztucznych przeznaczonych dla dzieci pod względem uwalniania opisywanych cząstek. Dzięki wykonanym badaniom możliwa będzie ocena narażenia niemowląt na MP wskutek spożywania zanieczyszczonych pokarmów* – mówi **dr Kornelia Kadac-Czapska**.

Zadanie badawcze stanowi pierwszą część cyklu prac, mających na celu scharakteryzowanie pokarmowej drogi narażenia na MP, z uwzględnieniem źródeł cząstek tworzyw sztucznych. Prowadzone prace badawcze mają za zadanie upowszechnienie informacji dotyczących bezpieczeństwa żywnościowego, konieczności ograniczenia powstawania odpadów z tworzyw sztucznych oraz konsekwencji kontynuacji prowadzonej obecnie działalności przemysłowej.

Dr Anna Marcinkowska

Dr Anna Marcinkowska z Zakładu Neurofizjologii, Neuropsychologii i Neuroinformatyki będzie realizować projekt pt. *Wpływ radioterapii na barierę krew-mózg, właściwości tkanki mózgowej, sieci neuronalne i funkcjonowanie poznawcze u pacjentów z glejakiem mózgu*. NCN przeznaczyło na ten cel kwotę 49 500 zł.

– *Glejaki są najczęściej występującym rodzajem pierwotnych guzów mózgu. Jednym z powikłań radioterapii guzów mózgu jest postępujące pogorszenie funkcjonowania poznawczego. Pacjenci doświadczają przejściowego pogorszenia pamięci, które zaczyna się w ciągu 3 miesięcy po leczeniu, a także postępującego, nieodwracalnego spadku zdolności poznawczych w zakresie szybkości psychomotorycznej, sprawności ruchowej, uczenia się oraz procesów pamięci werbalnej i niewerbalnej, operacyjnej, funkcji wykonawczych i wzrokowo-przestrzennych* – mówi **dr Anna Marcinkowska**. – *Mechanizmy stojące za pogorszeniem funkcji poznawczych nie są w pełni poznane, ale prawdopodobnie są wieloaspektowe i synergiczne. Po napromieniowaniu zaobserwowano zmiany w astrocytach, oligodendrocytach, dojrzałych neuronach, neurogeniezie, istocie białej, zapaleniu i układzie naczyniowym.*

Projekt ma służyć zrozumieniu wpływu radioterapii na właściwości tkanki mózgowej w odczynie zapalnym i procesie nowotworowym. Jego zadaniem jest także próba stworzenia modelu starzenia się mózgu i jego przełożenia na barierę krew-mózg za pomocą analizy obrazów uzyskanych poprzez obrazowanie metodą rezonansu magnetycznego. Celem badania jest ponadto dokładniejsze poznanie procesów zachodzących w mózgu w obrębie połączeń strukturalnych i funkcjonalnych, leżących u podstaw postępujących deficytów neuropsychologicznych wynikających ze stosowanego leczenia radioterapią.

Rola polimorfizmu promotora oksygenazy hemowej-1 w dystrofii mięśniowej Duchenne'a to temat działania, które podejmie **dr Karolina Śledzińska** z Katedry i Kliniki Pediatrii, Hematologii i Onkologii. Na realizację projektu Narodowe Centrum Nauki przeznaczyło kwotę 49 500 zł.

Dr Karolina Śledzińska

– *Dystrofia mięśniowa Duchenne'a (DMD) to schorzenie nerwowo-mięśniowe, spowodowane obecnością mutacji w genie DMD, dziedziczone w sposób sprzężony z płcią. Brak produkcji odpowiedniego białka dystrofiny, będącej składnikiem sarkolemy, doprowadza do postępującego osłabienia mięśni, utraty możliwości samodzielnego poruszania się w wieku nastoletnim oraz niewydolności krążeniowo-oddechowej, prowadzącej do przedwczesnej śmierci w trzeciej/czwartej dekadzie życia. Obecnie jest to choroba nieuleczalna. Stosowana sterydoterapia spowalnia nieznacznie przebieg choroby, jednak wiąże się z licznymi działaniami niepożądanymi – tłumaczy **dr Karolina Śledzińska**. – *W związku z tym istnieje pilna potrzeba poszukiwania innych terapii, które mogłyby poprawić stan pacjentów. W tym celu uzasadnione jest badanie genów modyfikujących przebieg choroby.**

Celem projektu będzie analiza związku ciężkości przebiegu DMD i polimorfizmu promotora HO-1. W związku z tym u 100 pacjentów z DMD, leczonych w Klinice Pediatrii, Hematologii i Onkologii, zostanie przeprowadzone genotypowanie polimorfizmów promotora HMOX1 (analiza genetyczna zostanie przeprowadzona we współpracy z Zakładem Biotechnologii Medycznej Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie). Następnie dane genetyczne zostaną poddane analizie pod kątem ewentualnego związku z ciężkością przebiegu choroby (możliwość samodzielnego poruszania się, rodzaj leczenia) znanych markerów progresji DMD – aktywności biochemicznej, funkcji serca, płuc, wyników testów funkcjonalnych oraz markerów funkcyjnych HO-1, takich jak bilirubina, ferrytyna, żelazo. Wynikiem tego projektu będzie wyjaśnienie potencjalnego związku pomiędzy polimorfizmem promotora HMOX1 a ciężkością DMD.

Dr Michał Bohdan z I Katedry i Kliniki Kardiologii otrzymał finansowanie w wysokości 49 280 zł na realizację projektu

Dr Michał Bohdan

pt. Ocena wpływu dapagliflozyny, inhibitora kotransportera 2 glukozy zależnego od jonów sodowych (SGLT2), na funkcję nerek u pacjentów po transplantacji serca.

– U chorych po przeszczepieniu serca często dochodzi do rozwoju przewlekłej choroby nerek, której etiologia jest wieloczynnikowa i wynika m.in. z toksyczności leczenia immunosupresyjnego oraz

licznych chorób towarzyszących, w tym związanych z dysfunkcją śródbłonna. Jak dotąd nie ma uznanych metod farmakoterapii, które pozwalałyby w istotny sposób zapobiegać i/lub hamować progresję przewlekłej choroby nerek w tej grupie pacjentów – wyjaśniał **dr Michał Bohdan**.

Celem badania pilotażowego jest uzyskanie wiedzy na temat wpływu dapagliflozyny na wybrane parametry funkcji nerek, biomarkery włóknienia/zapalenia oraz ryzyko sercowo-naczyniowe u pacjentów po transplantacji serca. Uzyskane dane będą stanowiły wkład w badania nad rolą inhibitorów SGLT2 w nefroprotekcji u chorych po przeszczepieniu serca. Projekt realizowany będzie we współpracy z lekarzami z I Kliniki Kardiologii UCK oraz Centralnym Laboratorium Klinicznym UCK. I Katedra i Klinika Kardiologii GUMed, którą kieruje **prof. Marcin Gruchała**, od wielu lat jest jednym z wiodących ośrodków w Polsce i w Europie Środkowej zajmujących się kompleksową diagnostyką i terapią pacjentów z niewydolnością serca i po transplantacji serca.

Dr Katarzyna
Kośnik-Kwaśnicka

Dr Katarzyna Kosznik-Kwaśnicka z Zakładu Mikrobiologii Lekarskiej otrzymała środki w wysokości 48 950 zł na projekt pt. Ocena bezpieczeństwa stosowania eksperymentalnej mieszanki bakteriofagów i laktoferyny w leczeniu gronkowcowych zakażeń układu oddechowego – badania na modelu in vitro i in vivo.

– Pandemia COVID-19 zwróciła uwagę na problem, jakim są, często zagrażające życiu, infekcje szczepami szpitalnymi. W większości są to szczepy lekooporne, w których przypadku antybiotykoterapia nie przynosi oczekiwanych rezultatów. Preparaty oparte na bakteriofagach (wirusach atakujących bakterie) są rozważane jako jedna z alternatywnych dla antybiotyków metod leczenia zakażeń bakteryjnych – wyjaśnia **dr Katarzyna Kosznik-Kwaśnicka**. – Wciąż jednak wiele kwestii dotyczących ich wpływu na komórki ludzkie pozostaje niejasnych. Celem projektu jest analiza wpływu mieszanki bakteriofagów i laktoferyny na żywotności i aktywność metaboliczną linii komórkowej ludzkich komórek

nabłonka płuc oraz ocena efektywności mieszanki w zwalczaniu zakażeń wywołanych przez wielolekooporne kliniczne szczepy *S. aureus* na modelu zwierzęcym *Galleria mellonella*.

Projekt pt. Wpływ *Lactobacillus plantarum* 299v z inuliną na mikrobiom, częstość występowania biegunki związanej z chemioterapią i radioterapią oraz infekcji o etiologii *Clostridioides difficile* u chorych z rakiem jelita grubego w okresie okołoperacyjnym, dofinansowany kwotą 48 580 zł, będzie realizowany pod kierownictwem **dr Karoliny Kaźmierczak-Siedleckiej** z Zakładu Medycznej Diagnostyki Laboratoryjnej.

Dr Karolina
Kaźmierczak-Siedlecka

– U pacjentów z rozpoznaną chorobą nowotworową występują zmiany dysbiotyczne mikrobiomu. Wyróżnia się kilka terapeutycznych metod (np. podawanie szczepów probiotycznych) umożliwiających modyfikację składu i aktywności mikrobiomu, jednak badania naukowe dotyczące zastosowania probiotyków u pacjentów z chorobami nowotworowymi są nadal nieliczne. Obecnie nie istnieją również jednoznaczne rekomendacje dotyczące możliwości włączenia probiotykoterapii jako elementu kompleksowego leczenia przeciwnowotworowego – tłumaczyła **dr Karolina Kaźmierczak-Siedlecka**.

Praca została zaplanowana jako badanie randomizowane, podwójnie zaślepione oraz kontrolowane placebo. Jego celem jest analiza wpływu szczepu probiotycznego *L. plantarum* 299v w połączeniu z inuliną na mikrobiom jelitowy, częstość występowania biegunki związanej z chemioterapią i radioterapią oraz infekcji o etiologii *Clostridioides difficile* u pacjentów z rakiem jelita grubego w okresie przedoperacyjnym. Projekt będzie realizowany we współpracy z Samodzielną Pracownią Badań Biochemicznych Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie oraz Oddziałem Chirurgii Ogólnej z Pododdziałem Chirurgii Onkologicznej w Kościerzynie.

Dr Damian Kaufmann z Kliniki Kardiologii i Elektroterapii Serca podejmie się realizacji badania pt. Ocena występowania skrzepelin w lewym przedsionku u pacjentów przewlekle leczonych przeciwkrzepliwie poddawanych zabiegom ablacji trzepotania/migotania przedsionków – TEE-BACA registry (TEE before ablation in patients on chronic anticoagulation). NCN przyznało na realizację tego działania środki w wysokości 33 000 zł.

Dr Damian Kaufmann

– Głównym celem projektu będzie ocena czynników ryzyka i częstości występowania skrzepliny w lewym przedsionku u pacjentów poddawanych planowym zabiegom ablacji migotania przedsionków. Projekt pozwoli także na stworzenie algorytmu łączącego ze sobą parametry kliniczne oraz echokardiograficzne, które identyfikowałyby pacjentów z minimalnym prawdopodobieństwem skrzepliny, u których można byłoby odstąpić od przedproceduralnego badania echokardiograficznego przezprzełykowego, co długofalowo mogłoby się przyczynić do zmniejszenia obciążenia pracowni echokardiograficznych oraz zredukowania kosztów hospitalizacji – wyjaśniał **dr Damian Kaufmann**.

Opiekunem merytorycznym projektu w procesie przygotowania wniosku o finansowanie była **prof. Ludmiła Daniłowicz-Szymanowicz**, kierownik Kliniki Kardiologii i Elektroterapii Serca, która będzie nadzorować przebieg badania w trakcie jego realizacji.

Pełna lista dofinansowanych projektów znajduje się na stronie [NCN](#). ■

DR PAULINA PÓŁROLNICZAK
Dział Projektów Badawczych

fot. Paweł Sudara, archiwum prywatne

Najlepsi dydaktycy nagrodzeni

Ankiety dydaktyczne to sposób dla studentów Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego na wyrażenie swoich opinii o nauczycielach akademickich, którzy na co dzień przekazują im wiedzę podczas wykładów, seminariów i ćwiczeń praktycznych. Zdobywcy najwyższych ocen w ankietach 6 grudnia zostali nagrodzeni za swoje sukcesy dydaktyczne podczas uroczystości zorganizowanej w Atheneum Gedanense Novum.

W wydarzeniu wzięli udział przedstawiciele władz Uczelni: **dr hab. Agnieszka Zimmermann, prof. uczelni** – prorektor ds. jakości kształcenia, **dr hab. Tomasz Smiatacz** – prorektor ds. studenckich, **prof. Wojciech Kamysz** – dziekan Wydziału Farmaceutycznego oraz **prof. Magdalena Prokopowicz** – prodziekan WF. Obecni byli również nauczyciele akademicy, a także przewodnicząca Uczelnianego Samorządu Studenckiego **Aleksandra Drzycimska** i członek zarządu USS **Michał Bystram**.

– Ankieta dydaktyczna to narzędzie nie tylko dla studentów, ale i dla Uczelni. Pozwala ona przeanalizować odbywający się w murach GUMed proces kształcenia i stale go doskonalić. Uzyskując od

studentów oceny na poziomie 100% i 99%, są Państwo crème de la crème naszych dydaktyków. Serdecznie Państwu gratuluję – mówiła **dr hab. Agnieszka Zimmermann, prof. uczelni**.

Ogółem 25 nauczycieli otrzymało w ankietach dydaktycznych za rok akademicki 2022/2023 oceny na poziomie 100%, natomiast na 99% ocenionych zostało 63 dydaktyków. Najwyżej ocenieni nauczyciele akademicy odebrali okolicznościowe dyplomy z rąk dr hab. Agnieszki Zimmermann, prof. uczelni oraz dr hab. Tomasza Smiatacza.

Uroczystość była również okazją do wręczenia nagród *Amicus Studentis* nauczycielom akademickim wskazanym w studenckim głosowaniu jako ci, którzy z największym zaangażowaniem przekazują wiedzę i wspierają środowisko studenckie. Statuetki z rąk Aleksandry Drzycimskiej i Michała Bystrama odebrali: **dr Areta Hebanowska** z Katedry i Zakładu Biochemii (WL), **dr Adrian Szewczyk** z Katedry i Zakładu Chemii Fizycznej (WF) oraz **mgr Jolanta Szamotulska** z Zakładu Fizjoterapii (WNoZ).

– Dzisiejsza gala to podkreślenie dobrych relacji między studentami a nauczycielami akademickimi naszej Uczelni. Wspólnie tworzymy społeczność, która kształtuje przyszłość ochrony zdrowia. Razem, jako jeden zespół, możemy osiągnąć wybitne rezultaty – powiedziała **Aleksandra Drzycimska**.

Pełna lista nauczycieli akademickich z najwyższymi wynikami osiągniętymi w ankietach dostępna jest w [Extranecie](#). ■

Od lewej: Michał Bystram, mgr Jolanta Szamotulska, dr Areta Hebanowska, dr Adrian Szewczyk, Aleksandra Drzycimska | fot. Magda Boguska

JAKUB WINIEWSKI
Sekcja ds. Komunikacji

Pierwszy Hackathon FarU pobudził interdyscyplinarną współpracę

JOANNA PRZYBYTEK-KOBIERNA
Centrum Transferu Technologii

Związek Uczelni w Gdańsku im. Daniela Fahrenheita, we współpracy z Centrami Transferu Technologii (CTT) GUMed, PG i UG, zorganizował pierwszy Hackathon FarU. Wydarzenie wpisuje się w założenia wcześniejszych inicjatyw organizowanych przez CTT, jakimi były *Innovation Days*, poświęcone kształtowaniu postaw przedsiębiorczych i rozwoju innowacyjnych pomysłów w ramach trzech uczelni. W trwającym trzy dni Hackathonie swoje siły połączyli studenci, przedstawiciele kadry dydaktycznej i pracownicy administracyjni Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, Politechniki Gdańskiej i Uniwersytetu Gdańskiego. Przedsięwzięcie to nie było zwykłym konkursem, lecz świętem innowacji, współpracy i synergii, pozwalającym wybrzmieć różnorodnym pomysłom, które spotkały się w jednym miejscu.

Inauguracja

Hackathon odbył się w dniach 17-19 listopada w gmachu Hydromechaniki Politechniki Gdańskiej. Jego celem była nie tylko rywalizacja i podniesienie kompetencji uczestników, ale też wzmacnianie więzi między społecznościami trzech uczelni, co podkreśliła **prof. Adriana Zaleska-Medynska**, dyrektorka Związku Uczelni w Gdańsku im. Daniela Fahrenheita. Organizatorzy otworzyli swoje drzwi dla wszystkich członków społeczności FarU. Takie podejście miało przyczynić się

do stworzenia środowiska, w którym osoby specjalizujące się w różnych dziedzinach mogą wносить unikalne perspektywy w celu podejmowania złożonych wyzwań.

Zespoły i ścieżki tematyczne

W wydarzeniu można było wziąć udział w roli uczestnika lub eksperta merytorycznego wspierającego rywalizujące zespoły. Dzięki ankiecie przeprowadzonej wśród społeczności akademickich wybrano pięć ścieżek tematycznych Hackathonu: *Ekosystem współpracy w ramach FarU i Pomorza* (3 zespoły), *Zmiany cywilizacyjne* (7 zespołów), *Energia a zrównoważony rozwój* (2 zespoły), *Bezpieczeństwo i jakość żywności* (1 zespół) oraz *FarU na rzecz morza* (2 zespoły).

W rekrutacji wyłoniono 15 zespołów, w których łącznie znalazło się 63 uczestników. 17 listopada zostali oni przywitani przez **prof. Krzysztofa Wilde**, rektora Politechniki Gdańskiej, gospodarza wydarzenia. Zadaniem zespołów było stworzenie rozwiązania o potencjale biznesowym, społecznym lub wspierającym efektywną współpracę w ramach FarU. Najwięcej zespołów, bo aż 7, pracowało nad pomysłami dotyczącymi zmian cywilizacyjnych. Każdy zespół otrzymał wsparcie mentorskie oraz eksperckie w postaci konsultacji, a także miał szansę uczestniczyć w ćwiczeniach i przygotowaniu do prezentacji oraz wieczornej integracji po pierwszym dniu wydarzenia. Podsumowanie trzech dni pracy stanowił *pitching* (krótka, trzyminutowa forma prezentacji pomysłu) przed jury podczas *Demo Day*.

Wielki finał, czyli Demo Day

Ostatniego dnia wydarzenia w Auli Politechniki Gdańskiej odbył się *Demo Day*. Wszystkie zespoły wystąpiły przed jury, w którym zasiadli: **prof. Adriana Zaleska-Medynska**; kierownik Katedry i Zakładu Bromatologii GUMed **dr hab. Małgorzata Grembecka**; **dr hab. inż. Jacek Barański** z Instytutu Energii PG; dyrektor Centrum Doskonalenia Dydaktycznego i Tutoringu UG **dr Ewa Szymczak**, **prof. UG**; współtwórca i CEO międzynarodowego akceleratora Space3ac **Wojciech Drewczyński** oraz prezes Startup Academy **Michał Misztal**.

Na uczestników czekały trzy nagrody główne w wysokości: 5 tys. zł, 3 tys. zł i 1 tys. zł. Wręczyli je: **prof. Marcin Gruchała**, przewodniczący Zgromadzenia Związku Uczelni w Gdańsku im. D. Fahrenheita, rektor GUMed; **dr hab. inż. Mariusz Kaczmarek**, prorektor ds.

Przekazanie nagrody Laureatom trzeciego miejsca | fot. GREGMAR

kształcenia PG, oraz **dr hab. Arnold Klónczyński, prof. UG**, prorektor ds. studentów i jakości kształcenia UG.

Pierwsze miejsce zajął projekt *Sea math*, zgłoszony przez fizyków i matematyków z Uniwersytetu Gdańskiego. W skład zespołu weszli: **Laura Grzonka, Jakub Gnyp, Dagmara Kurkowska, Marcin Marciniak i Małgorzata Szczekocka**. Opracowali oni modele matematyczne do optymalizacji projektowania i konstrukcji morskich farm wiatrowych.

Na drugim miejscu znalazł się projekt *Zielona Płyta*. Zespół tworzyli: **Amelia Dolińska (UG), Paulina Duch-Żebrowska (PG), Jakub Jabłoński (UG), Kornelia Wilk (PG) i Krzysztof Ziółkowski (UG)**. Pomysł dotyczył utworzenia hubu kompetencyjnego wspierającego modernizację bloków z wielkiej płyty, zwłaszcza w zakresie zwiększenia wydajności energetycznej i ciepłej budynków.

Trzecie miejsce zdobyli autorzy projektu *DepressionControlApp*: **Szymon Bierzanowski (PG), Adrianna Czerwińska (PG), Krzysztof Pietruczuk (GUMed) i Wojciech Rusinek (UG)**. Ich pomysł polegał na stworzeniu aplikacji kompleksowo wspierającej osoby zmagające się z depresją. Projekt zakłada umożliwienie analizy danych biometrycznych, możliwość indywidualizacji terapii i szybki kontakt z centrum pomocy przez telefon komórkowy.

Podsumowanie

Hackathon zorganizowany przez Związek Uczelni im. Daniela Fahrenheita był kolejną formą integracji interdyscyplinarnych kompetencji wśród społeczności akademickich FarU i przyczynił się do wspierania postaw przedsiębiorczych oraz poszukiwania innowacyjnych rozwiązań. Inicjatywa podkreśliła wartość interdyscyplinarnych projektów i siłę, jaka drzemie w kooperacji pomiędzy przedstawicielami trzech pomorskich uczelni.

JOANNA PRZYBYTEK-KOBIERNA

**DR N. SPOŁ.
AGNIESZKA ANIELSKA**
Koordynatorka ds. popularyzacji nauki, Centrum Analiz Biostatystycznych i Bioinformatycznych GUMed

Hackathon to kolejna inicjatywa, której celem jest wspieranie rozwoju innowacyjnych pomysłów oraz budowanie kultury przedsiębiorczości wśród trójmiejskich studentów. Podobne zadania stawiamy sobie, realizując w GUMed projekt *InnovAId*, dlatego, wierząc w siłę synergii, włączyliśmy się w organizację tego wydarzenia. Nie było to nasze pierwsze doświadczenie z pracą w tej formule – kilka

miesiący temu eksperci GUMed towarzyszyli uczestnikom hackathonu *hack4change*, którego organizatorem jest Fundacja CODE:ME.

W ramach projektu *InnovAId* prowadzimy szereg działań (organizujemy warsztaty i debaty, nagrywamy podcasty, przygotowujemy podręczniki), których celem jest inspirowanie studentów do projektowania i wdrażania innowacyjnych rozwiązań w obszarze zdrowia. Wiemy bowiem, że cyfrowe rozwiązania mogą korzystnie wpłynąć choćby na dostępność usług zdrowotnych, a ich potencjał wciąż nie jest do końca wykorzystany.

Przykładem takiego rozwiązania jest projekt aplikacji *DepressionControlApp*, który zdobył III nagrodę Hackathonu FarU. W pracach nad aplikacją interdyscyplinarny zespół wspierała dr Anna Supernat. Rozwiązanie to zostało zaprojektowane z myślą o osobach zmagających się z depresją i ma stanowić dla nich kompleksowe wsparcie w zakresie indywidualizacji terapii i szybkiego kontaktu z centrum pomocy. Obszar zdrowia psychicznego, w którym potrzeby znacznie przekraczają aktualne możliwości systemowe, jest jednym z tych, które niewątpliwie mogą skorzystać na rozwoju cyfrowych form wsparcia dla osób potrzebujących pomocy.

DR ANNA SUPERNAT
Koordynatorka projektu *InnovAId*, Centrum Analiz Biostatystycznych i Bioinformatycznych GUMed

Jako ekspertka pojawiłam się na tego rodzaju wydarzeniu po raz pierwszy. Jestem pod dużym wrażeniem nie tylko pomysłów, nad którymi pracują poszczególne grupy, ale też ich entuzjazmu i zaangażowania. Cieszę się, że mogłam wesprzeć zespół, który nie tylko postawił sobie ambitny cel, ale też pochylił się nad niezwykle ważnym społecznie problemem. Mamy wiele doniesień na temat tego, jak na przestrzeni ostatnich lat ucierpiał nasz dobrostan psychiczny, a odpowiednia pomoc nie zawsze jest dostępna dla osób, które jej potrzebują. Warto więc szukać w obszarze *digital health* nowych rozwiązań, które rozszerzą wachlarz dostępnych możliwości. Z chęcią będę kontynuować współpracę z nagrodzonym zespołem nad dalszym rozwojem tego i innych ich pomysłów. ■

Równanie na nierówność – Klub Kobiet FarU

Pierwsze otwarte spotkanie Stowarzyszenia Klub Kobiet Uczelni Fahrenheita zgromadziło niemal setkę kobiet zainteresowanych przystąpieniem do zgromadzenia. Wydarzenie odbyło się 20 listopada w Auli Politechniki Gdańskiej i poświęcone było systematycznie zmniejszającym się, choć wciąż widocznym nierównościom pomiędzy kobietami a mężczyznami w miejscu pracy, jakim jest środowisko akademickie. W wydarzeniu udział wzięli przedstawiciele wszystkich uczelni członkowskich FarU. GUMed reprezentowali: **prof. Michał Markuszewski**, prorektor ds. nauki, oraz przedstawicielki Zarządu Klubu Kobiet – **prof. Małgorzata Myśliwiec**, kierująca Katedrą i Kliniką Pediatrii, Diabetologii i Endokrynologii, **dr hab. Aleksandra Gaworska-Krzemińska**, **prof. uczelni**, kierująca Zakładem Zarządzania w Pielęgniarstwie, p.o. dyrektora Instytutu Pielęgniarstwa i Położnictwa, prodziekan ds. promocji i rozwoju WNoZ z IMMiT, i **Ewa Kiszka**, kierująca Biurem ds. Umiejdzynarodowienia Uczelni.

Badaczki i pracownice związane z UG, PG i GUMed 21 czerwca 2023 r. powołały Stowarzyszenie Klub Kobiet FarU na spotkaniu w Welcome Center UG [o czym pisaliśmy w [listopadowej](#) „Gazecie GUMed” – przyp. red.]. Od tego czasu aktywnie działa Zarząd Klubu, który chce, aby Stowarzyszenie stało się największą w regionie organizacją zrzeszającą kobiety nauki i pracujące w środowisku akademickim.

Zgromadzonych w Auli PG powitała prezeska klubu **prof. Ewa Łojkowska** z Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii UG i GUMed. Na wstępie przybliżyła zebranych genezę powstania Stowarzyszenia, którego celem jest przede wszystkim wzajemne wsparcie, współpraca, wymiana doświadczeń i budowanie świadomości wokół zagadnień równości.

– *W ciągu ostatnich 20 lat, zarówno w Polsce, jak i na całym świecie, sytuacja kobiet, w tym badaczek, bardzo się poprawiła* – powiedziała **prof. Łojkowska**. – *Jednak mimo tej poprawy dalej musimy pracować nad osiągnięciem pełnej równości badaczy i badaczek*

Prof. Ewa Łojkowska

w życiu naukowym, społecznym czy politycznym. Mam wielką nadzieję, że rola kobiet w życiu naukowym i społecznym będzie stopniowo wzrastać. Nadzieję pokładam również w naszych działaniach na rzecz równości płci. Chciałabym życzyć nam wszystkim nie tylko sukcesów i osiągnięć w życiu zawodowym i rodzinnym, ale także równego traktowania i oczekiwanej w związku z tym solidarności płci. Pamiętajmy, że dopiero po wprowadzeniu w życie równości kobiet i mężczyzn nauka i inne dziedziny naszego życia będą mogły w pełni wykorzystywać potencjał całej naszej populacji.

Następnie głos zabrali Rektorzy Uczelni Fahrenheita. Jako pierwszy zebranych przywitał rektor PG **prof. Krzysztof Wilde**, który podkreślił, jak istotna jest wymiana doświadczeń i wsparcie w miejscu pracy, jakim jest środowisko naukowe.

– *To ważna inicjatywa wpisująca się w obecne trendy społeczne, które coraz częściej nawiązują do potrzeby niedyskryminacji. Stanowi także kolejny krok w kierunku federacji i zacieśnienia współpracy pomiędzy Politechniką Gdańską, Gdańskim Uniwersytetem Medycznym i Uniwersytetem Gdańskim. Już sama nazwa Klubu łączy w sobie ideę wzrostu roli kobiet w tych trzech uczelniach. Jestem pełen uznania dla tak wysokiej frekwencji* – powiedział **prof. Wilde**.

Rektor Uniwersytetu Gdańskiego **prof. Piotr Stepnowski** przypomniał natomiast, że jednym z priorytetów w mijającej kadencji było podjęcie konkretnych działań w Uniwersytecie Gdańskim dotyczących niwelowania różnic na ścieżce kariery naukowej, a także w zakresie wysokości wynagrodzeń pomiędzy naukowczyniami i naukowcami.

– *Mamy w UG to szczęście, że naszą społeczność tworzy wiele niezwykłych kobiet, dlatego całym sercem popieram ideę powstania i działania Klubu Kobiet FarU* – dodał **prof. Stepnowski**. – *Wierzę, że wzmocnienie głosu tej części pracowników naszej uczelni przyniesie konkretne wyniki i korzyści nie tylko samym zainteresowanym, ale też nam wszystkim.*

Ostatnim przedstawicielem władz uczelni, który powitał goście spotkania, był prorektor ds. nauki GUMed **prof. Michał Markuszewski**, który zgadzając się z wypowiedziami swoich przedmówców, stwierdził, że nauka jest kobietą. Za te słowa nagrodzono go głośnymi brawami.

– *Mówię to z pełną świadomością roli i osiągnięć kobiet w nauce w GUMed i uczelniach zrzeszonych w FarU* – wyjaśnił **prof. Markuszewski**. – *Jestem dumny, że mamy w Gdańsku Klub Kobiet Uczelni FarU. Nie wiem, czy w naszym kraju są inne tego typu kluby, ale jestem przekonany, że nasz lokalny „klimat” sprzyja powstawaniu takich progresywnych pomysłów, co świadczy o tym, że jest to doskonałe miejsce do szczęśliwego życia, udanej pracy i dynamicznego rozwoju.*

Gender gaps

Kolejnym punktem programu były zapowiadane od dawna wykłady trójmiejskich naukowczyń. Pierwszą z nich była wchodząca w skład zarządu Klubu **prof. Ewa Lechman** z PG, która mówiła o tym, czym jest *gender gaps* na rynku pracy. *Gender gaps* to kwantyfikowalna różnica między mężczyznami i kobietami odzwierciedlająca się np. w różnicach płacowych, zajmowanych stanowiskach i dostępie do edukacji. Źródeł luk należy szukać przede wszystkim w przyjętych normach społecznych, uprzedzeniach, ale również w religii. Prelegentka powoływała się na wyniki prac tegorocznej laureatki Nagrody Nobla w dziedzinie ekonomii **prof. Claudii Goldin**. To Amerykanka, która w 1990 r. została pierwszą kobietą docenioną stałą posadą tzw. *tenured professorship* na Wydziale Ekonomii Uniwersytetu Harvarda. W 2023 r. otrzymała Nagrodę Nobla za pogłębienie wiedzy na temat sytuacji kobiet na rynku pracy. Była to pierwsza Nagroda Nobla w dziedzinie ekonomii dla kobiety, która otrzymała ją w pojedynkę, a nie wspólnie z innym badaczem lub badaczką. Claudia Goldin, zebrawszy archiwalne dane z USA z ostatnich 200 lat, wykazała, w jaki sposób i dlaczego wskaźniki zatrudnienia i zarobki zmieniały się w zależności od płci. Kobiety były i są niedostatecznie reprezentowane na rynku pracy, a ponadto zarabiają mniej niż mężczyźni. Badania Goldin znacząco pogłębiają dotychczasową wiedzę na temat sytuacji kobiet na rynku pracy. Nagroda Nobla za badania nad przyczynami i głównymi źródłami utrzymującej się dysproporcji między płciami doskonale legitymizuje działania, które planuje podjąć Klub Kobiet FarU.

– *Badania nad gender gaps zajmują coraz większy obszar zainteresowania nauki. Są ważnym nurtem badań interdyscyplinarnych, pokazujących problemy efektywnego wykorzystania pracy oraz umiejętności, podnoszą kwestie dyskryminacji kobiet oraz tzw. empowerment i agency. Należy pamiętać, że luka płacowa, luka w dostępie do edukacji czy rynku pracy w długim okresie przekształca się w wymierne straty na gruncie produktywności oraz dobrobytu ekonomicznego całego społeczeństwa* – mówiła **prof. Lechman**.

Fahrenheit kobietą?

Następnie głos zabrały **dr hab. Natasza Kosakowska-Berezecka**, **prof. UG**, kierownik Zakładu Psychologii Mię-

Uczestniczki spotkania Klubu Kobiet FarU

dzynkulturowej i Psychologii Rodzaju UG, oraz **dr Magdalena Żadkowska** z Zakładu Socjologii Życia Codziennego UG, które przewrotnie, zastanawiając się nad tym, czy Fahrenheit mógłby być kobietą – a raczej jak poradziłyby sobie jako kobieta – opowiedziały o tym, jak ważne jest inwestowanie w równość płci w środowisku akademickim. Na wstępie zaprezentowały wykres pokazujący, jak kształtują się kariery badaczek oraz badaczy w środowisku naukowym. Wynika z niego, że studia licencjackie i magisterskie kończy – z niewielką przewagą kobiet – podobna liczba pań i panów. Sytuacja wygląda inaczej na poziomie doktoratu. Karierę naukową wciąż częściej robią mężczyźni i to oni są głównymi beneficjentami Nagród Nobla. Od początku przyznawania tej Nagrody, a więc od 1901 r., otrzymały ją we wszystkich dziedzinach łącznie 64 kobiety. Dla porównania – mężczyźni sięgali po nią 901 razy.

Badaczki przedstawiły pięć głównych przyczyn nierówności ze względu na płeć w środowisku naukowym. Są to: konieczność łączenia ról rodzinnych i zawodowych, absencje w karierze, gorszy dostęp do zasobów, uprzedzenia w procesie recenzji, a czasem też niesprzyjający kobietom klimat środowiska pracy.

Jaki powinien być wynik równania na nierówność w środowisku naukowym? Jego logicznym rozwiązaniem niemal zawsze jest inkluzywność, która wpływa na poczucie bezpieczeństwa, większą kreatywność i innowacyjność wśród wszystkich pracowników i pracownic.

– *Odpowiadając na tytułowe pytanie o to, czy Fahrenheit mógłby być kobietą, chcieliśmy pokazać, że przede wszystkim zależy to od instytucji, w której pracują naukowczynie* – opowiadała zebrałym **dr Żadkowska**. – *Dzięki rozwiązaniom takim jak Plany Równości Płci i wynikającym z nich mechanizmom wsparcia kobiety mają realną szansę na efektywny mentoring, wsparcie w realizacji planów rodzinnych, pracę w zespołach, które dzielą się wiedzą, oraz opiekę kompetentnych przełożonych. W tym wszystkim bardzo ważna jest również inspiracja badaczkami, które osiągnęły sukces, pokazując realne możliwości kobiet i czyniąc z nauki sektor dostępny nie tylko dla uprzywilejowanych osób.*

Obie badaczki w swojej prelekcji podkreślały, że przy wdrażaniu narzędzi skutecznego zarządzania różnorodnością, takich jak szkolenia dotyczące korzyści płynących z równości czy programy mentoringowe, ważne jest monitorowanie skuteczności podejmowanych działań.

– *W tym celu ważne jest prowadzenie badań w tym zakresie zgodnie z najlepszymi praktykami. Uniwersytet Gdański również podejmuje takie kroki. Już w grudniu przeprowadzimy badanie dotyczące poczucia równości i inkluzywności naszego środowiska pracy* – komentowała **prof. Kosakowska-Berezecka**.

Na temat kwestii poruszonych podczas wykładów uczestniczki i uczestnicy spotkania rozmawiali jeszcze długo po części oficjalnej,

w czasie przeznaczonym na networking. Zainteresowane osoby mogły wypełnić deklaracje członkowskie uprawniające do wstąpienia do Stowarzyszenia Klub Kobiet FarU. Wszystkie kobiety, które wyraziły chęć przystąpienia do Klubu, otrzymają zaproszenie na kolejne wydarzenie. Najbliższe spotkanie odbędzie się 26 lutego 2024 r. w Gdańskim Uniwersytecie Medycznym.

Działania Klubu Kobiet FarU są również związane z realizacją projektu [MINtheGEPs](#). ■

SYLWIA DUDKOWSKA-KAFAR
„Gazeta Uniwersytecka UG”

fot. Tomasz Nowicki

Kolejni mistrzowie współpracy wyłonieni

Druga edycja konkursu *Mistrzowie współpracy Fahrenheitita* została rozstrzygnięta. Po raz pierwszy zgłoszenia przyjmowano w dwóch kategoriach, co powiększyło grono laureatów. Nagrody wręczono aż 6 zespołom podczas gali ogłoszenia wyników, która odbyła się 8 grudnia w Atheneum Gedanense Novum.

Finał zainaugurował **dr hab. Tomasz Smiatacz**, prorektor ds. studenckich, który przywitał zgromadzonych gości. Podkreślił istotę działania w duchu współpracy, której celem jest także poprawa warunków i możliwości funkcjonowania społeczeństw.

W kolejnym wystąpieniu **prof. Adriana Zaleska-Medynska**, dyrektorka Związku Uczelni w Gdańsku im. Daniela Fahrenheita, zwróciła uwagę nie tylko na aspekt podejmowania międzyuczelnianych inicjatyw, ale też rozwijania umiejętności składania i prowadzenia projektów w perspektywie pozyskiwania środków w przyszłości, podczas kariery naukowej czy zawodowej. Zaprosiła również wszystkie grupy projektowe do udziału w warsztatach, które Uczelnie Fahrenheitita zorganizują jesienią przyszłego roku. Wydarzenie skierowane do uczestników konkursu ma być stałym elementem towarzyszącym tej inicjatywie.

Podczas gali wszystkie zespoły miały okazję krótko przedstawić zgłoszone pomysły. W tegorocznej edycji wpłynęło 12 wniosków, złożonych przez 131 osób zrzeszonych w 28 kołach naukowych ze wszystkich Uczelni FarU.

W kategorii *projekty o charakterze naukowo-badawczym* zgłoszono następujące aplikacje:

- *W pogoni za nowym lekiem przeciwgrzybiczym – Partrycyna B vs Amfoterycyna B;*
- *Badanie wpływu wysiłku wykonywanego podczas turnieju e-sportowego na obciążenie mięśniówki serca;*
- *Antystarzeniowa terapia genowa dla ludzkich fibroblastów skóry;*
- *BrainSync.*

W kategorii *projekty o charakterze oddziaływania społecznego* do konkursu stanęły projekty:

- *POŻĄDAJ... i nie zarażaj;*
- *EKO-Kaszuby FarU: Innowacyjny Projekt Integracji, Edukacji i Ochrony Szlaku Pętli Jezior Raduńskich;*
- *Włącz Żółty Wiadukt;*
- *„Nurse Logibike” – logistyczne wsparcie pracy pielęgniarki środowiskowej;*
- *15-minute City;*
- *Kampania na rzecz świadomości edukacyjnej obejmująca choroby rzadkie w grupie pacjentów pediatrycznych;*
- *Modowe Zero Waste;*
- *Kampania Społeczna „Dziękuję Ci, Ciało”.*

Największą liczbę punktów spośród wszystkich zgłoszeń uzyskał projekt zatytułowany *Badanie wpływu wysiłku wykonywanego podczas turnieju e-sportowego na obciążenie mięśniówki serca*, zgłoszony przez koła naukowe SKN przy I Katedrze i Klinice Kardiologii GUMed, Stream of Thoughts

Laureaci i laureatki konkursu *Mistrzowie współpracy Fahrenheitita*

z Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii UG i GUMed oraz Data Science Club z PG. Tym samym inicjatywa zwyciężyła w kategorii projektów o charakterze naukowo-badawczym.

– *Jeszcze to do nas nie dotarło. Znaleźć się na podium to już byłaby ogromna radość, a co dopiero zostać zwycięzcą. Chcemy przeprowadzić badania, których nie wykonuje się rutynowo, a zwłaszcza na takiej grupie badawczej* – mówił **Paweł Siuciak**, koordynator projektu.

Planowane przedsięwzięcie ma na celu ocenę wpływu wysiłku e-sportowego na stan i organizm topowych zawodników profesjonalnych drużyn e-sportowych, jak również promocję zdrowego stylu życia. Liczba e-sportowców w skali światowej wynosi ponad 3 miliony i, jak podkreślają pomysłodawcy, istnieją liczne przesłanki wskazujące na dużą potrzebę edukacji w tej grupie (m.in. ze względu na deprywację snu czy nieprawidłowe odżywianie). Badaniem zostaną objęci gracze podczas turnieju organizowanego przez Kinguin Esports Lounge Gdańsk.

Drugie miejsce w tej kategorii zajął projekt **BrainSync** autorstwa Międzyuczelnianego Koła Naukowego Neuropsychologii i Neuronauki *Cerebrum* (GUMed, PG i UG), który obejmuje przeprowadzenie badania aktywności elektrofizjologicznych skupienia i wyższych funkcji mózgu poprzez jednokanałowy interfejs mózg-komputer wśród studentów Uczelni Fahrenheita. Po analizie wyników metoda potencjalnie może zostać wykorzystana w terapii zaburzeń uwagi.

Na trzecim miejscu uplasował się projekt **W pogoni za nowym lekiem przeciwgrzybiczym. Partrycyna B vs Amfoterycyna B**, zgłoszony przez SKN *Biochemistry* (GUMed) i Koło Studentów Biotechnologii (PG). Celem projektu jest izolacja oraz zbadanie wpływu światła, temperatury, pH, ultradźwięków i tlenu z powietrza na stabilność potencjalnego leku przeciwgrzybiczego – partrycyny B, a następnie porównanie go z szeroko stosowanym lekiem, jakim jest amfoterycyna B.

Najwyższe miejsce na podium w kategorii projektów o charakterze oddziaływania społecznego zajęły autorki zgłoszenia

Laureatki trzeciego miejsca w kategorii projekty o charakterze naukowo-badawczym

Włącz Żółty Wiadukt z Digital Architecture Lab z PG oraz SKN Gospodarki Przestrzennej UG. Projekt ma na celu podkreślenie znaczenia miejsca poprzez edukację oraz zabawę – podczas warsztatów oraz gry, w której również młodsze pokolenia poznają historię danego terenu. Uczestnicy dowiedzą się więcej nt. słabiej znanych zakątków miasta, historii, wydarzeniach i elementach dziedzictwa kulturowego, które można odnaleźć w przestrzeni trzech dzielnic – Śródmieścia, Aniolków i Młynsk.

Kolejnym nagrodzonym projektem jest **Kampania Społeczna „Dziękuję Ci, Ciało”**, będąca pomysłem Koła Naukowego Grafiki Komputerowej Vertex (PG) i Naukowego Koła Seksuologii Ars Amandi (UG). Głównym celem jest zwrócenie uwagi odbiorców na to, co zawdzięczamy organizmowi i jego działaniu, bez względu na jego kształt, masę, wiek czy kulturowe standardy, jakie chcemy spełniać.

– *Ciało pozwala zjednoczyć społeczeństwo (w końcu wszyscy je posiadamy!), ale też umożliwia jednostkom poczuć indywidualność, podkreślić wyłączność więzi, jaką każdy z nas ma ze swoim ciałem – jedynym, w którym jest nam dane funkcjonować. Stawiając ciało w centrum kampanii, chcemy oddziaływać na różne sfery życia człowieka – zdrowie psychiczne, jakość relacji społecznych, a także seksualnych* – mówili nagrodzeni studenci.

W gronie laureatów znaleźli się również autorzy propozycji **Modowe Zero Waste** z SKN Zdrowia Środowiskowego i Epidemiologii (GUMed), Digital Architecture Lab (PG) oraz Koła Naukowego Biznesu Chemicznego, Naukowego Koła Chemików i Koła Naukowego Ochrony Środowiska z UG. Studenci zwrócili uwagę na statystyki, takie jak liczba produkowanych tekstyliów trafiających na wysypiska śmieci czy niski procent materiałów wykorzystywanych do produkcji odzieży pochodzących z recyklingu. Celem projektu jest edukowanie, zwiększenie świadomości dotyczącej nadwyżkowej produkcji, dużej ilości wytwarzanych zanieczyszczeń oraz odpadów w biznesie modowym.

– *Do udziału w konkursie skłoniła nas chęć przekonania społeczeństwa, że jego działania i decyzje mają wpływ na środowisko, oraz zachęcenia do kupowania ubrań w drugim obiegu* – komentował **Igor Gaszyński**, członek zespołu.

Nagrody wręczyli: dr hab. Tomasz Smiatacz, prof. Adriana Zaleska-Medynska, **prof. Barbara Wiekieł**, prorektorka ds. studenckich PG, oraz **prof. Sylwia Mrozowska**, prorektorka ds. współpracy i rozwoju UG.

Nagrodzone zespoły rozpoczną realizację projektów w styczniu 2024 r. Przekazane im środki muszą zostać wykorzystane do 30 października 2024 r. ■

MATERIAŁ PRASOWY FarU

fot. GREGMAR

Sekcja Doskonałości Publikacyjnej 2.0

DR N. HUM. JAKUB RUSAKOW

Kierownik Oddziału Informacji Naukowej i Promocji Biblioteki Głównej GUMed, lider Zespołu ds. Otwartej Nauki, koordynator Sekcji Doskonałości Publikacyjnej

Nadejście nowego roku to zawsze świetna okazja do nowego otwarcia, dlatego w pierwszym tegorocznym numerze „Gazety GUMed” chcielibyśmy przedstawić społeczności akademickiej plany związane z rozwojem Sekcji Doskonałości Publikacyjnej.

Do tej pory funkcję koordynatorki Sekcji powstałej w ramach programu IDUB pełniła niezwykle zaangażowana i energiczna dr Agnieszka Anielska, której udało się przede wszystkim zaimplementować program *Open Access*, pokrywający koszty publikacji autorów z GUMed w formule otwartego dostępu. W dalszym ciągu z powodzeniem działa również program *Graphic Design*, wspierający naukowców w przygotowaniu profesjonalnych grafik, i program *Proof Reading*, mający na celu dofinansowanie kosztów korekty językowej i tłumaczenia artykułów naukowych. W opracowanie i wdrożenie tych rozwiązań zaangażowani byli pracownicy Biura ds. Nauki oraz Biura ds. Programu IDUB. Ich wejście w życie nie byłoby możliwe bez wsparcia i pomocy Kwestury.

To osiągnięcia nie do przecenienia, które zapewne w dużym stopniu zmieniły publikacyjny krajobraz Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Jednak dziś, aby sprostać wyzwaniom współczesnej nauki, konieczne wydaje się rozszerzenie działalności Sekcji, tak by zapewnić naukowcom wielopoziomowe, dobrze skoordynowane wsparcie na każdym etapie publikacji. Promocją modelu *Open Access* była dopiero pierwszym krokiem, aby zacząć poważnie rozmawiać o otwartości nauki w naszej Uczelni, wiarygodności i jakości publikowanych danych, a także szerszej strategii publikacyjnej.

Aktywnie publikujący naukowcy stoją dziś na rozdrożu, a gdy tylko uda im się wybrać odpowiednią ścieżkę, za chwilę pojawia się kolejne rozwidlenie. W dobie hasła *publish or perish* („publikuj albo zgiń”), wszechobecnych wskaźników bibliometrycznych (nie zawsze zbieżnych z punktacją ministerialną), na styku prestiżu i jakości, pomiędzy dostępnością wiedzy a niewspólnie wysokimi kosztami publikacji i subskrypcji płatnych czasopism naprawdę nie jest łatwo się odnaleźć. Meandry budowanego przez lata systemu publikacyjnego trudno było zrozumieć, a teraz, gdy zostały one przyswojone, wiele założeń tego systemu chwieje się w posadach. Agencje finansujące badania naukowe stawiają nieraz sprzeczne wymagania, przyjęty

przez koalicję fundatorów nauki (cOAlition S) Plan S ma doprowadzić do transformacji całego rynku, wydawcy oczekują różnych formatów i wyznaczają nowe wytyczne, co wprowadza zamęt i nie pozwala na wybór zawsze tej samej ścieżki publikacyjnej. Zmiennych jest zbyt wiele, praktycznie za każdym razem trzeba zaczynać od nowa, zaplanować finansowanie, a potem jeszcze podjąć starania, by ktokolwiek chciał nasz artykuł przeczytać (od 2021 r. liczba publikowanych artykułów naukowych przekracza 5 mln rocznie*). Nikt nie jest w stanie poradzić sobie z tym wszystkim sam i nie powinniśmy od nikogo tego wymagać. Wiem, o czym mówię, ponieważ opieram to na własnej codziennej praktyce. Z jednej strony nie ma dnia, gdy ktoś nie zgłasza się do Biblioteki z pytaniem: *czemu nie mamy dostępu do tego artykułu?* (odpowiedź jest bardzo prosta: nie możemy kupić wszystkiego), a z drugiej strony zdarza się, że ktoś w bardzo nierozsądny sposób wybiera czasopismo i z takiej publikacji nie ma później żadnych korzyści. Wydaje się zatem, że jako Uczelnia potrzebujemy wytycznych i jasno określonej strategii, która stanowiłaby dla naukowców drogowskaz.

Żeby sprostać tym wyzwaniom, aktywność Sekcji Doskonałości Publikacyjnej będzie ściśle skoordynowana z działaniami Biblioteki Głównej GUMed, która już od dłuższego czasu zajmuje się doradztwem w kwestii wyboru czasopism, tłumaczy skomplikowany system oceny i wskaźników bibliometrycznych, administruje ministerialnymi programami *Open Access* i prowadzi uczelniane repozytorium (Polska Platforma Medyczna), w którym indeksowane są publikacje pracowników. W Bibliotece działa ponadto Zespół ds. Otwartej Nauki doradzający również w sprawach związanych z otwartymi danymi badawczymi. Stanowi on tym samym naturalne dopełnienie usług oferowanych przez Sekcję i stąd też decyzją o przekazaniu stanowiska koordynatora Sekcji Doskonałości Publikacyjnej bibliotekarzowi (autorowi tego tekstu). Dr Agnieszka Anielska będzie zaś realizować nie mniej odpowiedzialne zadania jako koordynatorka ds. popularyzacji nauki.

W długofalowej perspektywie chcemy również wcielić na naszej Uczelni w życie ideę otwartej nauki, która nie ogranicza się jedynie do publikacji w modelu *Open Access*, ale zachęca także do udostępniania danych badawczych, tworzenia projektów w oparciu o zasady nauki obywatelskiej i prowadzi do lepszej weryfikacji badań naukowych. W najbliższym czasie chcielibyśmy rozpocząć opartą o dane ogólnouczelnianą dyskusję na temat tego, w jaki sposób chcemy uprawiać naukę, czy da się uczynić ją bardziej otwartą i dostępną dla wszystkich,

* D. Curcic, *Number of Academic Papers Published Per Year, 2023*, <https://wordrated.com/number-of-academic-papers-published-per-year/>

czy można w jakiś sposób ograniczyć tzw. punktozę i bardziej docenić jakość, a nie liczbę publikacji. Odpowiedzi na te pytania powinny doprowadzić do wypracowania racjonalnych i efektywnych wytycznych dotyczących publikacji wyników badań naukowych (zarówno artykułów, jak i danych badawczych). Wierzmy, że jesteśmy w stanie rozwiązać przynajmniej część wątpliwości naszych naukowców. Chcemy, żeby mogli zajmować się nauką. Na tym powinno polegać wsparcie badań (*research support*) i w wielu instytucjach naukowych na świecie tak się już dzieje. Obecnie pracujemy nad nową odsłoną strony Sekcji, która w zamysle ma stanowić kompendium wiedzy na temat procesu publikacyjnego, otwartej nauki i wsparcia, jakie możemy zapewnić. Już niedługo powinniśmy uruchomić narzędzie do tworzenia planów zarządzania danymi, wymaganych w niektórych wnioskach grantowych, a także wspomóc tych naukowców, którzy chcieliby udostępniać swoje prace w sposób otwarty, ale nie zawsze potrafią to zrobić. W tym przypadku możemy doradzić wybór jednego z dostępnych programów albo zaproponować tzw. zieloną drogę, polegającą na

Kontakt

otwarta.nauka@gumed.edu.pl

(w kwestiach merytorycznych)

wsparcie.publikacyjne@gumed.edu.pl

(w sprawach programów prowadzonych przez Sekcję)

Sekcja Doskonałości Publikacyjnej:

uczelnia-badawcza.gumed.edu.pl/62253.html

udostępnieniu nieopublikowanej wersji artykułu poprzez nasze repozytorium. Wszystkich zainteresowanych otwartą nauką zapraszamy do kontaktu – chętnie przeprowadzimy szkolenie, wytłumaczymy możliwości i zastanowimy się, jakiego rodzaju wsparcie możemy zaoferować. ■

DR N. HUM. JAKUB RUSAKOW

Na półmetku przygody z medycyną

W dniach 2-3 grudnia odbyło się kolejne w tym roku akademickim, trzecie już, weekendowe spotkanie grupy najzdolniejszych licealistów z naukowcami Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Tym razem uczniowie poznawali tajniki medycyny sądowej i chemii farmaceutycznej.

Sobotnie zajęcia, przygotowane przez zespół z Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej, nie tylko przybliżyły uczestnikom zakres pracy medyka i genetyka sądowego, ale dały im też okazję do spróbowania swoich sił w wybranych czynnościach prowadzonych w trakcie rozwiązywania spraw kryminalnych. **Prof. Ryszard Pawłowski** zaprezentował wachlarz metod, które ułatwiają identyfikację przestępców na podstawie śladów genetycznych, a od **Ewy Domagalskiej** uczniowie dowiedzieli się, z jakimi wyzwaniami mierzy się toksykolog sądowy. Na zajęciach z **dr Dorotą Pieśniak** poznali warsztat pracy antropologa sądowego, czyli proces identyfikacji i analizy szczątków kostnych, a także zakres informacji, jakich może dostarczyć ten rodzaj materiału. Możliwości i ciekawostki z zakresu entomologii sądowej zaprezentowała **Sonia Zięba**.

Niedzielne spotkanie przygotował i przeprowadził **dr Adrian Szewczyk** z Katedry i Zakładu Chemii Fizycznej. Zaprosił uczestników do apteki szkoleniowej Wydziału Farmaceutycznego, gdzie mogli poznać zaplecze pracy farmaceuty. Uczniowie zapoznali się z ilościowymi i jakościowymi metodami analiz substancji leczniczych, wspólnie przeprowadzili też przegląd postaci leków dostępnych w aptece. Zajęcia były również okazją

do przedyskutowania roli farmaceuty i jego współpracy z lekarzem w procesie terapii.

Podczas wcześniejszych zajęć licealiści gościli m.in. w Zakładzie Onkologii Translacyjnej, Instytucie Medycyny Morskiej i Tropikalnej oraz Zakładzie Anatomii i Neurobiologii.

Inauguracyjne zajęcia przeprowadziły **prof. Anna Żaczek** i **dr Anna Supernat**. Na spotkaniu z prof. Żaczek uczniowie dowiedzieli się, na czym polegają badania translacyjne, w czym biotechnolodzy mogą pomóc onkologom oraz jak dynamicznie rozwija się ten obszar medycyny. Z kolei dr Supernat, bazując na doświadczeniach zdobywanych podczas własnych projektów

Zajęcia w Instytucie Medycyny Morskiej i Tropikalnej

badawczych, prześlędziła z uczestnikami poszczególne etapy współpracy biotechnologów i klinicystów.

Prof. Maciej Grzybek, przy wsparciu **Ewy Zieliniewicz**, przygotował zajęcia poświęcone wybranym chorobom przenoszonym przez organizmy pasożytnicze. Zwrócił uwagę uczestników na fakt, że niewielkie z pozoru ingerencje w naturalne ekosystemy oraz działalność człowieka mogą nieść za sobą poważne konsekwencje, np. w postaci wzrostu zachorowalności na niektóre schorzenia. Podczas praktycznej części zajęć licealiści nauczyli się prawidłowo przygotować rozmaz krwi do badania, wcielili się również w rolę diagnostów, oceniając preparaty mikroskopowe.

Zajęcia z anatomii, obejmujące zarówno pracę z klasycznymi preparatami, jak i nowoczesnymi narzędziami, takimi jak interaktywny stół anatomiczny, przygotował dla uczniów **dr hab. Sławomir Wójcik**. Uczniowie dowiedzieli się, w jaki sposób przygotowywane są preparaty, które następnie służą wielu pokoleniom studentów, a następnie, posiłkując się nimi, szczegółowo omówili budowę wybranych ludzkich narządów i ich funkcje.

Dr Piotr Sychalski z Kliniki Chirurgii Ogólnej, Endokrynologicznej i Transplantacyjnej przybliżył przyszłym studentom realia swojej codziennej pracy. Była to okazja do obalenia wielu mitów związanych z zawodem lekarza, a jednocześnie możliwość zapoznania się z ciekawymi przypadkami klinicznymi z zakresu chirurgii oraz nowymi narzędziami,

które znajdują zastosowanie w tej dziedzinie medycyny. Po zapoznaniu się z podstawowymi technikami i narzędziami chirurgicznymi uczestnicy ćwiczyli zakładanie pierwszych szwów. Uczniowie spotkali się również z **Katarzyną Połomską**, studentką IV roku kierunku lekarskiego, której mogli zadać nurtujące ich pytania związane z tokiem studiów, perspektywami rozwoju i realiami życia studenckiego.

O programie

Pierwsza edycja programu edukacyjnego *Nauka to ludzie* rozpoczęła się w 2021 r. Aktualnie program jest realizowany przez Biuro ds. Programu IDUB. W tegorocznej edycji uczestniczy 32 uczniów i uczennic szkół średnich. Rada Naukowa wyłoniła ich spośród blisko setki zgłoszeń nadesłanych z całej Polski. Wybór opierał się nie tylko na motywacjach kandydatów, ale też ich dotychczasowych osiągnięciach potwierdzających zainteresowania i posiadaną wiedzę.

Program zajęć obejmuje 60 godzin dydaktycznych. W trakcie comiesięcznych, weekendowych spotkań z naukowcami GUMed uczniowie poznają wybrane obszary medycyny, farmacji i biotechnologii. ■

DR N. SPOŁ. AGNIESZKA ANIELSKA

Koordynatorka ds. popularyzacji nauki,
Centrum Analiz Biostatystycznych i Bioinformatycznych

fot. Maciej Grzybek

E-papierosy i ich wpływ na zdrowie publiczne – wykład prof. Goniewicza

Public Health Consequences of E-cigarettes: Balancing Risks and Opportunities – to tytuł wykładu otwartego, który 29 listopada wygłosił **prof. Maciej L. Goniewicz** z Roswell Park Comprehensive Cancer Center w Buffalo w USA na zaproszenie **dr. hab. Łukasza Balwickiego**, **prof. uczelni** – kierownika Zakładu Zdrowia Publicznego i Medycyny Społecznej, jednego z koordynatorów **Zespołu Badawczego IX: Cancer prevention and early detection** w Priorytetowym Obszarze Badawczym 1 IDUB. Eksperti prawie od dziesięciu lat prowadzą wspólne badania w zakresie zdrowia publicznego. Wyniki tej współpracy zostały opublikowane m.in. w artykułach: *Rise in electronic cigarette use among adolescents in Poland* w „Journal of Adolescent Health” oraz *Youth Access to Electronic Cigarettes in an Unrestricted Market: A Cross-Sectional Study from Poland* w „International Journal of Environmental Research and Public Health”.

Zaproszony ekspert jest profesorem onkologii w Department of Health Behavior w Roswell Park Comprehensive Cancer Center w Buffalo. W obecnie prowadzonych badaniach koncentruje się na nowych produktach zawierających nikotynę i kannabinoidy oraz na alternatywnych formach zażywania tytoniu. Bada bezpieczeństwo i skuteczność elektronicznych urządzeń do dostarczania nikotyny i innych produktów do wapowania.

Prelekcja, która przyciągnęła szerokie grono słuchaczy, odbyła się w ramach spotkania Zespołu Badawczego IX w POB 1. W wydarzeniu udział wzięli przedstawiciele Uniwersyteckiego Centrum Stomatologicznego, studenci i pracownicy badawczy naszej Uczelni, a także uczniowie III Liceum Ogólnokształcącego im. Bohaterów Westerplatte w Gdańsku.

Prof. Maciej L. Goniewicz podczas wykładu | fot. Paweł Sudara

W trakcie prelekcji prof. Goniewicz omówił trzy główne rodzaje produktów nikotynowych, którymi są papierosy tradycyjne, podgrzewacze tytoniu i papierosy elektryczne, a także porównał ich właściwości. Przedstawione zostało ryzyko względne i bezwzględne zażywania tytoniu oraz wyrobów nikotynowych. Ekspert opowiedział o złożonym i wieloetapowym procesie badania papierosów elektrycznych, skupiając uwagę słuchaczy na kilku wybranych badaniach populacyjnych, przedstawiających konsekwencje zdrowotne palenia papierosów w każdej postaci.

W dyskusji, która wywiązała się po prelekcji prof. Goniewicza, głos zabrało kilku badaczy i pracowników Uczelni. Dr hab. Łukasz Balwicki, prof. uczelni zwrócił uwagę na fakt, że szanse i zagrożenia wynikające z palenia papierosów należy

rozpatrywać także w kontekście polityki rządowej konkretnego kraju. Głos zabrał również **prof. Tomasz Zdrojewski**, kierownik Zakładu Prewencji i Dydaktyki, który podkreślił kwestię złożonej oceny, jakiej powinny być poddawane nowe wyroby nikotynowe przy podejmowaniu decyzji dotyczących ich funkcjonowania na rynku konsumenckim.

Na zakończenie spotkania prof. Goniewicz przybliżył słuchaczom politykę i plany amerykańskiej Agencji ds. Żywności i Leków (FDA) działającej przy Departamencie Zdrowia i Opieki Społecznej, mające prowadzić do ograniczenia liczby palaczy w USA. ■

KATARZYNA SOCHACKA
Dział Obsługi Programu IDUB

Nauka potrzebuje kobiet

Gdzie nauczyła się samodzielności? Za co w przyszłości podziękują jej studenci i studentki? I u kogo dostrzega „syndrom oszusta”? Z dr Aleksandrą Rutkowską, tegoroczną laureatką stypendium L'Oréal dla Kobiety i Nauki, zastępczynią kierownika Centrum Chorób Mózgu GUMed, rozmawia dr n. społ. Agnieszka Anielska.

Dr Aleksandra Rutkowska

W listopadzie dotarła do nas wiadomość o tym, że otrzymałaś stypendium L'Oréal dla Kobiety i Nauki. Wyróżnienie jest tym większe, że tegoroczna liczba zgłoszeń była rekordowa. Jakie znaczenie ma dla Ciebie nagroda, której celem jest docenienie i podkreślenie roli kobiet w nauce? Jak zareagowałaś na wiadomość o niej?

Kiedy odebrałam telefon i usłyszałam, że otrzymałam to stypendium, byłam ogromnie zaskoczona – nie spodziewałam się tego. Jestem bardzo szczęśliwa, zwłaszcza że wiadomość o nagrodzie dotarła do mnie w dość trudnym czasie, kiedy poważnie zastanawiałam się nad kierunkiem swojej dalszej kariery. Rozważałam nawet, czy nie odejść z nauki. Informacja o stypendium L'Oréal była jedną z trzech bardzo pozytywnych wiadomości, które dotarły do mnie w krótkim czasie i które zdecydowały o tym, że nie porzuciłam nauki.

Uroczysta gala, którą bardzo miło wspominam, to dopiero początek działań mających promować kobiety w nauce. Najlepsze w tej nagrodzie jest właśnie to, że nie ogranicza się ona jedynie do stypendiów.

Nie będzie to pierwsze działanie ukierunkowane na wspieranie kobiet, w które się zaangażowałaś. Jesteś też ambasadorką programu *Dziewczyny do nauki* zainicjowanego przez Fundację Edukacyjną *Perspektywy*. Czy płęć w nauce ma znaczenie? Widzisz wokół siebie potrzebę takich działań?

Płęć ma znaczenie, nie tylko w nauce. Dużym problemem jest brak kobiet na stanowiskach kierowniczych. Idziemy w dobrym kierunku, ale ten problem wciąż jest widoczny. Stopień doktora zdobywa mnóstwo kobiet, wydaje się, że wszystko idzie dobrze. Jednak później te kobiety gdzieś się „rozplywają”, przez co tracimy moim zdaniem ogromny potencjał. Warto pamiętać, że kobiety wnoszą do nauki wiele cennych umiejętności. Mam tu na myśli choćby budowanie relacji – sprawny networking. Budowanie sieci partnerów jest dziś w badaniach kluczowe, a kobiety odnajdują się w tym świetnie.

Jednym z powodów rezygnacji z kariery naukowej jest na pewno to, że trudno jest do niej wrócić po urodzeniu dzieci. Ten czas przypada zazwyczaj na początkowy okres kariery naukowej, który jest absolutnie kluczowy. Biorąc pod uwagę proces ubiegania się o środki na badania, można stwierdzić, że jeszcze do niedawna miała miejsce wręcz systemowa dyskryminacja kobiet. Broniłam doktorat, będąc w ciąży, urodziłam troje dzieci i przez pierwszych kilka lat po obronie zajmowałam się nimi. Gdyby agencje grantowe nie wydłużyły okresu aplikowania dla młodych naukowców, to ja i inne kobiety w podobnej sytuacji byłybyśmy wykluczone z tej procedury i ścieżka naukowa byłaby dla nas właściwie zamknięta. Jestem w nauce właśnie dzięki tym zmianom.

To, nad czym na pewno musimy też pracować, to promowanie obecności kobiet w sferze publicznej i zadbanie o ich reprezentację w gremiach eksperckich. Panel dyskusyjny, w którym nie ma ani jednej kobiety, to wciąż niestety nie jest rzadki widok. Wierzę, że większa obecność badaczek, choćby w mediach, pomoże zaszczerpić w młodych kobietach przekonanie,

Centrum Chorób Mózgu to ogólnouczelniana jednostka utworzona w ramach programu IDUB z myślą o optymalnym wykorzystaniu potencjału naukowo-badawczego GUMed w zakresie neuronauki. Centrum realizuje projekty translacyjne, które rokują na docelowe wykorzystanie rozwiązań diagnostycznych lub terapeutycznych, opracowywanych na modelach eksperymentalnych chorób mózgu, w praktyce klinicznej. Centrum powstało, aby stworzyć optymalne warunki dla współpracy różnych jednostek zaangażowanych w tego rodzaju przedsięwzięcia naukowe.

braincentre.mug.edu.pl

że to jest również przestrzeń dla nich. Ma to znaczenie tym bardziej, że kobiety częściej cierpią na tzw. syndrom oszusta. Mimo posiadanej wiedzy czują, że nie są odpowiednimi osobami, a ich kompetencje nie są wystarczające do tego, by wejść w rolę ekspertki.

Zajmujesz się badaniem układu nerwowego i procesów zachodzących w mózgu. Celem Twoich badań jest opracowanie terapii stymulującej odbudowę osłonek mieliny neuronów. Jakie nadzieje dla pacjentów i jakie nowe możliwości niosą za sobą prowadzone przez Ciebie prace?

Już w trakcie doktoratu skupiłam się na stanach neurozapalnych, które występują w chorobach neurodegeneracyjnych, oraz sposobach ich modulowania. Jedną z takich chorób jest stwardnienie rozsiane, na które cierpią blisko trzy miliony osób na świecie. W przebiegu tego schorzenia następuje degeneracja mieliny. Choć mamy już sporo bardzo dobrych terapii modulujących przebieg choroby, to wciąż nie jesteśmy w stanie jej wyleczyć. Moje badania z ostatnich lat zasugerowały istnienie kilku szlaków, które mogą mieć wpływ na odbudowanie mieliny, i na nich się teraz skupiam. Mają one charakter translacyjny, są odpowiedzią na konkretną potrzebę kliniczną. Dla realizacji takich celów powstało w GUMed Centrum Chorób Mózgu.

Jesteśmy aktualnie na etapie badań przedklinicznych. W badaniach na zwierzętach mamy obiecujące wyniki. Ale czy dojdziemy do fazy badań klinicznych? Badania translacyjne nie należą do prostych. Wiemy, że wiele cząsteczek, które w badaniach przedklinicznych wykazały dużą skuteczność, na etapie badań klinicznych nie powtórzyło tego sukcesu. Zidentyfikowano wiele potencjalnych przyczyn tych niepowodzeń – zarówno na etapie realizacji badań klinicznych, jak i przedklinicznych. Utworzenie Centrum, które stanowi przestrzeń współpracy klinicystów, chcących zweryfikować swoje pomysły z badaczami podstawowymi, na pewno pomoże przezwyciężyć nam część z tych problemów.

Blisko współpracujesz z prof. Bartoszem Karaszewskim, który kieruje Centrum Chorób Mózgu – jesteś jego zastępczynią. Co zadecydowało o rozpoczęciu Waszej współpracy i jakie cele sobie stawiacie?

Z prof. Bartoszem Karaszewskim skontaktowałam się kilka lat temu, kiedy przygotowywałam kolejny projekt. Wspomniałam mu wtedy o swoich badaniach nad rolę progenitorów oligodendrocytów w procesie remielinizacji w modelu zwierzęcym. Okazało się, że jest to temat, który bardzo go interesuje z perspektywy klinicznej. Natychmiast się zrozumieliśmy. Na pewno ułatwieniem jest to, że prof. Karaszewski ma dużą wiedzę również w zakresie badań podstawowych, a nie tylko klinicznych. Doskonale rozumie oba te światy. Z kolei moje doświadczenia zdobyte w firmie farmaceutycznej zorientowały mnie na badania translacyjne. Myślmy bardzo podobnie i to jest chyba fundament naszej współpracy.

Naukowcy, którzy prowadzą badania na konkretnych cząsteczkach, często nie wiedzą, w jaki sposób można je wykorzystać w pracy klinicznej. Wiele pomysłów z tego powodu nie zostaje zrealizowanych. Centrum Chorób Mózgu powstało po to, aby połączyć świat badaczy podstawowych i lekarzy, którzy znają potrzeby kliniczne.

Czy neuronauka od zawsze była Twoim „pomysłem na życie”? Czy ktoś zainspirował Cię do wyboru tej właśnie ścieżki?

Muszę zacząć od tego, że to nie była taka prosta ścieżka... Moi rodzice zachęcali mnie, żebym została tłumaczem. Zawsze byłam dobra z języków obcych, więc po maturze wybrałam romanistykę na UMK w Toruniu. Francuski, hiszpański, łacina, angielski – z jednej strony bardzo mi się to podobało, ale czułam jednocześnie, że to nie jest „to”. Podjęłam więc decyzję o wyjeździe do Irlandii, gdzie rozpoczęłam studia z psychologii. Chciałam być psychoterapeutą.

Moje studia licencjackie koncentrowały się na klasycznej psychoanalizie; poznawaliśmy Freuda, Junga, Lacana. Brakowało mi w tym jednak empirycznego podejścia do nauki. Bardzo spodobała mi się za to neuropsychologia, dlatego wybrałam studia magisterskie w zakresie neuronauki. I bingo! Wszystko mi się na tych studiach podobało. Najbardziej to, że nie mieliśmy klasycznych wykładów, za to naukowcy opowiadali o swoich badaniach – czym się zajmują, jakie modele wykorzystują... Zapraszali nas do swoich laboratoriów, gdzie mogliśmy zobaczyć to na własne oczy. Ich poszukiwania i podążanie za własną ciekawością przyczyniało się do rozwoju nauki i medycyny. To mnie zafascynowało. I wiedziałam już, że to jest to, co chcę w życiu robić. Wkrótce po obronie rozpoczęłam pracę nad doktoratem.

Od lewej: prof. Ewa Łojkowska, prof. Michał Markuszewski, dr Aleksandra Rutkowska i prof. Bartosz Karaszewski

PROF. TOMASZ BĄCZEK

Pełnomocnik Rektora
ds. Programu IDUB

Niezmiernie cieszy mnie wyróżnienie dla Pani dr Aleksandry Rutkowskiej. Wydaje mi się, że taki wyraz uznania dla jej osiągnięć naukowych był tylko kwestią czasu. Obserwuję bowiem jej pracę od kilku lat i jestem pod wrażeniem nie tylko szerokiej pasji, zaangażowania czy skuteczności w pozyskiwaniu grantów na badania, ale też umiejętnego budowania mostów między badaniami podstawowymi i kliniką. Jednym z nich jest Centrum Chorób Mózgu, które powstało we współpracy z prof. Bartoszem Karaszewskim.

Bardzo kibicuję Laureatce w dalszym rozwoju, bo jej podejście do nauki jest dla mnie urzeczywistnieniem tego, co kryje się także pod pojęciem „uczelnia badawcza” i może stanowić inspirację dla wielu młodszych kolegów i koleżanek.

A czy kogoś spośród swoich ówczesnych wykładowców zapamiętałaś w szczególny sposób?

Jeszcze w trakcie studiów otrzymałam grant, który był współfinansowany przez rząd Irlandii i firmę farmaceutyczną Novartis. Miałam w związku z tym dwóch promotorów – jednego na uczelni, w Trinity College, a drugiego w Szwajcarii, w firmie Novartis. Oboje mieli wpływ na to, kim teraz jestem, jak podchodzę do nauki, na to, co myślę i jak myślę. Miałam też wiele inspirujących kolegów i koleżanek. Jako niezwykle charyzmatyczną postać zapamiętałam też prof. Marinę Lynch. Jak tylko ją poznałam, pomyślałam sobie: *fajnie by było, gdybym któregoś dnia była taka jak ona.*

Prowadzisz w Gdańsku swoją grupę badawczą. Wydaje mi się, że Twój model pracy w RutkowskaLab jest zaczerpnięty właśnie z Twoich zagranicznych doświadczeń.

Na pewno to, co „przywozłam” z Irlandii, to pewien model budowania

zespołu, który obejmuje nie tylko wspólną pracę naukową, ale też życie społeczne. W Dublinie co tydzień chodziliśmy po pracy do pubu, gdzie spotkać można było wszystkich, zarówno studentów, jak i profesorów. Budowanie relacji poza pracą jest bardzo ważne zwłaszcza na etapie tworzenia zespołu. Podczas wspólnych wyjść można się lepiej poznać, stworzyć dobrą atmosferę, która towarzyszy nam później w pracy. A spędzamy w niej przecież większość dnia!

Jaką chciałabyś być mentorką dla swoich studentów i studentek?

Zacznę od tego, czego ja się nauczyłam w moim zespole w Trinity College. To była niezależność. Nasz szef rzucił nas na głęboką wodę i od początku byliśmy traktowani jako liderzy własnych projektów. Już na pierwszym roku musiałam samodzielnie napisać publikację. Nie ukrywam, że przez pewien czas towarzyszyły mi obawy. Ale z perspektywy czasu wydaje mi się, że to właśnie dzięki tej samodzielności ja, moi koledzy i koleżanki nieźle poradziłam sobie później w nauce.

Niezależność jest dla mnie do dzisiaj niezwykle ważna. Staram się jej nauczyć przede wszystkim moich studentów, bo będzie im ona potrzebna na każdym etapie rozwoju, np. przy pisaniu publikacji czy wniosków grantowych. I to działa. Oni wiedzą, że zawsze mogą liczyć na moją pomoc, natomiast ja widzę, jak oni się rozwijają i z roku na rok coraz mniej tej pomocy potrzebują, bo sami szukają rozwiązań. Może nie zawsze są z tego powodu szczęśliwi – to wymaga przecież więcej pracy – ale ja wiem, że to dla ich dobra. W przyszłości mi za to podziękują.

A jakie jeszcze, obok wspomnianej samodzielności, umiejętności czy cechy charakteryzują Twoim zdaniem dobrego badacza, dobrą badaczkę?

Na pewno determinacja. Odporność na krytykę, bo w nauce trzeba mieć naprawdę grubą skórę. Chociaż krytyka często boli i demotywuje, to musimy pamiętać, że praca recenzentów polega właśnie na wskazaniu nam naszych błędów. Odwaga

Dr Aleksandra Rutkowska

Neurobiolog, absolwentka Trinity College w Dublinie, gdzie uzyskała tytuł magistra oraz stopień doktora nauk medycznych w dziedzinie neuronauki. Następnie zatrudniona jako post-doc w ramach projektu BiomarkAPD. W GUMed pracuje od 2017 r. Początkowo prowadziła badania w Zakładzie Medycyny Laboratoryjnej w ramach grantu POLONEZ 2, a od 2020 r. jest adiunktem w Zakładzie Anatomii i Neurobiologii, gdzie kieruje własną grupą badawczą założoną w ramach grantu OPUS 17. W listopadzie 2022 r. dołączyła ze swoim zespołem do nowo utworzonego Centrum Chorób Mózgu, gdzie pełni funkcję zastępcy kierownika badań.

też jest potrzebna. I oczywiście gotowość do żmudnej pracy. Obserwuję, że studenci mają mylne wyobrażenie o nauce. Sądzą, że to jest coś efektownego, spektakularnego. A rzeczywistość wygląda inaczej. Zanim na konferencji opowiemy o świetnych wynikach naszych badań, czekają nas lata pracy, często żmudnej, które zbierzemy w tej krótkiej prezentacji. Potrzebna jest do tego wytrwałość.

Wiele lat spędziłaś w Irlandii, tam skończyłaś studia i tam zajęłaś się nauką. Co wpłynęło na Twoją decyzję o powrocie do Polski i wybór Gdańska? Gdybyś miała wybrać ponownie – wybrałabyś tak samo?

W Irlandii spędziłam 11 lat, ale zawsze myślałam o powrocie do Polski. Urodziłam za granicą pierwsze dziecko i bez wsparcia rodziny okazało się to naprawdę dużym wyzwaniem. Akurat wtedy pojawiła się pierwsza edycja programu POLONEZ Narodowego Centrum Nauki. Był on adresowany do naukowców, którzy nie pracowali dotąd w Polsce, ale chcieliby tu stworzyć grupę badawczą. Odebrałam to jako szansę, pomyślałam: *teraz jest czas, żeby wrócić do Polski.*

Dr Aleksandra Rutkowska podczas uroczystej Gali L'Oréal

Ani razu nie żałowałam powrotu. Pomimo tego, że uwielbiam Irlandię i Irlandczyków, to tutaj jestem u siebie, tu jest moja rodzina i znajomi. Poza tym Polska też oferuje dużo możliwości rozwoju. Jeśli chodzi o infrastrukturę czy dostęp do sprzętu to czasem jest tu nawet lepiej. Niestety brutalna prawda jest taka, że nauką rządzą pieniądze i tych w sektorze publicznym zawsze będzie brakowało. Kiedy pracowałam w głównej siedzibie firmy Novartis w Szwajcarii, można tam było zrobić wszystko. Wystarczyło chcieć robić naukę, mieć pomysły na badania i siłę do pracy. Pracowałam tam 7 dni w tygodniu, od rana do nocy, mogłam siedzieć niemal całą dobę w laboratorium. Kochałam to. Urodzenie dziecka dużo zmieniło i musiałam się przyzwyczaić do nowego rytmu pracy. ➔

Od lewej: dr Aleksandra Rutkowska, prof. Katarzyna Starowicz (PAN), dr Monika Ryndzionek (NCBiR), Janina Bąk

A zastanawiałaś się kiedyś, czym byś się zajmowała, gdybyś nie zajęła się nauką?

Nigdy nie miałam „planu B” i nie jestem w stanie wyobrazić sobie siebie w innej roli. Mój wybór był bardzo przemyślany. Po studiach zaczęłam pracę w firmie wykonującej komercyjne badania kliniczne na zlecenie (tzw. Clinical Research Organization), ale jak tylko pojawiła się okazja, żeby wrócić na Uczelnię, natychmiast z niej skorzystałam i zaczęłam pracę nad doktoratem. Pomimo tego, że moja pensja na Uczelni wynosiła

połowę dotychczasowej, nie zastanawiałam się ani sekundy. Wiedziałam, że to jest to, co kocham i co chcę robić.

Kocham podróżować, poznawać nowych ludzi i kultury, więc jakbym już naprawdę musiała, to poszłabym chyba w tym kierunku. Może jakiś pensjonat gdzieś przy plaży, w Goa, warsztaty jogi... To byłaby miła perspektywa. Nie wiem tylko, na jak długo by mi to wystarczyło...

Bardzo dziękuję za rozmowę! ■

fot. materiały prasowe L'Oréal

Publikacja dr hab. Natalii Budy w NEJM

Dr hab. Natalia Buda z Oddziału Transplantacji Płuc Kliniki Kardiologii UCK, p.o. kierownika Samodzielnej Pracowni Symulacji Endoskopii i Technik Małoinwazyjnych, jest współautorką publikacji wydanej w listopadowym numerze prestiżowego czasopisma „The New England Journal of Medicine” (IF 176,082). Praca pt. *Basics of Point-of-Care Lung Ultrasonography* ukazała się w sekcji *Videos in Clinical Medicine*.

Materiał opracował wielośrodkowy, międzynarodowy zespół specjalistów: **prof. Tomasz Darocha** i **dr Konrad Mendrala** z Katedry Anestezjologii i Intensywnej Terapii i Kliniki Kardiologii i Intensywnej Terapii oraz **dr Szymon Skoczyński** z Katedry i Kliniki Pneumonologii Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach; **lek. Elena Garcia** i **dr Mathieu Pasquier** z Oddziału Ratunkowego Szpitala Uniwersyteckiego w Lozannie oraz **dr Piotr Mazur** z Kliniki Chirurgii Serca, Naczyń i Transplantologii Collegium Medicum UJ oraz Oddziału Chirurgii Sercowo-Naczyniowej Mayo Clinic.

The NEW ENGLAND
JOURNAL of MEDICINE

Praca w formie materiału filmowego i artykułu przybliży technikę badania USG płuc oraz omawia najczęstsze odchylenia, jakie można obrazować przy pomocy USG u pacjenta z dusznością. Autorzy omówili podstawy techniczne dotyczące optymalnych ustawień aparatu USG, a także techniki badania, parametry prawidłowo powietrznych płuc czy zmiany obserwowane w przypadku obecności płynu w opłucnej, odmy oraz zapalenia płuc. Przybliżyli ponadto zmiany ultrasonograficzne obserwowane w przebiegu COVID-19, niedodmy, zatorowości płucnej i POChP. ■

Buda N, Mendrala K, Skoczyński S, Pasquier M, Mazur P, Garcia E, et al. Basics of Point-of-Care Lung Ultrasonography. *N Engl J Med*. 2023;389(21):e44. DOI: [10.1056/nejmvcm2108203](https://doi.org/10.1056/nejmvcm2108203)

Studencki sukces publikacyjny

Julia Szymczyk, studentka III roku pielęgniarstwa I stopnia, jest pierwszą autorką artykułu pt. *Reusable tourniquets for blood sampling as a source of multi-resistant organisms – a systematic review*. Praca ukazała się w czasopiśmie „Frontiers in Public Health” (IF 5,2). Współautorkami artykułu są **prof. Wioletta Mędrzycka-Dąbrowska**, kierownik Zakładu Pielęgniarstwa Anestezjologicznego i Intensywnej Opieki, oraz **Michelle Månsson**, studentka II roku pielęgniarstwa na Swedish Red Cross University.

Praca stanowi przegląd piśmiennictwa dotyczącego analizy pośredniego przenoszenia patogenów opornych na środki przeciwdrobnoustrojowe, obecnych na opaskach uciskowych do pobierania krwi. Autorki zwróciły uwagę na bezpieczeństwo pacjentów, które może być zagrożone ze względu na podwyższony stopień zanieczyszczenia opasek uciskowych wielokrotnego użytku w codziennej praktyce klinicznej.

Artykuł został opracowany w ramach działalności Journal Club Nursing, który powstał w październiku 2022 r. Inicjatorką tego autorskiego programu jest prof. Wioletta Mędrzycka-Dąbrowska. Klub na celu przygotowanie studentów do pracy naukowej. ■

Szymczyk J, Månsson M, Mędrzycka-Dąbrowska W. Reusable tourniquets for blood sampling as a source of multi-resistant organisms – a systematic review. *Front public Heal.* 2023;11:1258692. DOI: [10.3389/fpubh.2023.1258692](https://doi.org/10.3389/fpubh.2023.1258692)

Komercjalizacja – urynkowanie działalności naukowej uczelni

DR JOANNA BORZYSZKOWSKA
Centrum Transferu Technologii

Komercjalizacja polega na udostępnieniu innym podmiotom nowego produktu, metody czy technologii w celu uzyskania korzyści majątkowych. W kontekście uczelni komercjalizacja stanowi więc urynkowanie działalności naukowej. Proces komercjalizacji wyników badań naukowych realizowany jest w GUMed przez biuro Centrum Transferu Technologii oraz spółkę celową GUMed – Centrum Innowacji Medycznych Sp. z o.o. W ramach szerszego pojęcia komercjalizacji na uczelni wyższej możemy wyróżnić dwie głównie ścieżki komercjalizacji: komercjalizację bezpośrednią i pośrednią.

Komercjalizacja bezpośrednia

Zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (rozdz. 6 art. 148 ust. 4) **komercjalizacja bezpośrednia** polega na

sprzedaży wyników działalności naukowej lub know-how związanego z tymi wynikami albo oddawaniu do użytkowania tych wyników lub know-how, w szczególności na podstawie umowy licencyjnej, najmu oraz dzierżawy.

W praktyce komercjalizacja bezpośrednia oznacza sprzedaż albo oddawanie do użytku innemu podmiotowi wyników prac działalności naukowej. W wyniku zawarcia umowy zbycia praw, czyli **sprzedaży**, następuje przeniesienie pełni praw z Uczelni na podmiot kupujący. W wyniku zawarcia **umowy licencyjnej** następuje udzielenie przez Uczelnię wybranemu podmiotowi upoważnienia do korzystania z technologii na określonych w umowie zasadach oraz w określonym czasie. Wszelkie działania podejmowane w Uczelni związane z komercjalizacją bezpośrednią, takie jak współpraca z firmami potencjalnie zainteresowanymi wynikami działalności naukowej Uczelni czy zawieranie i negocjowanie umów licencyjnych i sprzedaży, realizowane są przez zespół pracowników Centrum Transferu Technologii GUMed. →

Wybór odpowiedniej ścieżki komercjalizacji bezpośredniej zależy od wielu czynników i musi zostać każdorazowo dokładnie oceniony pod kątem tego, które rozwiązanie przyniesie więcej korzyści zarówno dla samej Uczelni i twórców danego rozwiązania, jak i dla dalszego rozwoju wdrażanego wynalazku. Najistotniejszą różnicą między sprzedażą a udzieleniem licencji jest fakt, iż w przypadku udzielenia przez Uczelnię licencji, nie wyzbywa się ona swoich praw, co ma miejsce w przypadku jednorazowej sprzedaży, a jedynie ogranicza je we wskazanym w umowie zakresie na rzecz licencjodawcy. Od strony finansowej stoiśmy w takim przypadku przed wyborem, czy bardziej korzystne będzie w danej sytuacji uzyskać większy jednorazowy przychód (w przypadku sprzedaży), czy otrzymywać niekiedy mniejszą, acz regularną kwotę z opłat licencyjnych.

W związku z tym, że licencjonowane technologie dotyczą różnych branż, reprezentują różny stopień gotowości wdrożeniowej, sposób liczenia i wysokość opłat licencyjnych określa się indywidualnie, co stanowi każdorazowo przedmiot ważnych negocjacji między stronami. Treść umowy licencyjnej musi zawierać wszelkie istotne elementy, takie jak kwestię odpłatności, zakres upoważnienia, prawa i obowiązki stron oraz czas trwania licencji. W zależności od szczegółowych uzgodnień między stronami możemy wyróżnić wiele rodzajów umów licencyjnych. **Umowa licencyjna pełna** to rodzaj licencji, w której licencjodawca posiada pełne prawa do wynalazku, a w związku z tym ma takie samo prawo do korzystania z przedmiotu umowy, jak uczelnia udzielająca licencji. O **umowie licencyjnej ograniczonej** mówimy, gdy licencjodawca posiada węższe prawa do korzystania z dobra niż w przypadku licencji pełnej, np. wskutek ograniczenia pól eksploatacji danego przedmiotu, określenia rynków, na których dopuszcza się sprzedaż, zawężenia użytkowania wyłącznie do wytwarzania albo wprowadzania do obrotu danego produktu. **Umowa licencyjna wyłączna** to umowa, w której uprawniony nie może udzielać dalszych licencji kolejnym podmiotom. Natomiast **umowa licencyjna niewyłączna** to umowa, w której licencjodawca może udzielać dalszych uprawnień do korzystania z wynalazku nieograniczonej liczbie podmiotów. Zważywszy na powyższe, zależnie od konkretnych zapisów umowy licencyjnej czy też sprzedaży, podmiot uprawniony, w tym przypadku Uczelnia, ma szereg możliwości, aby w sposób odpowiedni dla danego rozwiązania zaplanować możliwości wdrożenia go na rynek.

Komercjalizacja pośrednia

Według art. 149 ust. 1 przywołanej ustawy **komercjalizacja pośrednia** polega na *obejmowaniu lub nabywaniu udziałów lub akcji w spółkach lub obejmowaniu warrantów subskrypcyjnych uprawniających do zapisu lub objęcia akcji w spółkach, w celu wdrożenia lub przygotowania do wdrożenia wyników działalności naukowej lub know-how związanego z tymi wynikami.*

W praktyce komercjalizacja pośrednia polega na tworzeniu przez twórców naukowych spółek odpryskowych, takich jak spółki *spin-off* lub *spin-out*, w celu wprowadzenia na rynek opracowanego na uczelni wynalazku lub technologii.

Proces komercjalizacji pośredniej na uczelni wyższej prowadzony jest poprzez **spółkę celową** – w przypadku GUMed jest nią Centrum Innowacji Medycznych Sp. z o.o. Spółka celowa to jednoosobowa spółka kapitałowa, której wyłącznym właścicielem jest uczelnia wyższa. Jest ona tworzona w celu zarządzania prawami własności intelektualnej, w szczególności prawami własności przemysłowej, które mają prowadzić do komercjalizacji wynalazków i badań naukowych. Spółka może realizować cel, jakim jest komercjalizacja, poprzez tworzenie lub obejmowanie udziałów w spółkach odpryskowych, które powstają w celu wdrożenia wyników B+R powstałych na uczelni. Powołanie spółki celowej przez uczelnię publiczną jest koniecznością, gdyż w myśl zapisów Ustawy o szkolnictwie wyższym podmiot publiczny, jakim jest uczelnia, nie może nabywać, obejmować ani posiadać udziałów i akcji w spółkach. Spółka celowa stanowi więc swojego rodzaju „bufor” pomiędzy uczelnią a spółkami odpryskowymi.

Do spółek odpryskowych powstających na uczelni zaliczyć możemy spółki *spin-off* oraz *spin-out*. Te dwa rodzaje spółek charakteryzują się różnym stopniem powiązań, jaki zachodzi pomiędzy spółką a uczelnią. **Spin-off** to przedsiębiorstwo założone przez co najmniej jednego pracownika naukowego, doktoranta lub studenta w celu komercjalizacji i wdrażania technologii opracowanych na uczelni. Jest ono zależne organizacyjnie, formalnoprawnie, finansowo lub infrastrukturalnie od jednostki macierzystej. Podstawowym sposobem, dzięki któremu powstała spółka może dalej korzystać z wypracowanej na uczelni technologii, jest zawarcie z uczelnią odpowiedniej umowy licencyjnej, w której opisane są szczegóły dotyczące możliwości dalszego rozwoju technologii. **Spin-out** to z kolei przedsiębiorstwo założone przez co najmniej jednego pracownika uczelni, doktoranta lub studenta w celu komercjalizacji i wdrażania innowacyjnych pomysłów lub technologii, niezależne organizacyjnie, formalnoprawnie, finansowo lub infrastrukturalnie od jednostki macierzystej. Mimo iż *spin-out* zazwyczaj nie jest powiązany osobowo ani kapitałowo z uczelnią, najczęściej jednak nawiązywana jest pomiędzy nimi współpraca na zasadach rynkowych. Granica między pojęciami spółek *spin-off* i *spin-out* jest stosunkowo płynna i niejednokrotnie trudna do jednoznacznego wskazania, niemniej oba typy działalności stanowią doskonałą możliwość skutecznego wdrożenia opracowywanych przez badaczy innowacyjnych technologii naukowych. ■

DR JOANNA BORZYSZKOWSKA

Zapraszamy na bloga Centrum Transferu Technologii
ctt.gumed.edu.pl/blog

Zwinna cyfryzacja w dydaktyce, czyli IT blisko użytkowników

ADRIAN GOŁAWSKI
Dział Infrastruktury IT

IZABELA RICHTER
Dział Wsparcia Procesów

W ciągu ostatniego roku pracownicy Działu Wsparcia Procesów (DWP) przybliżyli naszym czytelnikom proces zarządzania pracami projektowymi oraz wdrożone dotychczas obiegi elektroniczne dla pracowników administracyjnych oraz badawczych. W niniejszym artykule uwagę skupimy na pracownikach dydaktycznych i studentach Uczelni.

Proces cyfryzacji podlega kryteriom formalnym – plan odpowiada ustalonym priorytetom, wskazanym przez Komitet Sterujący ds. Procesów. Na podstawie planu zespół DWP realizuje harmonogram działań i przygotowuje wybrane procesy do wdrożenia. Z drugiej strony cyfryzacja to ciągłe prace nad modyfikacjami i rozwojem wdrożonych aplikacji, co oznacza potrzebę elastycznego podejścia do podejmowanych prac przez DWP oraz stałą współpracę i komunikację z uczestnikami procesów. W mierzeniu się z wdrażaniem oraz rozwojem wyodrębnionych procesów kluczowym rozwiązaniem jest podejście zwinne. Założenie iteracji i przyrostowego wytwarzania oprogramowania, zgodnie z przekazywanymi wymaganiami, zakłada wsłuchiwanie się w komunikaty odbiorców i współpracę z zespołem projektowym przed wdrożeniem. Ważne jest jednak także otrzymywanie informacji zwrotnych od osób korzystających z aplikacji po wdrożeniu. Najważniejszy jest zatem bieżący kontakt z użytkownikami.

Proces cyfryzacji przed wdrożeniem obejmuje kilka etapów, a na każdym z nich istotne jest uzasadnienie merytoryczne dla cyfrowanego procesu w odniesieniu do wymagań określonych przez końcowego odbiorcę. Najpierw nawiązywana jest współpraca z zespołem projektowym. Dokładny zakres wspólnych działań został opisany w artykule Anny Żółtowskiej w „Gazecie” z [grudnia 2022 r.](#) Podejście zwinne zakłada włączenie zespołu projektowego w ocenianie prototypu i testowanie

funkcjonalności przed oddaniem aplikacji do powszechnego stosowania. W tym tekście opowiemy o tym, jak założenia te przekładają się na funkcjonowanie ponad 6 tys. studentów naszej Uczelni. Przedstawimy też planowane prace rozwojowe.

Cyfryzacja a studenci

Przed wdrożeniem każdego procesu prowadzone są szkolenia dla grup przyszłych użytkowników. Dotyczy to np. wniosków studenckich, opisanych dokładniej w poprzednim [numerze „Gazety”](#). Ze względu na szerokie grono odbiorców uwzględniono w tym przypadku nie tylko pracowników dziekanatów czy osoby decyzyjne, ale też studentów. Zespół DWP nawiązał współpracę z przedstawicielami Uczelnianego Samorządu Studenckiego (USS), dzięki czemu w maju 2023 r. reprezentanci poszczególnych Wydziałów ocenili wnioski studenckie pod kątem intuicyjności i komfortu korzystania z aplikacji. Na przełomie roku kalendarzowego podjęto kolejne wspólne działania z USS w celu promowania aplikacji w środowisku studenckim. Zaplanowano szkolenia dla starostów wybranych w nowym roku akademickim. W grudniu odbyły się szkolenia dla grupy starostów z Wydziałów Farmaceutycznego i Lekarskiego. Na styczeń zaplanowano szkolenia dla Wydziału Nauk o Zdrowiu oraz studentów English Division. Udostępnienie wniosków cyfrowych w środowisku studenckim jest kluczowe ze względu na specyfikę działalności Uczelni. Studenci są bowiem jednocześnie największą i najbardziej zróżnicowaną grupą użytkowników. Współpraca ze studentami z poszczególnych Wydziałów jest szczególnie ważna ze względu na wsparcie prac rozwojowych i ewaluację wdrażanych wniosków, dzięki czemu będzie można określić priorytety podczas wdrażania kolejnych aplikacji. Dotychczas przeprowadziliśmy spotkanie ewaluacyjne dotyczące wniosków studenckich z przedstawicielami dziekanatów. W grudniu 2023 r., w ramach rozmów z reprezentantkami USS, zaplanowano podobne spotkania ze studentami poszczególnych Wydziałów, które mają odbyć się jeszcze w tym roku akademickim.

Szkolenia online i nie tylko

Dotychczasowe szkolenia dla starostów przeprowadzone zostały za pomocą aplikacji Teams. Z aplikacji tej korzystają także pracownicy administracyjni Uczelni, w tym zespół DWP, który prowadzi w ten sposób spotkania z deweloperami, członkami zespołów projektowych czy szkolenia dla użytkowników. Za pomocą aplikacji Teams przeprowadzono także szkolenia dla starostów i spotkania z USS w ramach budowania świadomości nt. dostępnych elektronicznych wniosków w Elektronicznym

Obiegu Dokumentów. Gdy słuchacze tworzą większe, niejednolite grupy, spotkania zdalne są rozwiązaniem, które znacznie łatwiej zaplanować i zorganizować.

Jednocześnie organizacja spotkań *online* jest obecnie łatwiejsza dzięki wdrożeniu przez Dział Infrastruktury IT w lecie 2023 r. aplikacji Teams jako podstawowego narzędzia komunikacyjnego dla pracowników i studentów GUMed. Wdrożenie aplikacji otwiera nowe perspektywy dostępu do platformy Microsoft poprzez usługę Office 365. Służy także ujednoliceniu standardów i upowszechnieniu cyfrowych narzędzi na Uczelni w celu zwiększenia efektywności pracy, komunikacji oraz współpracy w środowisku edukacyjnym.

Dariusz Zawada, młodszy specjalista ds. administrowania systemami IT, zwraca uwagę na funkcjonalność platformy telekonferencyjnej, stanowiącej elektroniczne miejsce do współpracy:

– *Dla pracowników dydaktycznych Uczelni platforma Office 365 w podstawowej wersji A1 staje się kluczowym narzędziem, pozwalającym na organizację spotkań online z udziałem nawet 300 osób. Licencja A3 pozwala na spotkania online z udziałem 1 000 uczestników. Dla nauczycieli akademickich ważną funkcjonalnością jest możliwość współpracy w grupach oraz czat dostępny po spotkaniu dla uczestników. Zarówno studenci, jak i dydaktycy mogą udostępniać materiały i przechowywać pliki. Licencja A3 umożliwia również instalację pakietu Office na pięciu różnych urządzeniach, co z pewnością ułatwi pracę zarówno na Uczelni, jak i poza nią.*

W procesie wdrażania aplikacji zespół IT prowadził cykl szkoleniowy dla przyszłych użytkowników.

– *W okresie od lipca do września 2023 r. przeprowadziłem 25 stacjonarnych i 3 zdalne szkolenia – mówi Michał Gospodarczyk, technik ds. helpdesk IT. – W sumie uczestniczyło w nich ponad 600 osób, w tym 150 stacjonarnie.*

Opracowane materiały szkoleniowe wraz z nagraniami są dostępne w Bazie Wiedzy w ścieżce dostępu: [zgłoszenia.gumed.edu.pl](#).

[edu.pl](#) > ServiceDesk > Baza wiedzy > Baza wiedzy > Szkolenie – MS Teams.

Dzięki dostępowi do platformy Office 365 pracownicy i studenci Uczelni stają przed nowymi, ekscytującymi możliwościami, które przyczynią się do podniesienia jakości edukacji i efektywności pracy w GUMed. Licencja A1 jest dostępna dla wszystkich pracowników Uczelni. Z kolei licencja A3 jest udostępniana użytkownikom nowych komputerów zakupionych w ramach ostatniego przetargu oraz dla wykładowców, którzy prowadzą spotkania z większą liczbą uczestników. Jeszcze w tym roku akademickim planowane jest wdrożenie Office 365 w wersji rozszerzonej dla wszystkich pracowników i studentów Uczelni. To kolejny krok w kierunku jeszcze bardziej nowoczesnego i efektywnego środowiska pracy oraz nauki.

Dostęp do platformy Office 365 można uzyskać poprzez wysłanie zgłoszenia do zespołu HelpDesk IT. Dla pracowników i studentów możliwy jest kontakt z zespołem HelpDesku za pomocą maila helpdesk@gumed.edu.pl lub telefonicznie: (58) 349 17 05. Zapraszamy także do aktywnego włączania się w proces ewaluacji udostępnionych wniosków elektronicznych. Służy do tego system zgłoszeń. Można w nim opisać swój problem lub prośbę o wykonanie usługi na podstawie kategorii lub wybranych z listy systemów.

Do opiekunów poszczególnych aplikacji w DWP można także wysłać prośbę o przeprowadzenie szkolenia. Prowadzimy je stacjonarnie lub zdalnie, za pomocą platformy Teams, dla wybranych grup użytkowników lub indywidualnie, w zależności od potrzeb.

Im więcej z nas, zarówno pracowników dydaktycznych, administracyjnych, jak i studentów, będzie uczestniczyć w procesie transformacji cyfrowej Uczelni, tym bardziej nowoczesnym i zrównoważonym miejscem pracy oraz nauki stanie się dla nas GUMed. ■

ADRIAN GOŁAWSKI
IZABELA RICHTER

The screenshot shows a website interface with a dark blue sidebar on the left containing a navigation menu with items like 'Artykuły bazy wiedzy', 'Extranet', 'NextCloud', 'Teams', and 'TETAME'. The main content area displays a list of Teams training materials, each with a circular icon and a title: 'Edycja ustawień podczas spotkania MS Teams', 'Szkolenie - MS Teams', 'Dołączanie do spotkania MS Teams', 'Generowanie i pobieranie listy uczestników zaplanowanego spotkania', 'Kalendarz i planowanie spotkań w MS Teams', 'Nagrywanie spotkania', 'Opcje zarządzania uczestnikami podczas spotkania', 'Pobieranie programu oraz logowanie do usługi MS Teams', and 'Rozmowy głosowe i video oraz ich ustawienia'. At the bottom left of the sidebar, there are logos for 'ODBIORSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY', 'Związek Uczelniany Fahrenheitsta', and 'UCZELNIA JAROSŁAWIEC', along with the text 'Film instruktażowy Obsługa MS Teams'.

Materiały szkoleniowe dotyczące Teams

Trzy metody wydłużania kości

Specjaliści z Katedry i Kliniki Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu kierowanej przez **dr. hab. Tomasza Mazurka, prof. uczelni**, od ponad 30 lat wykonują operacje wydłużania kończyn metodą opracowaną przez radzieckiego lekarza **Gawriiła Ilizarowa**. Operacje znane na świecie już od lat 50. XX w. przeprowadzane są przez nich w Szpitalu im. Mikołaja Kopernika w Gdańsku. Jednakże istnieją nowe, udoskonalone metody w leczeniu pacjentów z wielopłaszczyznowymi deformacjami skróceniowymi kości, które gdański ośrodek realizuje jako pierwszy w północnej Polsce.

Operacja Ilizarowa a rama Taylora

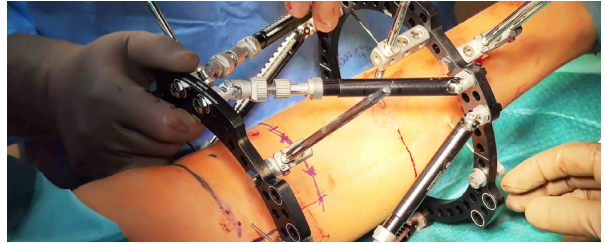
Metoda Ilizarowa polega na przecięciu kości i ustabilizowaniu jej specjalnym metalowym stelażem. Dzięki jego ruchomym elementom każdego dnia kończyna jest mechanicznie wydłużana o ok. 1 mm. Warto dodać, że wciąż pojawiają się nowe rozwiązania zorientowane na lepszy komfort pacjenta i poprawę wyniku klinicznego. Jednym z nich jest rama Taylora, podobna do techniki Ilizarowa, w której jednak kontrola korekcji i plan wydłużania przeprowadzane są komputerowo. Zaletą ramy Taylora jest możliwość zaplanowania korekcji we wszystkich trzech osiach. Metoda jest dzięki temu bardziej precyzyjna, wszechstronna oraz znacznie ułatwia operację.

– *Innowacyjność zabiegu polega na tym, że w trakcie operacji wykorzystywany jest sprzęt, który zakłada się zgodnie z anatomią pacjenta. Następnie na podstawie pierwotnej konfiguracji specjalny program komputerowy wylicza ustawienie poszczególnych podpór na każdy dzień wydłużania. Pacjent otrzymuje plan w formie wydruku bądź w specjalnej aplikacji i na jego podstawie codziennie ustawia aparat. Średnia prędkość wydłużania to 1 mm na dobę. Po osiągnięciu zamierzonej korekcji następuje czas konsolidacji (tworzenia) kości. Całość procesu jest długotrwała i trwa minimum trzy miesiące* – wyjaśnia **dr hab. Tomasz Mazurek, prof. uczelni**.

Zabieg wykonuje się w przypadku deformacji powstałych z różnych powodów, np. po urazie, po leczeniu nowotworu bądź w wyniku stanu zapalnego. W ostatnim czasie w Klinice wykonany został pierwszy zabieg wykorzystujący ramę Taylora. Przeprowadzili go **lek. Szymon Wałęjko** i **lek. Justyna Napora** we współpracy z doświadczonym w tej procedurze **dr. Szymonem Pietrzakiem** z CMKP w Otwocku.

Magnetyczny gwóźdź

Technologie wykorzystywane w medycynie pozwalają na wprowadzanie nowych technik w przypadku wydłużania kości. Jedną z nich jest metoda z zastosowaniem magnetycznego gwóźdź, którego użycie zamierzają w najbliższym czasie wprowadzić specjaliści z Kliniki Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu.

Rama Taylora | fot. archiwum prywatne

– *Gwóźdź wprowadzany jest do środka kości, a wydłużanie odbywa się w sposób elektromagnetyczny, bez implantów wychodzących przez skórę. Proces wydłużania przebiega bezprzewodowo* – tłumaczy **dr hab. Tomasz Mazurek, prof. uczelni**.

W przypadku tej metody wykonuje się standardową osteotomię, czyli planowane złamanie kości. Następnie do wnętrza kości wprowadza się gwóźdź śródspikowy ze specjalnym systemem magnetycznym. To właśnie on umożliwia powolne, codzienne, nieinwazyjne wydłużanie kości poprzez „rozciąganie” gwóźdź za pomocą specjalnego urządzenia przykładanego do skóry na poziomie umieszczonego wewnątrz odbiornika.

Zalety gwóźdźa w stosunku do aparatu Ilizarowa

Zalety metody wykorzystującej gwóźdź w stosunku do tradycyjnej metody Ilizarowa to brak stelaża zewnętrznego, mniejsze ryzyko infekcji, mało widoczne blizny i brak większych problemów z poruszaniem się pacjenta. Zaraz po zabiegu pacjent może obciążać operowaną kończynę w granicy tolerancji bólowej. Od pierwszych dni po operacji może także ćwiczyć prawidłowy wzorec chodu, a ponadto metoda ta umożliwia mu dużo większą samodzielność i funkcjonalność na co dzień. We współpracy z fizjoterapeutą pacjent skupia się przede wszystkim na rozciąganiu mięśni, utrzymaniu zakresu ruchomości stawów i pracy powięziowej. Terapia opiera się także na pracy nad prawidłowym chodem pacjenta.

Operacja wydłużenia kończyn jest refundowana przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Procedura ta nie przynosi straty szpitalom w przypadku wykorzystania aparatów Ilizarowa starszego typu. Wykorzystanie ramy Taylora czy magnetycznego gwóźdźa znacznie przekracza koszt procedury standardowej, co wiąże się z koniecznością indywidualnego rozliczenia kosztów, które nie zawsze może zwrócić NFZ. Z tego powodu pierwszy zabieg wykonany został dzięki niezależnym sponsorom przyjaznym Klinice.

LEK. SZYMON WAŁEJKO
LEK. JUSTYNA NAPORA
DR HAB. TOMASZ MAZUREK

Katedra i Klinika Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu

Udany XVI Kongres PTT

PROF. ALICJA DĘBSKA-ŚLIZIEN

Kierownik Katedry i Kliniki Nefrologii,
Transplantologii i Chorób
Wewnętrznych

ANNA PITRA

Katedra i Klinika Nefrologii,
Transplantologii i Chorób
Wewnętrznych

Blisko 600 osób uczestniczyło w XVI Kongresie Polskiego Towarzystwa Transplantacyjnego (PTT), który odbył się w dniach 19-21 października w Gdańsku. Jego organizatorem było PTT pod kierunkiem prezes **prof. Alicji Dębskiej-Ślizień** – kierownik Katedry i Kliniki Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych GUMed, wspomagane przez zespół Kliniki Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych UCK.

Program naukowy dostosowany był do wielospecjalistycznego charakteru PTT. Odbyły się 34 sesje plenarne poświęcone głównym tematom Kongresu, w tym sesje pielęgniarstwa. Nowością były sesje powołanych w poprzedniej kadencji Grup Roboczych (9 posiedzeń w trakcie Kongresu) oraz sesja nowo utworzonego Klubu Młodego Transplantologa. Zespoły te zaprezentowały dotychczasowe wyniki swojej pracy. Nie zabrakło też miejsca dla prac oryginalnych i posterów, jak również tematycznych sesji organizacji ważnych dla środowiska transplantologicznego, tj. Poltransplantu, Stowarzyszenia Polska Unia Medycyny Transplantacyjnej, Polskiego Stowarzyszenia Koordynatorów Transplantacyjnych czy Stowarzyszenia Banków Tkanki i Komórek.

Wśród gości uczestniczących w otwarciu Kongresu nie zabrakło reprezentantów GUMed i UCK. Obecni byli m.in. **prof. Marcin Gruchała** – rektor GUMed i **Jakub Kraszewski** – dyrektor naczelny szpitala klinicznego naszej Uczelni, którzy wraz z Prezydent Miasta Gdańska i Marszałkiem Województwa Pomorskiego byli patronami honorowymi przedsięwzięcia. Z ramienia Ministerstwa Zdrowia w ceremonii uczestniczyła **Magdalena Kramka** – naczelnik Wydziału Transplantologii i Krwiolecznictwa w Departamencie Oceny Inwestycji. Swoją obecnością zaszczytili nas również przedstawiciele Ministerstwa Edukacji i Nauki: dyrektor Departamentu Programów Naukowych i Inwestycji **Wojciech Kondrat** oraz naczelnik tego wydziału **Piotr Kowalczyk**.

Oprócz czołówki środowiska transplantacyjnego z Polski zaproszeni zostali również goście zagraniczni. Był wśród nich **prof. Marcelo Cantarovich** z McGill University w Kanadzie, były prezes Kanadyjskiego Towarzystwa Transplantacyjnego. Prof. Cantarovich wygłosił znakomicie przyjęty wykład inauguracyjny pt. *Access to transplantation: Results of an International Survey*. Wśród innych gości zagranicznych byli także: wywodzący się z Wrocławia **dr hab. Wojciech Polak**, obecnie reprezentujący ośrodek transplantacyjny na Uniwersytecie w Rotterdamie, **prof. Markus Gäbel** z ośrodka w Szwecji, **prof. Massimo Mangiola** z NYU Langone Health Transplant Institute w USA, **prof. Robert Liwski** (Kanada), **prof. Nassim Kamar** (Francja), **prof. Andrzej Baranski** (Holandia), **dr Barbara Ludwig** (Niemcy) oraz **dr Maksym Ovechko** – ordynator Centrum Transplantacyjnego w Clinical Emergency Care Hospital we Lwowie, który wygłosił poruszający wykład o organizacji ukraińskiego systemu transplantacyjnego podczas wojny. Wykład im. prof. Wojciecha Rowińskiego wygłosił natomiast **prof. Krzysztof Zieniewicz**, który zatytułował swoje wystąpienie *Współczesne wyzwania i bariery na drodze rozwoju transplantacji narządów w Polsce*. Wszystkie wykłady zostały udostępnione w formie nagrań na [stronie PTT](#).

Zaproszeni goście przedstawili wykłady, dzieląc się swoją wiedzą i doświadczeniem z polskimi kolegami. Poza możliwością prezentacji swoich osiągnięć i pogłębienia wiedzy w zakresie przeszczepiania uczestnicy Kongresu mieli okazję podziwiać piękno gdańskiej starówki.

Podczas uroczystej gali wręczono dyplomy Honorowego Członka PTT. Ponadto uhonorowano osoby wyróżnione nagrodą *Pro Transplantantibus Fovendis*, a wśród nich **prof. Radosława Owczuka** – kierownika Katedry i Kliniki Anestezjologii i Intensywnej Terapii wraz z zespołem oraz **dr hab. Grażynę Moszkowską** z Katedry i Zakładu Immunologii Medycznej. Nagroda ta wręczana jest za wybitny wkład w badania nad przeszczepianiem komórek, tkanek i narządów, wdrożenia ważnych rozwiązań organizacyjnych w dziedzinie przeszczepiania lub wybitne osiągnięcia kliniczne w tej dziedzinie, a także istotny wkład w popularyzację wiedzy o transplantologii oraz podnoszenie świadomości społecznej w zakresie potrzeby rozwoju leczenia transplantacyjnego.

Nagrodami za najlepsze streszczenia kongresowe zostali wyróżnieni następujący pracownicy i studenci GUMed:

- **dr Izabella Kuźmiuk-Glembin**, **dr Karolina Komorowska-Jagielska**, **dr hab. Grażyna Moszkowska**, **dr hab. Andrzej Chamienia**, **prof. Alicja Dębska-Ślizień** za pracę pt. *Wyniki odczulania wysokoimmunizowanych biorców oczekujących na przeszczepienie nerki – doświadczenia ośrodka*;
- **dr Hanna Zielińska**, **dr Anna Dukat-Mazurek**, **dr Alicja Sadowska-Klasa**, **dr hab. Agnieszka Piekarska** za pracę

pt. *Disadvantageous influence of circulating lymphoma cells on the result of HLA typing in patients with diffuse large B-cell lymphoma – case study*;

- dr hab. Zbigniew Heleniak, dr Marcel Naik, dr Bilgin Osmanodja, prof. Georgios Eleftheriadis, dr Danilo Schmidt, prof. Alicja Dębska-Ślizień, dr hab. Fabian Halleck, prof. Klemens Budde za pracę pt. *N-terminal pro-B-type natriuretic peptide and troponin T levels as a predictor of adverse renal and cardiovascular outcomes in stable renal transplant recipients*;
- dr Anna Dukat-Mazurek, dr Wojciech Karolak, dr Hanna Zielińska, dr hab. Grażyna Moszkowska, dr hab. Jacek Wojarski, mgr Karolina Lipka, mgr Marta Gallas, lek. Justyna Fercho, Dariusz Rystwej, lek. Fanny Sunesson, Lin Akily, William Karlsen, lek. Kamila Stachowicz-Chojnacka, dr hab. Sławomir Żegleń, prof. uczelni za streszczenie pt. *Significance of anti-HLA DQ antibodies after lung transplantation – single centre study*.

W trakcie trwania Kongresu odbył się także *Bieg po Norwe Życie – Pomorze na TAK* z udziałem pacjentów i ich rodzin, lekarzy, koordynatorów transplantacyjnych, sportowców i celebrytów. Impreza ta ma za zadanie promowanie działań prozdrowotnych, upowszechnianie świadectw woli, a także edukację w zakresie transplantacji narządów oraz aktywizację społeczeństwa do świadomego oddawania narządów do przeszczepienia oraz

Prof. Radosław Owczuk odbiera nagrodę *Pro Transplantionibus Fovendis* | fot. archiwum prywatne

przeszczepienia rodzinnego. Na trasie biegu pojawiło się ponad 270 uczestników, którzy symbolicznie pokonali kilometrową trasę uliczkami starówki Gdańska.

Materiały ze zjazdu zostaną opublikowane w czasopiśmie „Transplantation Proceedings”, „Transplant International” i „Renal Disease & Transplantation Forum” według zasad określonych na stronie [PTT](#). ■

PROF. ALICJA DĘBSKA-ŚLIZIEN
ANNA PITRA

10 lat konferencji *Neurodegeneracje*

PROF. EMILIA SITEK
Pracownia Neuropsychologii
i Neurolingwistyki Klinicznej oraz
Neuropsychoterapii,
Zakład Pielęgniarstwa
Neurologiczno-Psychiatrycznego

PROF. JAROSŁAW SŁAWEK
Kierownik Zakładu Pielęgniarstwa
Neurologiczno-Psychiatrycznego

W dniach 27-28 października w Gdańsku odbyła się 10. edycja konferencji naukowo-szkoleniowej *Neurodegeneracje*, poświęconej diagnostyce i terapii chorób neurodegeneracyjnych. Konferencja tradycyjnie miała charakter interdyscyplinarny i była skierowana do przedstawicieli wszystkich specjalności, którzy w praktyce klinicznej zajmują się leczeniem osób

X KONFERENCJA NAUKOWO-SZKOLENIOWA NEURODEGENERACJE

z chorobami neurodegeneracyjnymi, a w szczególności do neurologów, psychiatrów, geriatrów, (neuro)psychologów, (neuro)logopedów i neuroradiologów.

Konferencja została zorganizowana przez **prof. Jarosława Sławka**, neurologa, kierownika Zakładu Pielęgniarstwa Neurologiczno-Psychiatrycznego, oraz **prof. Emilię Sitek**, psychologa klinicznego i neuropsychologa z tej samej jednostki. *Neurodegeneracje* to jedna z trzech najpopularniejszych w Polsce konferencji poświęconych chorobom otepiennym (obok Łódzkich Warsztatów Psychogeriatrycznych oraz konferencji Polskiego Towarzystwa Alzheimerowskiego *Otepienie w Praktyce*), a zarazem stanowi unikalne w Polsce przedsięwzięcie, które nie jest skierowane do jednej grupy zawodowej i nie dotyczy wyłącznie konkretnej grupy objawów. Podczas konferencji omawiane są zaburzenia poznawcze i językowe, objawy ruchowe i zaburzenia zachowania w przebiegu chorób neurodegeneracyjnych, a także farmakologicznych i nefarmakologicznych metod terapii.

W ramach konferencji przybliżamy klinicyście nie tylko najnowsze doniesienia naukowe z obszaru chorób neurozwyrodnieniowych, ale również promujemy najnowsze standardy diagnostyczno-terapeutyczne. W programie każdej konferencji znajdują się wykłady poświęcone dwóm najpowszechniejszym chorobom neurozwyrodnieniowym, tj. chorobie Alzheimera i chorobie Parkinsona. Dodatkowo, przybliżamy również charakterystykę kliniczną i możliwości leczenia chorób występujących rzadziej, takich jak otępienie czołowo-skroniowe czy otępienie z ciałami Lewy'ego, oraz chorób klasyfikowanych jako rzadkie, jak np. choroba Huntingtona czy stwardnienie zanikowe boczne.

10. edycja

W tym roku gościliśmy w Gdańsku neurologów: **prof. Irenę Rektorową** z Brna, wybitną specjalistkę zajmującą się patogenезą chorób neurozwyrodnieniowych i wykorzystaniem metod neuroobrazowych w ich diagnostyce, oraz **prof. Wenera Poewe** z Innsbrucku, który jest jednym z najwybitniejszych specjalistów zajmujących się chorobą Parkinsona, zarówno w wymiarze naukowym, jak i klinicznym. W gronie wykładowców znaleźli się także wybitni specjaliści z zakresu neurologii, psychiatrii, geriatriczki i neuropsychologii z wielu polskich ośrodków akademickich i klinicznych (od Wrocławia po Białystok). Podczas konferencji odbyły się ponadto warsztaty dla klinicyście poświęcone genetyce (*Neurogenetyka dla klinicyście*; prowadzenie: **dr Katarzyna Gawęda-Walerych**, **dr Magdalena Krygier**, **dr Magdalena Badura-Stronka**), neuroobrazowaniu (*Neuroradiologia i medycyna nuklearna dla klinicyście*; prowadzenie: **prof. Anna Zimny**, **dr Bogna Brockhuis**) oraz neuropsychologii (*Diagnostyka neuropsychologiczna w wybranych schorzeniach neurozwyrodnieniowych*; prowadzenie: **prof. Emilia Sitek**, **dr Anna Barczak**).

Z historii spotkań

Nasza konferencja gościła w Trójmieście po raz czwarty. W 2014, 2017 i 2023 r. odbyła się w Gdańsku, a w 2015 r. w Sopocie. W 2016 r. konferencja została zorganizowana w Krakowie, w 2018 r. we Wrocławiu, a w 2019 i 2022 r. w Warszawie. Ponadto dwukrotnie, w 2020 i 2021 r., spotykaliśmy się *online*. W ciągu tych dziesięciu lat umożliwiliśmy polskim klinicyście uczenie się od najwybitniejszych specjalistów z Anglii, Austrii, Czech, Francji, Holandii, Izraela, Niemiec, Szkocji, Szwajcarii, Szwecji i Ukrainy.

Cykl konferencji rozpoczęliśmy w roku 2014 r. z gośćmi z Manchesteru: **prof. Julie Snowden**, neuropsychologiem, i **prof. Davidem Nearym**, neurologiem. Prof. Snowden i prof. Neary wraz z **prof. Davidem Mannem**, neuropatologiem, są założycielami jednej z pierwszych jednostek naukowo-klinicznych zajmujących się pacjentami z chorobami neurozwyrodnieniowymi. Zespół ten w latach 80. scharakteryzował dwa zespoły kliniczne ze spektrum otępień o wczesnym początku: otępienie semantyczne oraz otępienie czołowo-skroniowe (FTD), obecnie znane jako wariant behawioralny FTD. Zaproszeni naukowcy uczestniczyli w sformułowaniu

pierwszych kryteriów diagnostycznych FTD, znanych jako kryteria Lund-Manchester.

W 2015 r. w Sopocie gościliśmy **prof. Amosa Korczyzna**, neurologa z Tel Awiwu, **prof. Thomasa Baka** (Tomasza Bąka), psychiatrę z Edynburga, **prof. Ivana Rektora** i **prof. Irenę Rektorową**, neurologów z Brna, oraz **dr Aleksandrę Kudlicką**, psychologa z Exeter. **Prof. Thomas Bak** poprowadził dla nas warsztat poświęcony zastosowaniu skali Edinburgh Cognitive Screen.

W roku 2016 w Krakowie ponownie mogliśmy wysłuchać wykładu prof. Baka. Ponadto gościliśmy **prof. Bernharda Landwehmeyera**, neurologa z Ulm, który zaprezentował najnowsze trendy w leczeniu choroby Huntingtona, **prof. Evżena Růžičkę**, neurologa z Pragi, który omówił złożoną relację między zaburzeniami poznawczymi a zaburzeniami chodu, oraz **prof. Jean-Michela Graciesa** z Créteil, specjalizującego się w neurologii i neurorehabilitacji, który przedstawił metody rehabilitacji w chorobie Parkinsona.

W 2017 r. w Gdańsku **dr Yanosh Sanotsky**, neurolog ze Lwowa, wygłosił wykład nt. encefalopatii efedronowej, a **prof. Dorota Religa**, geriatra ze Sztokholmu, przybliżyła uczestnikom konferencji związek między cukrzycą a chorobami otępiennymi. W roku 2018 we Wrocławiu naszym gościem był ponownie prof. Evžen Růžička, który poprowadził warsztat nt. zaburzeń chodu. Ponadto gościliśmy **prof. Alexandrę Durr**, neurologa i genetyka z Paryża, która przybliżyła słuchaczom diagnostykę ataksji, **prof. Nicolę Pavese**, neurologa i specjalistę z zakresu neuroobrazowania, który wygłosił wykład nt. neuroobrazowania czynnościowego w chorobie Parkinsona, oraz **prof. Bena Schmanda**, neuropsychologa z Amsterdamu, który przedstawił z perspektywy neuropsychologicznej przewidywanie konwersji łagodnych zaburzeń poznawczych do otępienia oraz wpływ głębokiej stymulacji mózgu na funkcje poznawcze w chorobie Parkinsona. **Prof. Schmand** poprowadził także warsztat nt. badania pamięci w trudnych sytuacjach klinicznych, np. u pacjenta z zaburzeniami ruchowymi lub czynnościowymi zaburzeniami poznawczymi.

W roku 2019 w Warszawie po raz trzeci naszym gościem był prof. Thomas Bak, który wygłosił wykład nt. horyzontu możliwości terapeutycznych w FTD. Ponadto **prof. Alan Carson**, psychiatra, przybliżył słuchaczom problematykę czynnościowych zaburzeń ruchowych od strony psychiatrycznej. Prof. Evžen Růžička opowiedział z kolei o czynnościowych zaburzeniach ruchowych z perspektywy neurologicznej, **prof. Petr Kaňovský**, neurolog z Brna, przedstawił możliwości leczenia pacjentów z chorobą Parkinsona z użyciem apomorfiny, a **prof. Pasquale Calabrese**, neuropsycholog z Bazylei, wygłosił wykład nt. zaburzeń poznawczych o etiologii naczyniopochodnej oraz poprowadził warsztat poświęcony neurologii behawioralnej.

W 2022 r. w Warszawie **prof. Guenter Höglinger**, neurolog z Monachium, omówił diagnozę i leczenie postępującego porażenia ponadjądrowego, a **prof. Andreas Puschmann** z Lund wygłosił wykład poświęcony znaczeniu genetyki w leczeniu pacjentów z zespołami parkinsonowskimi. →

Archiwum

Osoby zainteresowane historią naszego cyklu konferencyjnego zapraszamy do zapoznania się z archiwum wydarzenia na stronie internetowej: 90c.pl/neurodegeneracje/.

Dziękujemy wszystkim naszym Gościom i Przyjaciołom z Polski i zagranicy, dzięki którym nasza konferencja może spełniać swoją misję edukacyjną i przyczyniać się do poprawy

opieki nad pacjentami z chorobami neurozwyrodnieniowymi w Polsce poprzez promowanie współpracy interdyscyplinarnej i standardów diagnostyczno-terapeutycznych.

Zapraszamy za rok! ■

PROF. EMILIA SITEK
PROF. JAROSŁAW SŁAWEK

Szkolenie dla organizacji pacjenckich

Blisko 50 reprezentantów organizacji pacjenckich skupiających osoby z chorobami rzadkimi wzięło udział w warsztatach z zakresu umiejętności prezentacji, negocjacji i przywództwa pt. *Training for patient representatives and advocates on leadership and communication skills*, zorganizowanych w dniach 26-27 października w Gdańskim Uniwersytecie Medycznym. Szkolenie jest częścią działań zainicjowanych przez **EJP RD** (European Joint Programme on Rare Diseases), projektu finansowanego przez Komisję Europejską, który ma na celu zainicjowanie współpracy w zakresie badań, opieki i innowacji medycznych.

Nasza Uczelnia funkcjonuje w systemie EJP RD od wielu lat, a jego koordynatorem ze strony GUMed jest **prof. Aleksandra Żurowska**, kierownik Katedry i Kliniki Pediatrii, Nefrologii i Nadciśnienia. Poprzednie edycje warsztatów, zorganizowane przy wsparciu Włoskiego Instytutu Zdrowia (Istituto Superiore di Sanità) i organizacji ACCURARE z Turcji, odbywały się w formie *online*. W tym roku warsztaty zorganizowano w formie stacjonarnej w Gdańsku przy udziale: Centrum Chorób Rzadkich, reprezentowanego przez **prof. Jolantę Wierzbę** z Zakładu Pielęgniarstwa Internistyczno-Pediatrycznego oraz **dr Karolinę Śledzińską** z Katedry i Kliniki Pediatrii, Hematologii i Onkologii, Działu Współpracy Międzynarodowej GUMed oraz organizacji

EURORDIS – Rare Diseases Europe reprezentowanej przez **Rachel Butcher**.

Wśród wykładowców znaleźli się zarówno pracownicy GUMed, w tym: **dr Agata Zdun-Ryżewska** i **dr Katarzyna Miłska-Musa** z Zakładu Badań nad Jakością Życia oraz **dr hab. Michał Brzeziński** z Katedry i Kliniki Pediatrii, Gastroenterologii, Alergologii i Żywienia Dzieci, jak również **Iwona Simon** z Fundacji *Ja też*, **Katarzyna Świczowska** z Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną (PSONI) oraz **Tomasz Grybek** z Fundacji Bohatera Borysa.

Szczególnym zainteresowaniem podczas warsztatów cieszyła się tematyka wypalenia życiowego i zawodowego oraz kwestie związane z tworzeniem dobrze funkcjonującego efektywnego zespołu, rozwiązywaniem konfliktów, autoprezentacją, komunikacją oraz umiejętnościami samorządowymi. Sukcesem warsztatów było aktywne zaangażowanie uczestników, pochodzących z różnych krajów Europy i nie tylko, którzy wymieniali się doświadczeniami i wiedzą. ■

DR KAROLINA ŚLEDZIŃSKA
Katedra i Klinika Pediatrii, Hematologii i Onkologii

Uczestnicy warsztatów i wykładowcy | fot. Paweł Sudara

Chirurdzy kręgosłupa obradowali w Gdańsku

Pod hasłem *Chirurgia kręgosłupa. Gdzie jesteśmy? Dokąd zmierzamy?* odbył się w dniach 16-18 listopada w Dworze Artusa X Zjazd Polskiego Towarzystwa Chirurgii Kręgosłupa (PTChK). Przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego był **dr hab. Rafał Pankowski** z Katedry i Kliniki Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu, prezydent Oddziału Północnego PTChK. Wydarzenie zostało objęte honorowym patronatem rektora GUMed **prof. Marcina Gruchały**, a z ramienia władz Uczelni w uroczystości otwarcia udział wzięła **prof. Edyta Szurowska**, prorektor ds. klinicznych. Obecni byli także: marszałek województwa pomorskiego **Mieczysław Struk**, dyrektor Oddziału Wojewódzkiego NFZ w Gdańsku **Monika Kasprzyk**, prezes Zarządu Copernicus Podmiot Lecznicy w Gdańsku **Dariusz Kostrzewa** oraz **dr hab. Dariusz Łątka**, prof. UO, prezydent PTChK.

Uroczystość rozpoczęto od wystrzału z feluki, który uświetnia ważne wydarzenia odbywające się w Dworze Artusa. Następnie

Prof. Andrzej Radek z honorowym wyróżnieniem
 fot. Paweł Sudara

osiągnięcia gdańskiego ośrodka, jedyne w Polsce i pierwszego w Europie Środkowo-Wschodniej wyróżnionego certyfikatem AOSpine Centre, przybliżył dr hab. Rafał Pankowski, natomiast prof. Edyta Szurowska zwróciła szczególną uwagę na nowatorskie prace naukowe i zabiegi wdrażane w Katedrze i Klinice Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu, takie jak zastosowanie innowacyjnego narzędzia chirurgicznego służącego do operacyjnego leczenia skolioz.

Podczas ceremonii otwarcia zjazdu honorowe członkostwo Polskiego Towarzystwa Chirurgii Kręgosłupa nadano **prof. Andrzejowi Radkowi**, jednemu z założycieli Towarzystwa, propagatorowi współczesnej chirurgii kręgosłupa. Laudację na cześć Profesora wygłosił jeden z jego uczniów – **prof. Andrzej Maciejczak**. Uroczystości przekazano także insygnia władzy PTChK prezydentowi elektowi **dr. Tomaszowi Potaczkiemu**.

Program Zjazdu PTChK podzielono na pięć części: deformacje kręgosłupa, urazy kręgosłupa, choroba zwyrodnieniowa kręgosłupa, nowotwory kręgosłupa i tematy wolne. Zjazd ma na celu wymianę doświadczeń, wzajemną edukację oraz doskonalenie jakości leczenia chorób kręgosłupa dla dobra chorych.

W skład Komitetu Organizacyjnego wydarzenia obok dr. hab. Pankowskiego weszli specjaliści z Katedry i Kliniki Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu: kierujący jednostką **dr hab. Tomasz Mazurek**, **prof. uczelni**; **dr Marek Rocławski**; **lek. Adam Augustyniak**; **lek. Sergiusz Bielocerkowski** oraz emerytowany pracownik jednostki **prof. Wojciech Kloc**. ■

DR N. HUM. JOANNA ŚLIWIŃSKA
 Rzeczniczka prasowa GUMed

V Bałtyckie Spotkania Kardio-Onkologiczne

Z udziałem 311 osób 18 listopada odbyły się V Bałtyckie Spotkania Kardio-Onkologiczne. Wydarzenie zostało zorganizowane przez **prof. Ewę Lewicką** z Kliniki Kardiologii i Elektroterapii Serca i objęte patronatem honorowym rektora GUMed **prof. Marcina Gruchały**. Spotkanie poświęcone było zaburzeniom układu krążenia, jakie mogą towarzyszyć lub być następstwem leczenia stosowanego u pacjentów z chorobą

nowotworową, i zostało zrealizowane w formie hybrydowej: w hotelu Arche Dwór Uphagena w Gdańsku oraz *online*.

Obrady złożone z dwóch sesji poświęcono powikłaniom kardiologicznym różnych metod leczenia najczęstszych nowotworów w naszej populacji: raka piersi i raka płuca. Omówiono także zagadnienia związane ze stosowaniem leczenia przeciw-

krzepłego u pacjentów onkologicznych. Wśród innych poruszonych tematów znalazła się aktywność ruchowa u pacjentów onkologicznych oraz dyslipidemia; szukano także odpowiedzi na pytanie, czy w tej grupie chorych należy ją leczyć. Ponadto omówiono przypadki osób po przeszczepieniu szpiku, które stanowią grupę podwyższonego ryzyka wystąpienia powikłań

Od lewej: lek. Maja Hawryszko, dr Tomasz Królak, dr Aleksandra Liżewska-Springer, dr Zuzanna Lewicka-Potocka, dr Bartłomiej Tomasik i prof. Ewa Lewicka | fot. Elżbieta Multan-Putur

sercowo-naczyniowych (także odległych) po zastosowanym leczeniu hematologicznym.

Wśród wykładowców znaleźli się naukowcy naszej Uczelni: **dr Anna Kochańska**, **dr Aleksandra Liżewska-Springer**, **dr Grzegorz Sławiński**, **dr Tomasz Królak**, **lek. Maja Hawryszko** i **prof. Ewa Lewicka** z Kliniki Kardiologii i Elektroterapii Serca, **dr Zuzanna Lewicka-Potocka** z I Katedry i Kliniki Kardiologii, **lek. Agata Ogłóża** z Katedry i Kliniki Hematologii i Transplantologii oraz **dr hab. Elżbieta Senkus-Konefka**, **prof. uczelni** i **dr Bartłomiej Tomasik** z Katedry i Kliniki Onkologii i Radioterapii.

Do końca 2023 r. wykłady zaprezentowane podczas konferencji będą dostępne na stronie kar-dio-onko.pl dla wszystkich zarejestrowanych uczestników. ■

PROF. EWA LEWICKA

Klinika Kardiologii i Elektroterapii Serca

5. Kongres Zdrowie Polaków

Ponad 200 uczestników debat, paneli i wykładów rozmawiało o kondycji społeczeństw i zdrowiu jednostki w kontekście idei *one health* podczas 5. Kongresu Zdrowie Polaków, który odbył się w dniach 13-14 listopada w Światowym Centrum Słuchu w Kajetanach. Debata plenarna, zatytułowana *Jakość kształcenia w obliczu nowo powstających wydziałów medycznych*, zgromadziła przedstawicieli niemal wszystkich uczelni medycznych zrzeszonych w KRAUM. Z ramienia GUMed w dyskusji udział wzięła **prof. Edyta Szurowska**, prorektor ds. klinicznych.

– *Żeby móc utrzymać odpowiednią jakość kształcenia, musimy wy- magać – metodami administracyjnymi, ale też organizacyjnymi – by ta jakość była weryfikowana, i to jak najszybciej* – mówił **prof. Ryszard Gellert**, współprowadzący debatę.

Panel dyskusyjny z udziałem prof. Edyty Szurowskiej

O doświadczeniach GUMed w zakresie zatrudniania studentów w charakterze asystentów wspierających lekarzy w UCK opowiedziała prof. Szurowska.

– *To fantastyczna forma edukacji dla studentów, dzięki której zdobywają doświadczenie, a przede wszystkim praktyczne umiejętności. Już po kilku miesiącach pracy widzimy, że studenci zupełnie inaczej podchodzą do kwestii leczenia, znają systemy, wiedzą, jak rozmawiać z pacjentem, orientują się w zakresie badań laboratoryjnych i badań dodatkowych* – zaznaczyła **prof. Edyta Szurowska**.

Rektorzy dyskutowali o tym, czy na nowych wydziałach medycznych uda się osiągnąć taką jakość kształcenia, jaka dotychczas charakteryzowała uczelnie medyczne. Uczestnicy debaty odpowiedzieli m.in. na nieco prowokacyjne pytanie o to, co zrobiliby z nowo otwartymi kierunkami medycznymi, które nie mają akredytacji, gdyby zostali jednocześnie ministrem zdrowia oraz ministrem edukacji i nauki.

Pierwszego dnia obrad wpływ czynników środowiskowych na wybrane problemy neurologiczne u dzieci przybliżyły reprezentujące Klinikę Neurologii Rozwojowej **prof. Ewa Pilarska** i **prof. Maria Mazurkiewicz-Beldzińska**, kierownik jednostki, natomiast o roli i znaczeniu jazdy konnej w rehabilitacji kardiologicznej opowiedziała **prof. Dominika Szalewska**, kierownik Kliniki Rehabilitacji.

Ponadto **prof. Tomasz Zdrojewski**, kierownik Zakładu Prewencji i Dydaktyki, zaprezentował ocenę wybranych elementów systemu zdrowia w Polsce w oparciu o dowody naukowe i dobre praktyki innych krajów na przykładzie projektu Polskie Zdrowie 2.0, a prezentację pt. *Jakość kształcenia na kierunkach medycznych – dokąd zmierzamy?* przygotowała **dr hab. Agnieszka Zimmermann, prof. uczelni**, prorektor ds. jakości kształcenia.

W odbywającej się drugiego dnia debacie plenarnej pt. *Medycyna i sztuczna inteligencja – wzajemny wpływ na rozwój* **prof. Krzysztof Narkiewicz**, kierownik Katedry Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii, przybliżył ADMEDVOICE

– adaptacyjny system inteligentnego przetwarzania mowy lekarzy, strukturalizujący wyniki badań i wspomagający proces terapeutyczny. Profesor wziął także udział w dyskusji na temat możliwości poprawy efektywności działania służby zdrowia poprzez głosowe tworzenie dokumentacji medycznej w języku polskim.

Zapis wystąpień dostępny jest na stronie [Kongresu](#). ■

DR N. HUM. JOANNA ŚLIWIŃSKA
Rzeczniczka prasowa GUMed

foto. materiały prasowe organizatora

Konferencja ABC7 w Lizbonie

W dniach 9-11 listopada w Lizbonie odbyła się 7th *Advanced Breast Cancer International Consensus Conference (ABC7)*, podczas której międzynarodowy zespół, złożony z 44 ekspertów w zakresie raka piersi, przedstawiciele najważniejszych światowych towarzystw naukowych w dziedzinie onkologii oraz środowisk pacjenckich, po raz kolejny omawiał najważniejsze zagadnienia i głosował nad rekomendacjami dotyczącymi postępowania z chorymi na zaawansowanego raka piersi. Zalecenia wypracowywane podczas ABC od lat stanowią jedno z podstawowych narzędzi wspierających lekarzy w podejmowaniu decyzji dotyczących diagnostyki i leczenia tej grupy chorych. Jest to o tyle istotne, że opcje leczenia dla chorych na zaawansowanego raka piersi są ograniczone, a dane dotyczące postępowania w szczególnych przypadkach klinicznych skąpe.

Celem konferencji była wymiana doświadczeń naukowych i klinicznych w zakresie poprawy wyników leczenia pacjentów z zaawansowanym rakiem piersi. W dniach poprzedzających sesję, podczas której przyjęto rekomendacje, prezentowane były najnowsze osiągnięcia i najistotniejsze problemy dotyczące diagnostyki i leczenia zaawansowanego raka piersi. W programie konferencji znalazły się też liczne sesje poświęcone środowiskom pacjenckim.

Lek. Natalia Cichowska-Cwalińska i dr hab. Elżbieta Senkus-Konefka, prof. uczelni | fot. archiwum prywatne

Jedną z uczestniczek konferencji była **dr hab. Elżbieta Senkus-Konefka, prof. uczelni** z Kliniki Onkologii i Radioterapii, która już po raz siódmy została zaproszona do udziału w sesji eksperckiej. Prof. Senkus-Konefka prowadziła też sesję dotyczącą lokoregionalnych metod leczenia u chorych na zaawansowanego raka piersi. W konferencji wzięły też udział: **dr Katarzyna Sosińska-Mielcarek** oraz **lek. Natalia Cichowska-Cwalińska** z Kliniki Onkologii i Radioterapii. ■

O cyfrowej transformacji histologii

W ramach grantu EU Erasmus+ *Digital transformation of Histology and Histopathology by Virtual Microscopy (VM) for an innovative medical school curriculum (VM3)* Gdański Uniwersytet Medyczny w dniach 27-28 listopada odwiedziła

kadra naukowo-dydaktyczna z jednostek partnerskich. Do Gdańska przyjechali reprezentanci Grigore T. Popa University of Medicine and Pharmacy →

Uczestnicy i uczestniczki konferencji | fot. archiwum prywatne

w Iasi (Rumunia), Meditsinsky Universitet-Plovdiv (Bułgaria), Universidad de Alicante (Hiszpania), University of Peloponnese (Grecja) oraz koordynatora inicjatywy – Fundatia Euroed (Rumunia). Liderem projektu ze strony polskiej jest Katedra i Zakład Histologii GUMed. Konferencję zainaugurował **prof. Marcin Gruchała**, rektor GUMed, który przywitał zgromadzonych gości.

Projekt o budżecie 250 tys. zł realizowany w latach 2022-2024 zakłada współpracę w ramach uniwersytetów medycznych UE, której celem jest stworzenie darmowej, międzynarodowej platformy do nauki wirtualnej histologii i histopatologii opartej o sieć WWW. Dodatkowe informacje o inicjatywie dostępne są na stronie vm.projects.umfiasi.ro.

Podczas wydarzenia naszą Uczelnię reprezentowali pracownicy Katedry i Zakładu Histologii: **dr hab. Piotr Wierzbicki** (lider), kierownik jednostki **prof. Michał Żmijewski** i **prof. Zbigniew**

Kmieć (wiceliderzy) oraz **dr Agata Wrońska**, **dr Anna Kotulak-Chrzęszcz**, **dr Anna Piotrowska** i **Dariusz Zawada**.

W organizację wydarzenia zaangażowani byli pracownicy Biura Projektów GUMed: **Magdalena Juszek**, **Klaudia Kudrewicz-Kolna** oraz **Marek Kwiatkowski**, którzy otrzymali wsparcie Rektora oraz kanclerza GUMed **prof. Jacka Bigdy**. Konferencja w Gdańsku była odsłoną cyklicznego spotkania zespołów realizujących projekt, ze szczególnym uwzględnieniem merytorycznych i technicznych prac nad finalizacją powstania platformy VM3 (nr grantu: 2022-1-RO01-KA220-HED-000089017). Poprzednie spotkania odbywały się w Uniwersytecie w Jassach (2-3 marca 2023 r.) oraz Uniwersytecie w Alicante (8-9 czerwca 2023 r.). ■

DR HAB. PIOTR WIERZBICKI
Katedra i Zakład Histologii

Final *Biotech Daily* za nami

7 grudnia w Gdańskim Parku Naukowo-Technologicznym odbył się finał ścieżki *Life Science* w ramach programu akceleracyjnego. Wyłoniono i nagrodzono najbardziej obiecujące pomysły biznesowe z szeroko rozumianego obszaru zdrowia. Gdański Uniwersytet Medyczny był jednym z patronów tego wydarzenia.

Gdański Park Naukowo-Technologiczny (GPNT) to przestrzeń rozwoju nauki i przedsiębiorczości, a także współpracy podmiotów gospodarczych, społecznych i naukowo-badawczych. Aktualnie tworzy infrastrukturę dla 60 różnej wielkości firm, m.in. z dziedziny biotechnologii i medycyny.

Jednym z programów realizowanych w GPNT jest *Strefa Akceleracji*. Młodzi przedsiębiorcy z Gdańska i okolic mogą dzięki niemu pozyskać specjalistyczną wiedzę oraz narzędzia niezbędne do rozwoju innowacyjnych pomysłów biznesowych. Eksperti zapewniają uczestnikom intensywny mentoring, szkolenia, możliwości nawiązywania kontaktów z potencjalnymi inwestorami i klientami, a także wsparcie technologiczne. Wśród ścieżek tematycznych tegorocznej edycji programu znalazł się

obszar *Life Science*. Jednym z patronów tej ścieżki był Gdański Uniwersytet Medyczny.

Gala finałowa ścieżki *Life Science* programu *Strefa Akceleracji* odbyła się 7 grudnia w siedzibie Parku. Początkujące firmy oraz grupy projektowe miały możliwość zaprezentowania swoich pomysłów przed gronem ekspertów oraz publicznością.

Dr Anna Supernat podczas wykładu

fot. Lucyna Lewandowska Fotografia

Spotkanie to zostało również pomyślane jako przestrzeń do nawiązania kontaktów w rozwijającej się branży nowoczesnych technologii medycznych. W zamyśle organizatorów doroczna konferencja **BioTech Daily** ma stanowić *most ku przyszłości biotechnologii, inspirując zarówno doświadczonych ekspertów, jak i nowe pokolenie badaczy, aby kontynuować odkrywanie granic możliwości w dziedzinie Life Science.*

Obok ekspertów reprezentujących środowisko trójmiejskiego biznesu z obszaru nowych technologii i biotech (Kainos, Polpharma Biologics, QIAGEN) podczas wydarzenia

wystąpiła również **dr Anna Supernat** z Zakładu Onkologii Translacyjnej (Międzyuczelniany Wydział Biotechnologii UG i GUMed). Jej wykład *Do czego biolog molekularny potrzebuje uczenia maszynowego?* był punktem wyjścia do dyskusji na temat interdyscyplinarnej współpracy na rzecz poszukiwania nowoczesnych rozwiązań diagnostycznych. ■

DR N. SPOŁ. AGNIESZKA ANIELSKA

Koordynatorka ds. popularyzacji nauki,
Centrum Analiz Biostatystycznych i Bioinformatycznych

Spotkania szkoleniowe dla studentek i studentów

JAKUB WINIEWSKI
Sekcja ds. Komunikacji

Sukces w medycynie i zarządzanie zespołem

Pierwsze spotkanie szkoleniowe dla studentek i studentów GUMed pt. *Jak osiągnąć sukces w środowisku medycznym? Zarządzanie zespołem w pigułce* odbyło się 23 listopada w Auditorium Primum im. prof. Olgierda Narkiewicza w budynku AGN. Inicjatorem cyklu jest **prof. Jacek Bigda**, prorektor ds. rozwoju i organizacji kształcenia, który otworzył dyskusję z udziałem grona zaproszonych ekspertów. Porad słuchaczom udzielali: **dr hab. Aleksandra Gaworska-Krzemińska**, **prof. uczelni**, prodziekan WNoZ z IMMiT, p.o. dyrektora Insty-

tutu Pielęgniarstwa i Położnictwa; **dr Jakub Kraszewski**, dyrektor naczelny Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego; **prof. Tomasz Zdrojewski**, kierownik Zakładu Prewencji i Dydaktyki, oraz **prof. Rafał Dziadziuszko**, kierownik Katedry i Kliniki Onkologii i Radioterapii, koordynator Centrum Badań Klinicznych Wczesnych Faz.

Dyskusję poprowadzili **Aleksandra Drzycimska**, przewodnicząca Uczelnianego Samorządu Studenckiego, i **mgr Krzysztof Gołacki**, reprezentant Studenckiego Towarzystwa Naukowego.

– *Na dzisiejszym spotkaniu studenci zadadzą pytania, które sami przygotowali i których nikt nie cenzurował. To okazja do swego rodzaju wiwisekcji i nauczania się, jak zarządzać zespołem* – mówił **prof. Jacek Bigda**.

Dyskusja podzielona było na bloki tematyczne, z których pierwszy dotyczył kształtowania się nowego modelu edukacji.

– *Kiedyś panowała teoria, że dyrektorem trzeba się urodzić. Dzisiaj natomiast mówimy, że zarządzania trzeba się nauczyć* – podkreśliła **dr hab. Aleksandra Gaworska-Krzemińska**, **prof. uczelni**, zapytana o kluczowe kompetencje w obliczu zmieniającej się ochrony zdrowia.

W drugiej rundzie pytań porównano oczekiwania dotyczące społeczności, której częścią stają się studenci kierunków medycznych, z zastaną przez nich rzeczywistością.

– *Dążeniem każdego menadżera jest to, żeby jego następcą przerósł mistrza* – zaznaczył **dr Jakub Kraszewski**, odnosząc się do roli mentorów we wprowadzaniu studentów do instytucji ochrony zdrowia. ➔

Słuchacze i słuchaczki szkolenia

Głos w dyskusji zabrał również prof. Rafał Dziadziuszko, który nawiązał do swoich wspomnień z okresu studiów.

– *Dla mnie zderzenie ze studiami medycznymi było bardzo bolesne. Ilość wiedzy koniecznej do przyswojenia okazała się ogromna. Zrozumiałem to, co mówiło wielu moich kolegów: „na studiach medycznych nauczysz się uczyć szybko i skutecznie”* – powiedział **prof. Rafał Dziadziuszko**.

Trzeci blok tematyczny dotyczył interdyscyplinarności oraz potencjalnych konfliktów wynikających z różnic w doświadczeniu i kompetencjach pomiędzy poszczególnymi członkami zespołu.

– *W sytuacjach dużych, trudnych do rozwiązania konfliktów warto korzystać z pomocy profesjonalistów. Negocjatorzy i psychologowie mogą pomóc w bardzo dużym stopniu* – podkreślił **prof. Tomasz Zdrojewski**.

Eksperti udzielili odpowiedzi na szereg pytań, które skierowali do nich moderatorzy dyskusji i słuchacze debaty. Poruszały one wiele zagadnień z zakresu współpracy i rozwiązywania konfliktów oraz efektywnych metod zarządzania placówką medyczną i kompetencji niezbędnych w nowoczesnej ochronie zdrowia.

Komunikacja w medycynie

Drugie spotkanie szkoleniowe dla studentów i studentek GUMed, tym razem pt. *Komunikacja medyczna w trudnych sytuacjach – z pacjentem, rodziną, zespołem*, odbyło się w tym samym miejscu 30 listopada. Na pytania zadawane przez członków społeczności akademickiej GUMed odpowiadali: **dr Sylwia Barsow**, koordynator Samodzielnego Zespołu Psychologów UCK, asystent w Klinice Anestezjologii i Intensywnej Terapii GUMed; **prof. Rafał Dziadziuszko**, kierownik Katedry i Kliniki Onkologii i Radioterapii, koordynator Centrum Badań Klinicznych Wczesnych Faz; **dr Beata Papiernik**, kierownik Zakładu Opiekuńczo-Leczniczko-Rehabilitacyjnego

Studenci i studentki podczas spotkania

i Hospicjum UCK, oraz **prof. Aleksandra Żurowska**, kierownik Katedry i Kliniki Pediatrii, Nefrologii i Nadciśnienia.

Dyskusję poprowadzili **dr hab. Magdalena Błażek**, **prof. uczelni**, kierownik Katedry Psychologii, prodziekan WNoZ z IMMiT, oraz **dr Krzysztof Sobczak**, adiunkt w Zakładzie Socjologii Medycyny i Patologii Społecznej, opiekun SKN Komunikacji Medycznej.

Uczestników spotkania przywitały **Zuzanna Gurzyńska** i **Karolina Kucka**, studentki psychologii zdrowia, członkinie SKN Komunikacji Medycznej, współorganizatorki wydarzenia, które następnie oddały głos jego inicjatorowi **prof. Jackowi Bigdzie**.

– *Nie ma kogoś takiego jak trudny czy roszczeniowy pacjent. Może być taki, którego nie do końca rozumiemy albo który nie powiedział o swoich potrzebach* – stwierdził **prof. Jacek Bigda**.

Wzorem pierwszego wydarzenia z cyklu spotkanie poświęcone komunikacji medycznej podzielone było na bloki tematyczne. Pierwszy z nich dotyczył tego, w jaki sposób można uczyć efektywnej komunikacji obecnych i przyszłych studentów kierunków medycznych.

– *Rozmowa z pacjentem to jedna z najważniejszych umiejętności dla całego zespołu medycznego. Nabywa się ją raczej przez obserwację niż przez warsztatowe kształcenie. Namawiam Państwa do aktywności, znalezienia swoich wzorców i wypracowania tej umiejętności* – podkreślił **prof. Rafał Dziadziuszko**.

W trakcie drugiego z bloków eksperci rozmawiali o tym, czym są trudne sytuacje i w jaki sposób można radzić sobie z nimi, stosując efektywną komunikację medyczną.

– *W mojej dziedzinie medycyny czasem trzeba nawet przez 18 lat podtrzymywać komunikację* – powiedziała **prof. Aleksandra Żurowska**. – *Do najtrudniejszych sytuacji w mojej pracy należała jednak ta, w której musiałam uświadomić mojemu zespołowi, że rodzic dziecka przerywający uporczywą terapię nie zawsze jest zły. Zdecydowałam się wówczas na spotkanie z udziałem eksperta w zakresie bioetyki, a zarazem duchownego.*

Po każdym bloku tematycznym swoje pytania mogli zadawać również uczestnicy przysłuchujący się dyskusji.

– *Zachęcam do otwartości i szczerości. Zawsze powtarzam swoim studentom, że mogą powiedzieć pacjentowi wprost, że np. po wynikach badań wnioskują, że nie stosuje się on do zaleceń. Wyjaśniam, aby zapytali*

go wówczas, w jaki sposób swoim zachowaniem mogą ułatwić mu terapię. Często brak współpracy ze strony pacjenta wynika z jego obaw i braku ich wyjaśnienia przez lekarza prowadzącego – tłumaczyła w odpowiedzi na jedno z pytań od publiczności **dr Sylwia Barsow**.

Ostatni blok dotyczył kryzysów egzystencjalnych wywołujących przewartościowanie celów pacjenta, a niekiedy również lekarza.

– *W Hospicjum mamy często do czynienia z tzw. bólem totalnym. Pacjenci tracą wiarę w to, że ich cierpienie kiedykolwiek się skończy, mimo bardzo dobrego zaopatrzenia w środki przeciwbólowe. Potrzebują wsparcia psychologicznego, jednak nie tylko ze strony*

psychologów, ale również np. kapelanów – powiedziała **dr Beata Papiernik**, odnosząc się do kwestii tego, kto i w jakiej formie powinien wspierać pacjentów.

Podczas dyskusji eksperci wymieniali się swoimi doświadczeniami, a także wysłuchali widzów omawiających sytuacje, z którymi sami się zetknęli. Spotkania transmitowane były również na uczelnianym kanale YouTube, natomiast zapis transmisji zostanie udostępniony na platformie Moodle. Do ich obejrzenia konieczna będzie rejestracja pod adresami: tiny.pl/c85ld oraz tiny.pl/csv4c.

Oba spotkania zostały zrealizowane w ramach programu POWER 3.5. ■

JAKUB WINIEWSKI

fot. Paweł Sudara, Magda Boguska

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Projekt „Wielomodalowy program poprawy efektywności i jakości funkcjonowania Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego” współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020

Podsumowanie konferencji *Współpraca, Innowacja, Przyszłość*

Prelekcje dotyczące tutoringu akademickiego, wykorzystania sztucznej inteligencji w nauce oraz grywalizacji jako metody zachęcającej do systematycznej nauki to tylko niektóre z tematów poruszonych podczas konferencji *WIP: Współpraca, Innowacja, Przyszłość – o Studentach ze Studentami*. Wydarzenie, które odbyło się 7 listopada na Politechnice Gdańskiej, zorganizowały samorzady studenckie uczelni zrzeszonych w FarU: Uczelniany Samorząd Studencki GUMed, Samorząd Studentów PG oraz Parlament Studentów UG.

Konferencję rozpoczął studencki panel dyskusyjny *Profil Studenta – potrzeby a obecne wyzwania* z udziałem studentki **Klaudii Łyszkiewicz**, przewodniczącej Wydziałowej Rady Samorządu WNoZ, członkini USS GUMed. Ponadto

wykład zatytułowany *Studiować nowoczesnie, czyli jak?* wygłosiła **dr hab. Agnieszka Zimmermann, prof. uczelni**, prorektor ds. jakości kształcenia GUMed.

Spotkanie zakończył panel dyskusyjny, który pozostawił uczestników z wieloma wnioskami i pomysłami związanymi z unowocześnianiem procesu studiowania. ■

ALEKSANDRA DRZYCIMSKA

Studentka V roku analityki medycznej

KLAUDIA ŁYSZKIEWICZ

Studentka IV roku fizjoterapii

Studencki panel dyskusyjny | fot. Samorząd Studentów PG

Kolejne studenckie spotkanie anatomiczno-embriologiczne

2 grudnia odbyło się drugie spotkanie z cyklu *Embriologiczne reminiscencje struktur anatomicznych w świetle ich znaczenia klinicznego*. W wydarzeniu wzięli udział członkowie SKN przy Zakładzie Anatomii i Neurobiologii oraz SKN *Ante Partum* z Zakładu Embriologii.

Tym razem nasza uwaga była skierowana na główne procesy odbywające się podczas prenatalnego rozwoju układu wydalniczego oraz płciowego. Pod kierunkiem **dr Małgorzaty Wachulskiej** i **dr Anety Skonieckiej** z Zakładu Embriologii te bardzo obszerne zagadnienia opracował i przypomniał student II roku kierunku lekarskiego **Adam Kołosowski**, ujawniając jednocześnie niewątpliwy talent dydaktyczny. Z wykorzystaniem prezentacji z bardzo obrazowymi schematami i zdjęciami wskazywał możliwe miejsca powstawania nieprawidłowości rozwojowych omawianych struktur oraz ich ewentualne kliniczne następstwa.

Szerszego ujęcia tej problematyki dostarczyła część praktyczna w prosektorium, podczas której preparaty anatomiczne bardzo

szczegółowo omówili studenci: **Jakub Kloska** (IV rok kierunku lekarskiego) oraz **Nataniel Żochowski** (III rok kierunku lekarskiego), których opiekunem jest **dr Jan Spodnik** z Zakładu Anatomii i Neurobiologii. Przeglądaliśmy się m.in. strukturom szczytkowym będącym odpowiednikami elementów w układzie rozrodczym dla obu płci oraz anatomicznemu ułożeniu kluczowych dla usytuowania narządów w miednicy mniejszej więzadeł, które omawialiśmy w świetle ich embriologicznego pochodzenia i roli zależnej od płci.

Preparaty nerek – podkowiastej, miednicznej, nieprawidłowo zrotowanej, z dodatkowym unaczynieniem, hipotroficznej oraz posiadającej podwójny moczowód – pozwoliły zwizualizować efekty procesów embriologicznych przebiegających w odmiennym niż zazwyczaj kierunku. Podobnie jak podczas poprzedniego spotkania dzieliliśmy się wiedzą opartą o dostępną literaturę i zastanawialiśmy się, czy wspomniane zjawiska są anomaliami anatomicznymi, czy też zaburzeniami wpływającymi negatywnie na funkcjonowanie układu wydalniczego.

Z uwagi na to, że temat embriologiczno-anatomiczno-klinicznych powiązań nie został wyczerpany, w II semestrze planujemy przyjrzeć się pod tym kątem układowi pokarmowemu. ■

DR JAN SPODNIK

Zakład Anatomii i Neurobiologii

DR MAŁGORZATA WACHULSKA

Zakład Embriologii

Uczestniczki i uczestnicy spotkania z dr Małgorzatą Wachulską i dr Anetą Skoniecką

fot. Jan Spodnik

Rekordowa frekwencja na *Młodzieżowych Spotkaniach z Medycyną*

Kolejna konferencja w ramach XII edycji *Młodzieżowych Spotkań z Medycyną*, organizowanych wspólnie przez Gdański Uniwersytet Medyczny i Okręgową Izbę Lekarską w Gdańsku, odbyła się 21 listopada w murach GUMed. Wydarzenie zgromadziło na sali 280 uczestników, a dodatkowo ponad 700 osób

śledziło je *online*. Wśród nich obecni byli przedstawiciele szkół nie tylko z Trójmiasta, ale także z Kwidzyna, Nowego Dworu Gdańskiego, Braniewa, Elbląga, Sztumu, Rumi oraz Pruszcza Gdańskiego.

Uczestnicy i uczestniczki *Młodzieżowych Spotkań z Medycyną* | fot. Maciej Gieleta/OIL

Pierwszymi prelegentkami były uczennice 4 klasy z II LO w Kwidzynie **Julia Liszewska** i **Pola Lasecka**, które przygotowały prezentację pt. *Cukrzyca – epidemia po pandemii*. Ich zaangażowanie i sposób przekazywania wiedzy przyciągnęły uwagę uczestników, zwłaszcza że prelegentki przedstawiły nowe spojrzenie na postpandemiczne wyzwania związane z cukrzycą.

Reprezentując Zakład Prewencji i Dydaktyki **dr hab. Anna Korzon-Burakowska** nie tylko pełniła funkcję moderatorki spotkania, ale również wygłosiła prelekcję pt. *Dlaczego cukrzycę trzeba leczyć?*. Przekonujące argumenty dotyczące konieczności leczenia tej choroby stanowiły istotne uzupełnienie prezentacji młodych wykładców. Niewątpliwą atrakcją była możliwość zmierzenia stężenia glukozy we krwi. Ochotnicy uczestniczący w pomiarach otrzymali w nagrodę glukometry.

Konferencję zwieńczył wykład **dr. hab. Łukasza Balwickiego**, **prof. uczelni**, kierownika Zakładu Zdrowia Społecznego i Medycyny Społecznej, pełniącego również funkcję konsultanta województwa pomorskiego w dziedzinie zdrowia publicznego. Prelekcja pt. *Czy e-papierosy oraz inne nowe produkty nikotynowe są bezpieczne?* dostarczyła cennych informacji

nt. kontrowersyjnych kwestii związanych z paleniem tytoniu i wprowadzeniem nowych produktów na rynek.

Duża liczba pytań zadawanych przez uczestników świadczyła o zainteresowaniu prezentowaną tematyką. Autorzy najciekawszych z nich zostali nagrodzeni niespodziankami ufundowanymi przez Okręgową Izbę Lekarską w Gdańsku. Konferencja nie tylko dostarczyła wartościowej wiedzy, ale również stworzyła platformę do aktywnej dyskusji i wymiany poglądów nt. istotnych kwestii z zakresu medycyny i zdrowia społecznego. Wydarzenie z pewnością zapisze się w pamięci uczestników jako inspirujące i pouczające.

Młodzieżowe Spotkania z Medycyną to projekt zainicjowany przez **prof. Tomasza Zdrojewskiego**, kierownika Zakładu Prewencji i Dydaktyki, i **dr. Romana Budzińskiego**, wiceprezesa Okręgowej Izby Lekarskiej w Gdańsku w 2011 r. Spotkania niezmiennie cieszą się popularnością i otwierają nowe perspektywy na polu edukacji medycznej i prewencji zdrowotnej wśród młodzieży. ■

MGR PAULINA SIEDLECKA
Dyrektor Biura OIL w Gdańsku

SONOctober – warsztaty ultrasonografii

W murach naszej Uczelni w dniach 20–25 października odbyło się szkolenie *SONOctober*, którego organizatorami byli **dr hab. Natalia Buda** z Samodzielnej Pracowni Symulacji Endoskopii i Techniki Małoinwazyjnych oraz studenci SKN Ultrasonografii Klinicznej. Wydarzenie zostało zrealizowane w ramach unijnego projektu PO WER 3.5. Zajęcia praktyczne zostały przeprowadzone w Pracowni Symulacji Endoskopowej i Techniki Małoinwazyjnych, a część wykładowa miała miejsce w auli im. prof. Zdzisława Kieturakisa w budynku Centrum Medycyny Inwazyjnej.

Uczestnicy spotkania mogli wziąć udział w warsztatach i wykładach dotyczących ultrasonografii *point of care* w procedurach interwencyjnych. Prowadzili je doświadczeni światowi oraz krajowi specjaliści: **Tanping Wong, M.D.** z Weill Cornell Medical College w Nowym Jorku, **Jina Bai, PA-C** z tej samej uczelni oraz New York-Presbyterian Hospital, a także **Martin Altersberger, M.D.** ze szpitala w Steyr w Austrii. Naszą Uczelnię reprezentowali: dr hab. Natalia Buda oraz lek. **Krzysztof Sporysz** z Kliniki Anestezjologii i Intensywnej Terapii.

Zajęcia teoretyczne | fot. archiwum prywatne

Studenci mieli także okazję wziąć udział w trzydniowych warsztatach z ultrasonografii *point of care* płuc, serca i naczyni kończyn dolnych z wykorzystaniem nowoczesnych technik nauczania i różnych pomocy dydaktycznych. Podsumowanie wydarzenia dostępne jest w prezentacji zamieszczonej na [kanale GUMed](#) w serwisie YouTube. ■

DR HAB. NATALIA BUDA

Samodzielna Pracownia Symulacji Endoskopii
i Techniki Małoinwazyjnych

Doktoraty i habilitacje

Uchwałą Rady Nauk Medycznych GUMed

Stopień naukowy doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauki medyczne uzyskał

DR N. MED. KRZYSZTOF CHLEBUS

Adiunkt; I Katedra i Klinika Kardiologii GUMed, praca pt. *Hipercholesterolemia rodzinna w Polsce: wielkość i charakterystyka populacji oraz nowoczesna interwencja terapeutyczna*.

Stopień naukowy doktora w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauki medyczne uzyskali:

LEK. MAGDALENA CHYLIŃSKA

Asystent; Klinika Neurologii Dorosłych, Katedra Neurologii GUMed, praca pt. *Wybrane techniki obrazowania dyfuzyjnego i wolumetrii rezonansu magnetycznego jako markery aktywności choroby i postępu niepełnosprawności w rzutowo-remisyjnej postaci stwardnienia rozsianego*, promotor – prof. Bartosz Karaszewski.

LEK. DENT. PAULA FIWEK

Doktorantka Studiów Doktoranckich; Katedra i Zakład Stomatologii Wieku Rozwojowego GUMed, praca pt. *Zmiany błony śluzowej jamy ustnej u dzieci leczonych onkologicznie z rozpoznaniem nowotworowych chorób hematologicznych*, promotor – dr hab. Ninela Irga-Jaworska.

MGR MONIKA GÓRSKA-ARCISZ

Doktorantka Studiów Doktoranckich; Zakład Enzymologii i Onkologii Molekularnej, Instytut Biotechnologii Medycznej i Onkologii Doświadczalnej MWB UG i GUMed, praca pt. *FGFR2 w regulacji współzależności p62/Keap1/Nrf-2 – znaczenie w luminalnym raku piersi*, promotor – prof. Rafał Sądej.

LEK. TOMASZ IWANOWSKI

Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska w Gdyni, praca pt. *Ocena skuteczności leczenia bielactwa za pomocą przeszczepów naskórkowych metodą „suction blister” w skojarzeniu z fototerapią*, promotor – prof. Małgorzata Sokołowska-Wojdyło.

LEK. ALEKSANDRA JANECKA

Była słuchaczka Studiów Doktoranckich; Katedra i Klinika Pediatrii, Hematologii i Onkologii GUMed, praca pt. *Składowe zespoły metabolicznego u pacjentów po leczeniu choroby nowotworowej w dzieciństwie*, promotor – dr hab. Joanna Stefanowicz.

LEK. KAROLINA JAWORSKA

Doktorantka Studiów Doktoranckich; Katedra i Klinika Dermatologii, Wenerologii i Alergologii GUMed, praca pt. *Zastosowanie wideodermoskopii w diagnostyce wybranych schorzeń powiek*, promotor – dr hab. Michał Sobjanek, promotor pomocniczy – dr hab. Martyna Sławińska.

MGR INŻ. MAŁGORZATA MARIA JUNIEWICZ

Asystent; Katedra i Zakład Fizyki i Biofizyki GUMed, praca pt. *Retrospektywna dozymetria promieniorowania jonizującego w wybranych szklach powszechnego użytku metodą spektroskopii EPR w zakresie dawek typowych dla wypadków radiacyjnych*, promotor – prof. Bartłomiej Ciesielski, promotor pomocniczy – dr Agnieszka Marciniak.

KAROL KRZYSZTOF KOLKOWSKI

Student VI roku WL GUMed, praca pt. *Interleukin-17 genopolymorphisms in the context of safety and danger of novel treatments for atopic dermatitis and psoriasis in cutaneous T-cell lymphoma*, promotor – prof. Małgorzata Sokołowska-Wojdyło.

MGR TOMASZ PIOTR KOSTRZEWA

Doktorant Studiów Doktoranckich; Katedra i Zakład Chemii Medycznej GUMed, praca pt. *Ocena potencjału przeciwnowotworowego wybranych inhibitorów białkowej fosfatazy tyrozynowej PTP1B*, promotor – dr hab. Alicja Kuban-Jankowska.

LEK. DENT. DOMINIK LEWICKI

Doktorant Studiów Doktoranckich; Katedra i Zakład Stomatologii Zachowawczej GUMed, praca pt. *Wpływ uprawianej dyscypliny sportowej na stan jamy ustnej i wybrane parametry śliny*, promotor – dr hab. Agata Żółtowska.

LEK. IZABELA NABIALEK-TROJANOWSKA

Doktorantka Studiów Doktoranckich; Uniwersyteckie Centrum Kliniczne w Gdańsku, praca pt. *Czynniki ryzyka i częstość występowania powikłań sercowo-naczyniowych po radio- i/lub chemioterapii z powodu chłoniaka*, promotor – prof. Ewa Lewicka, promotor pomocniczy – dr Grzegorz Sławiński.

LEK. ALEKSANDRA KATARZYNA PARCZEWSKA

Była rezydentka UCK; Kliniczne Centrum Kardiologii, praca pt. *Identyfikacja czynników rokowniczych u pacjentów po nagłym*

zatrzymaniu krążenia w warunkach pozaszpitalnych, promotor – dr hab. Rafał Dworakowski.

MGR MAŁGORZATA HELENA PINDEL

Doktorantka Studiów Doktoranckich; Katedra i Zakład Fizjopatologii GUMed, praca pt. *Rola przeciwciał anty-kalpastatynowych ACAST oraz białek systemu kalpaina-kalpastatyna w patogenezie reumatoidalnego zapalenia stawów*, promotor – prof. Jacek Witkowski.

MGR FIZJOT. ŁUKASZ ROLKA

Prywatna Praktyka Fizjoterapeutyczna w Gdańsku, praca pt. *Ocena efektów rehabilitacji z wykorzystaniem wizualnego sprzężenia zwrotnego u pacjentów po udarze niedokrwiennym mózgu*, promotor – dr hab. Kamil Chwojnicki.

LEK. KATARZYNA NATALIA SZMYGEL

Doktorantka Studiów Doktoranckich; Katedra i Klinika Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii GUMed, praca pt. *Występowanie i wpływ hipoglikemii na profil sercowo-naczyniowy u pacjentów z cukrzycą typu 2 i bez cukrzycy poddanych chirurgii metabolicznej*, promotor – dr hab. Michał Hoffmann. ■

Kadry GUMed

JUBILEUSZ DŁUGOLETNIJ PRACY OBCHODZĄ:**25 lat**

dr Michał Korzon
dr Marcin Liro
dr n. med. Adam Sternau
dr hab. Wojciech Wołyniec

30 lat

mgr Małgorzata Gorczewska
dr n. med. Włodzimierz Kuta

STANOWISKO ADIUNKTA POWIERZONO:

dr. Damianowi Kaufmannowi
dr Natalii Treder
dr Lucynie Wolniak

PRACĘ W UCZELNI ZAKOŃCZYLI:

- dr n. med. Małgorzata Bilińska
- mgr Hanna Ćwikałowska-Grudzińska
- Valentyn Dyptan
- Zbigniew Kamiński
- mgr Mikołaj Koszyński
- dr Aleksandra Rapacka-Zdończyk
- dr Anna Rój
- mgr Andrzej Trzaska
- dr Martyna Wesserling
- dr Magdalena Wójcik-Zalewska

STANOWISKO PROFESORA UCZELNI POWIERZONO

dr. hab. Michałowi Brzezińskiemu

Z GŁĘBOKIM ŻALEM INFORMUJEMY, ŻE

8 grudnia 2023 r. zmarł

TOMASZ GRZENKOWITZ

Pracownik obsługi w Dziale Gospodarczym GUMed, zatrudniony w Uczelni w latach 2016-2023. ■

Dr n. med. Jerzy Umiastowski (1933–2023)

W dniu 21 sierpnia 2023 r. odszedł od nas Jerzy Umiastowski – człowiek niezwykły, który odcisnął swoje pozytywne piętno nie tylko na środowisku akademickim, ale także na całej pomorskiej i ogólnopolskiej społeczności medycznej.

Jerzy Umiastowski urodził się 3 stycznia 1933 r. w Wilnie. Tam też rozpoczął wstępną edukację i wraz z rodziną przeżył kolejne etapy okupacji sowieckiej i niemieckiej. Po przesiedleniu, zwanym repatriacją, wraz z rodziną osiadł w Trójmieście, gdzie ukończył edukację na szczeblu podstawowym i średnim.

W latach 1953–1959 studiował na Wydziale Lekarskim AMG. W roku 1956 był uczestnikiem akcji protestacyjnej studentów na naszej Uczelni. Już w czasie studiów, w roku 1957, pracował jako zastępca asystenta-technik w Zakładzie Chemii Fizycznej. W latach 1959–1960 był zatrudniony jako pracownik naukowo-dydaktyczny w Klinice Chorób Psychiczych. Następnie został powołany na dwuletnią służbę wojskową. Odbywał ją w charakterze lekarza izby chorych w Kaszubskiej Brygadzie WOP. Po powrocie do Uczelni, w okresie 1962–1970 pracował w Zakładzie Chemii Fizjologicznej przekształconej następnie w Zakład Biochemii. Miał okazję pracować pod kierunkiem legendarnego prof. Włodzimierza Mozołowskiego, a następnie prof. Mariusza Żydowo. W 1970 r. objął kierownictwo Pracowni Diagnostyki Laboratoryjnej w tworzącym się Instytucie Chorób Wewnętrznych. Funkcję tę pełnił do roku 1985 z przerwą w latach 1978–1981. W tym czasie był urlopowany z AMG i pełnił funkcję kierownika Działu Diagnostycznego w Poliklinice w Dernie (Libia) w ramach gdańskiego zespołu pracującego w tym mieście.

Dr Jerzy Umiastowski

Warto wspomnieć, że po powrocie w 1981 r. został szefem służby medycznej podczas I Krajowego Zjazdu Delegatów NSZZ „Solidarność” w Gdańsku. Kiedy wprowadzono stan wojenny, uczestniczył w strajku w AMG jako przewodniczący Komitetu Strajkowego. Współpracował wówczas z Komitetem Strajkowym w Stoczni Gdańskiej im. Lenina. Został zatrzymany na 48 godzin i osadzony w Areszcie Śledczym w Gdańsku. Postępowanie w tej sprawie zostało umorzone w listopadzie 1982 r. W tym czasie był współpracownikiem podziemnych struktur Solidarności, zajmując się m.in. organizowaniem opieki medycznej dla ukrywających się działaczy.

Jerzy Umiastowski zrealizował marzenie wielu biochemików z wykształceniem medycznym, gdyż uzyskał specjalizację kliniczną, zostając lekarzem internistą. W tym charakterze pracował w latach 1985–1997 w Szpitalu Specjalistycznym im. św. Wojciecha w Gdańsku-Zaspie. W latach 1990–2005 Jerzy Umiastowski brał aktywny udział w tworzeniu samorządu lekarskiego. Pozwolę sobie w tym miejscu zacytować słowa pożegnania dr Umiastowskiego przez prezesa OIL w Gdańsku, które ukazało się w październikowym numerze „Pomorskiego Magazynu Lekarskiego”: *W Samorządzie Lekarskim pełnił wiele funkcji i był współtwórcą odrodzonego Samorządu Lekarskiego. Był pierwszym Prezesem Izby Lekarskiej w Gdańsku, wieloletnim delegatem na zjazdy lekarskie i wieloletnim członkiem Okręgowej Rady Lekarskiej. Przewodniczył Komisji Etyki Lekarskiej przy Naczelnej Radzie Lekarskiej. Od 1998 r. współpracował z Komisją Bioetyki przy Radzie Europy w Strasburgu, następnie przy Unii Europejskiej w Brukseli. Jego pasją była praca i współtworzenie Kodeksu Etyki Lekarskiej. Był autorem wielu publikacji z dziedziny*

Niezależna Komisja Bioetyczna ds. Badań Naukowych AMG; dr Umiastowski w pierwszym rządzie po prawej

biochemii i bioetyki. Korporacji Lekarskiej poświęcił wiele lat pracy, uwagi i serca.

Warto wspomnieć, że od roku 1996 dr Umiastowski był także członkiem i korespondentem Papieskiej Akademii Pro Vita w Watykanie, a jako przedstawiciel OIL zasiadał przez wiele lat w Niezależnej Komisji Bioetycznej ds. Badań Naukowych przy naszej Uczelni. W tym czasie polegałmy często na Jego przemyśleniach i poglądach na temat szeroko pojętej etyki lekarskiej.

Osobiście miałem okazję współpracować z dr Umiastowskim przez ponad pięćdziesiąt lat. Zaczęło się w roku 1970, kiedy objął funkcję kierownika Pracowni Diagnostyki Laboratoryjnej w Instytucie Chorób Wewnętrznych. Zadaniem dr. Umiastowskiego było głównie scalenie dwóch laboratoriów działających wcześniej przy dwóch dużych Klinikach Chorób Wewnętrznych. Dodatkowo Pracownia służyła z powodzeniem jako miejsce do prowadzenia badań doświadczalnych, ułatwiających m.in. zdobywanie stopnia doktora nauk medycznych adeptom z jednostek Instytutu. Sam znajdowałem się wówczas właśnie na takim etapie rozwoju naukowego i zawodowego. Dr Umiastowski pomógł mi ogromnie w opracowaniu metodyki badań i zdobyciu niezbędnego wyposażenia laboratoryjnego. Mało tego – zaferował mi miejsce do prowadzenia prac badawczych w swojej pracowni, będącej jednocześnie gabinetem kierownika. Spotykaliśmy się zatem codziennie i wiedliśmy dysputy, dotyczące nie tylko moich badań, ale także literatury, sztuki, polityki i innych zagadnień. Miałem podówczas okazję poznać Go jako ciekawego i obdarzonego ogromną erudycją interlokutora.

Kolejny etap naszej współpracy to okres działalności dr. Umiastowskiego w podziemnej Solidarności. Przed nastaniem stanu wojennego dorabiałem jako konsultant internista w Szpitalu Więziennym przy Areszcie Śledczym w Gdańsku. W momencie ogłoszenia wojny polsko-polskiej chciałem zrezygnować z pełnienia tej funkcji jednak dr Umiastowski poradził, abym nadal ją pełnił. Dawało to bowiem możliwość nawiązywania kontaktu z osobami internowanymi, które były przetrzymywane na ul. Kurkowej. W ten sposób, po odpowiednim instruktażu, trójka z internowanych uzyskała odroczenie odbywania kary z przyczyn zdrowotnych i odzyskała wolność. Tę owocną współpracę przerwało niestety skomplikowane złamanie nogi, któremu uległem w styczniu 1982 r.

Trzeci zakres naszego współdziałania to praca w Niezależnej Komisji Etycznej ds. Badań Klinicznych, w której współpracowaliśmy przez blisko dwadzieścia lat. Myślę, że przez te wszystkie lata może nie zjedliśmy przysłowiowej beczki soli, ale niewątpliwie wypiliśmy wspólnie hektolitry kawy i herbaty. Mogę zatem nie tylko z ogromnym przekonaniem, ale również z pełną odpowiedzialnością napisać, że dr Jerzy Umiastowski był człowiekiem niezwykle mądrym, sprawiedliwym, posiadającym szeroką wiedzę oraz obdarzonym ogromną dozą życzliwości dla ludzi i świata. Taki też pozostanie na zawsze w naszej pamięci. ■

PROF. BOLESŁAW RUTKOWSKI

Emerytowany kierownik Katedry i Kliniki Nefrologii,
Transplantologii i Chorób Wewnętrznych

fot. archiwum prywatne

Naklejka jakości dla UCK

Dziś wspólnie z Uniwersyteckim Centrum Klinicznym inaugurujemy kampanię dotyczącą jakości w ochronie zdrowia. Chcemy zachęcić pacjentów, żeby wybierali placówki o najwyższej jakości usług i przez to pokazywali, że nie tolerują tych szpitali, które jakości nie traktują poważnie – mówił Rzecznik Praw Pacjenta Bartłomiej Chmielowiec w trakcie briefingu prasowego dotyczącego inauguracji akcji Wymagaj jakości.

Od 1 stycznia 2024 r. w życie wchodzi większość przepisów o jakości w opiece zdrowotnej i bezpieczeństwie pacjenta. Celem ustawy jest wdrożenie rozwiązań prawno-organizacyjnych, które w sposób kompleksowy i skoordynowany będą realizowały priorytety polityki zdrowotnej w obszarze jakości w ochronie zdrowia.

Uniwersyteckie Centrum Kliniczne jest szpitalem akredytowanym, który od wielu lat dąży do poprawiania jakości usług

świadczonych pacjentom. Jako pierwsze w Polsce otrzymało naklejkę potwierdzającą najwyższe standardy. Jest ona elementem specjalnej akcji informacyjno-edukacyjnej *Wymagaj jakości*, poświęconej upowszechnianiu systemu jakości dla pacjentów w polskich placówkach ochrony zdrowia. Akcja została zainicjowana przez Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia, Rzecznika Praw Pacjenta oraz UCK.

– Chcieliśmy pokazać, że szpital, w którym jesteśmy, jest jednym z najlepszych w Polsce. To szpital, który spełnia najwyższe standardy jakości, który prowadzi pacjenta za rękę i dba o właściwą komunikację. Uniwersyteckie Centrum Kliniczne to placówka, która jako pierwsza powinna otrzymać symbol wskazujący na to, że jest to szpital akredytowany, spełniający kryteria związane z najwyższą jakością – mówiła Agnieszka Pietraszewska-Macheta,

dyrektor Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia, która zaznaczyła także, że aktywność szpitali w zakresie dbania o jakość jest wciąż niewystarczająca. – Na 900 szpitali tylko 200 ma certyfikat akredytacyjny. Chcielibyśmy bardzo zachęcić pacjentów, aby również wywierali presję na placówki ochrony zdrowia, stąd inauguracja tej kampanii – dodawała dyrektor.

Rzecznik Praw Pacjenta **Bartłomiej Chmielowiec** również podkreślał rolę pacjentów w procesie podwyższania jakości.

– Każdego roku do Rzecznika Praw Pacjenta wpływa 100 tys. różnego rodzaju skarg. Tych skarg by nie było, gdyby placówki stawiały na jakość, gdyby dochowywały najwyższej staranności. W placówkach, które mają akredytację, tych skarg jest dużo mniej.

Rzecznik Praw Pacjenta Bartłomiej Chmielowiec przykleja naklejkę na drzwiach do budynku CMN.

Jako pacjenci powinniśmy wybierać te placówki, których celem jest jakość, które stawiają pacjenta w centrum uwagi, które dochowyują należytej staranności, które dbają o to, żeby proces obsługi pacjenta był najwyższej jakości – mówił Rzecznik Praw Pacjenta.

Dr Jakub Kraszewski, dyrektor naczelny Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego, zaznaczył, że działania projakościowe to działania na rzecz pacjentów. Zachęcał też inne szpitale do włączenia się w proces akredytacji.

– Te aktywności wynikają z przekonania, że działalność należy prowadzić w oparciu o najwyższe standardy i normy jakościowe. Warto, ponieważ to wszystko działa na korzyść pacjentów. Organizacja działająca w ten sposób jest organizacją sprawną. To zadanie wymaga konsekwentnie prowadzonych działań – jesteśmy przekonani, że inaczej postępować nie można. Dlatego namawiamy wszystkie inne placówki, żeby nie bały się działań projakościowych i rozwijały kulturę jakości i podejście propacjenckie – mówił **dr Jakub Kraszewski**.

W ramach akcji powstał również spot edukujący pacjentów w zakresie wymagania jakości w ochronie zdrowia. Naklejka potwierdzająca wysokie standardy w Uniwersyteckim Centrum Klinicznym znajduje się obok głównego wejścia do budynku Centrum Medycyny Nieinwazyjnej. ■

ŁUKASZ WOJTCWICZ
Zespół ds. Promocji i PR UCK

Takiego robota nie ma żadna apteka w Europie

Apteka Szpitalna Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego ma najnowocześniejszego w Europie i jednego z najnowocześniejszych na świecie robotów do produkcji leków

Produkcja leków w Aptece Szpitalnej | fot. Sylwia Mierzewska/UCK

cytotoksycznych. – To przeskok co najmniej o dekadę, jeżeli chodzi o rozwiązania stosowane do tej pory – komentuje dr Jakub Kraszewski, dyrektor naczelny UCK.

Leki cytotoksyczne są wykorzystywane w procesie leczenia pacjentów onkologicznych. To substancje, które charakteryzują się wysoką toksycznością, również wobec zdrowych komórek ludzkiego ciała, dlatego proces ich przygotowania musi być prowadzony w sposób staranny, zapewniający bezpieczeństwo zarówno osobom je przygotowującym, jak i pacjentom. To praca, która na każdym etapie musi być dogłębnie monitorowana.

Leki cytotoksyczne w UCK przygotowywane są w Aptece Szpitalnej, w specjalistycznej pracowni, która wyposażona jest w odpowiednie materiały, urządzenia i komory laminarne do pracy z tego typu substancjami.

Przygotowuje je wykwalifikowany, przeszkolony i odpowiednio zabezpieczony personel.

Ostatnie dwa lata to czas, w którym w Aptece odbywała się prawdziwa rewolucja – i określenie to jest w tym przypadku jak najbardziej na miejscu. W jednostce działa bowiem jedyny w Europie (i jeden zaledwie kilku na świecie) robot do produkcji leków cytotoksycznych.

– *Nasze rozwiązanie wyprzedza co najmniej o dekadę te, które były stosowane do tej pory. Robotyzacja jest kierunkiem, w którym chcemy podążać. Podobnie zaawansowane urządzenia w wielu miejscach będą wyręczały lub wspomagały naszych pracowników* – tłumaczy **dr Jakub Kraszewski**.

– *Od dłuższego czasu wyczekiwaliliśmy tego dnia. Przedstawiamy rozwiązanie, które przysłuży się naszym pacjentom leczonym na schorzenia onkologiczne i hematologiczne. Pozwoli ono szybciej i precyzyjniej dostarczyć dawkę leku wykorzystywanego w terapii. Ponadto całe rozwiązanie, jako system „zamknięty”, praktycznie eliminuje zagrożenie toksycznością podawanych leków, również dla personelu wykonującego te czynności* – dodaje **Adam Sudoł**, zastępca dyrektora naczelnego ds. logistyki medycznej UCK.

Rewolucja w aptece dokonała się w wielu obszarach, ale najważniejsze z nich to efektywność i bezpieczeństwo.

– *Przy wyborze robota skupiliśmy się przede wszystkim na zapewnieniu pacjentom najbezpieczniejszej terapii w możliwie najkrótszym czasie przy jednoczesnym maksymalnym zabezpieczeniu farmaceutów oraz pozostałego personelu szpitala pracującego z lekiem cytotoksycznym. Przez bezpieczeństwo terapii rozumiem najwyższą precyzję dawkowania i monitorowanie praktycznie każdej sekundy produkcji leku. Tutaj nie ma żadnego ryzyka – ani dla pacjentów, ani dla pielęgniarek. Dostarczany produkt jest absolutnie*

najwyższej jakości – mówi **dr Wioletta Kaliszan**, kierownik Apteki Szpitalnej UCK.

Robot pracuje w oparciu o algorytmy sztucznej inteligencji. Posiada 16 kamer wieloetapowej kontroli, 4 zautomatyzowane ramiona, 8 stacji roboczych, 8 niezależnych stanowisk do mieszania oraz wewnętrzne magazyny na fiolki z lekami oraz strzykawkami. Jest w stanie wykonać nawet 70 dawek leku w ciągu godziny.

Bezpieczna, szybka i precyzyjna praca urządzenia jest zasługą personelu Apteki, który nie wyobraża sobie już pracy bez wsparcia robota. Należy tu jeszcze raz podkreślić, że bezpieczeństwo personelu to bezpieczeństwo pacjenta.

– *Sztuczna inteligencja pozwala niezwykle precyzyjnie odmierzyć zleconą dawkę i monitoruje na każdym etapie proces przygotowania leku. Produkcja ruszyła dopiero wtedy, kiedy nauczyliśmy robota, co w zasadzie ma robić, i to na naszych warunkach. Zajęło to ponad 12 miesięcy. Obecna sprawna i wydajna praca urządzenia jest zasługą wielu osób pracujących w Aptece. Możemy dostarczyć lek w najkrótszym możliwym czasie, a to kluczowe dla pacjentów, lekarzy, dla całej terapii* – tłumaczy **dr Wioletta Kaliszan**.

Apteka Szpitalna UCK działa nieprzerwanie od 1945 r. Pracuje w systemie całodobowym 365 dni w roku. W ramach tej integralnej jednostki funkcjonują m.in. Pracownia Leków Cytostatycznych, Pracownia Żywienia Klinicznego, Pracownia Receptury Klasycznej i Septycznej, Zakład Inżynierii Genetycznej oraz Punkt Opieki Farmaceutycznej. Apteka obsługuje wszystkie jednostki UCK – kliniki, poradnie, centra lecznicze, laboratoria i zakłady. ■

ŁUKASZ WOJTCWICZ
Zespół ds. Promocji i PR UCK

60-lecie wszczęcia pierwszego stymulatora serca w Polsce

Gdańsk jest kolebką elektroterapii. To właśnie tutaj, w dawnym szpitalu na ul. Łąkowej, po raz pierwszy w Polsce wszczęto stymulator serca. Niedawno obchodziliśmy 60. rocznicę tego wydarzenia.

Historyczny zabieg wszczęcia stymulatora serca miał miejsce 12 września 1963 r. Operację wykonał prof. **Zdzisław Kieturakis** we współpracy z prof. **Jakubem Pensonem** i prof. **Konstantym Leonowiczem** z II Kliniki Chorób Wewnętrznych oraz dr. **Wojciechem Kozłowskim** z III Kliniki Chorób Wewnętrznych AMG, z której wywodzi się II Klinika Kardiologii i Elektroterapii Serca UCK. →

Od lewej: prof. Grażyna Świątecka, prof. Ludmiła Daniłowicz-Szymanowicz, prof. Ewa Lewicka

– Pierwszy stymulator serca na świecie wszczepiony został 12 października 1958 r. przez lekarzy ze Szwecji. Po 5 latach ta nowatorska metoda pojawia się w Polsce, a był to wtedy naprawdę poważny, skomplikowany zabieg, który wymagał torakotomii, czyli przecięcia mostka klatki piersiowej, odstąpienia serca, bo elektrody stymulujące naszywano na osierdzie. Był to niewątpliwie krok milowy w rozwoju kardiologii. Warto podkreślić, że w Gdańsku wszystko się zaczęło. Warszawa wprowadziła stymulatory trzy lata później – opowiada **prof. Ewa Lewicka** ze wspomnianej Kliniki.

Aktualnie w miejscu, w którym wcześniej działał szpital na ul. Łąkowej, znajduje się hotel. Co ciekawe, nazwa ulicy dla uczczenia wyjątkowych osiągnięć medycznych została zmieniona na ul. prof. Zdzisława Kieturakisa. To właśnie tu 23 listopada odbyły się obchody 60. rocznicy pierwszego wszczepienia stymulatora serca. Podczas uroczystości otwarto miejsce pamięci poświęcone kardiologom – na ścianach zawisły fotografie wybitnych lekarzy, którzy przeprowadzili pierwszą operację. Na wystawie zaprezentowane zostały też stare rozruszniki serca i kardiowertery-defibrylatory (ICD), a także ciśnieniomierz i igła do nakłucia lędźwiowego słynnego **prof. Mieczysława Gamskiego**, byłego kierownika III Kliniki Chorób Wewnętrznych. Nie zabrakło oczywiście fotografii gościa honorowego – **prof. Grażyny Świąteckiej**, pierwszego i wieloletniego kierownika II Kliniki Chorób Serca powstałej w 1992 r. właśnie w szpitalu na ul. Łąkowej, wywodzącej się ze wspomnianej III Kliniki Chorób Wewnętrznych. Pani Profesor kilka dni później obchodziła swoje 90. urodziny, świętowano więc podwójnie.

– Z siedziby na Łąkowej wyszło wiele nowatorskich metod leczenia. Powstało tu też wiele wybitnych doktoratów i habilitacji, a koledzy, którzy tu właśnie zaszczepili się pasją kardiologii, zostali szefami innych ważnych ośrodków w Polsce. To, co szczególnie ważne, to fakt, że dzięki prof. Grażynie Świąteckiej polska elektroterapia nabrała wiatru w żagle! – zaznacza **prof. Lewicka**.

Pani Profesor została odznaczona Medalem Świętego Wojciecha (honorowym odznaczeniem Rady Miasta Gdańska)

i Orderem Orła Białego. W latach 1992-1998 była przewodniczącą Sekcji Rytmu Serca Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego.

– W czasie jej prezydentury wydarzyło się na tym polu wiele wartych wspomnienia wydarzeń. W lipcu 1995 r. w szpitalu na Łąkowej dokonano pierwszego w Polsce wszczepienia ICD z elektrodą przeczepną, które wykonali prof. Andrzej Lubiński i dr Rajmund Wilczek. Metodę przerywania niebezpiecznych komorowych zaburzeń rytmu za pomocą ICD wprowadził Mieczysław Mirowski, który w 1946 r. był przez rok studentem gdańskiej Alma Mater – wspomina **prof. Alicja Dąbrowska-Kugacka** z II Kliniki Kardiologii i Elektroterapii Serca UCK. – W tym zabytkowym szpitalu w 1999 r. pod kierunkiem prof. Grażyny Świąteckiej opracowano pierwsze w Polsce wytyczne dotyczące stymulacji serca.

Podczas ceremonii wyświetlono archiwalny film przedstawiający sposób wszczepiania rozruszników serca na początku lat 70.

– Obejrzelśmy także stary rozrusznik serca o „stałej częstotliwości rytmu komór” z lat 70., który obecnie pokazywany jest studentom medycyny na zajęciach. Obudowa stymulatora jest nietypowa: przezroczysta, widać całą niesamowitą konstrukcję, wygląda tak, jakby jej elementy były zatopione w bursztynie. Dzieło sztuki medycznej! – podkreśla **prof. Dąbrowska-Kugacka**.

Prof. Świątecka kierownikiem II Kliniki Chorób Serca pozostała do 2004 r., kiedy przeszła na emeryturę. Wówczas przeniesiono tę oraz inne kliniki ze szpitala na ul. Łąkowej do nowej lokalizacji przy ul. Dębinki 7. Poprzednia siedziba szpitala, wtedy funkcjonującego pod nazwą Państwowy Szpital Kliniczny nr 3, nadal budzi sentyment wśród dawnych pracowników. Tym bardziej cieszy fakt, że aktualni właściciele budynku zdecydowali się wyodrębnić miejsce, w którym możemy zapoznać się z historią tej lokalizacji. ■

MATERIAŁ PRASOWY UCK

fot. Sylwia Mierzewska/UCK

Uczestnicy 60-lecia wszczepienia pierwszego stymulatora serca w Polsce

Setny zabieg embolizacji tętniaka mózgu

W Centrum Medycyny Inwazyjnej wykonano setny zabieg embolizacji tętniaka mózgu technikami wewnątrznaczyniowymi. Nie jest to dużo, ale to bardzo dobry początek.

Historia technik endowaskularnych w neurochirurgii jest sama w sobie bardzo ciekawa. Na początku (wiele lat temu) panował sceptycyzm i opór środowiska neurochirurgicznego (pewnie jak każdego innego) wobec nowej metody. Następnie zaczął się etap pewnej mody, podsycany wstępny, bardzo optymistycznymi publikacjami nt. wyników leczenia, które – jak wszystko w medycynie – życie szybko zweryfikowało. Pamiętamy, jak na zjazdach neurochirurgów prezentowano prace o niemal stuprocentowej skuteczności leczenia, a po pewnym czasie u 20%-30% pacjentów dochodziło do rekanalizacji, nie mówiąc już o powikłaniach po zabiegach.

Nowe generacje stentów, cewników, sprężynek, jak również zmiana filozofii leczenia wewnątrznaczyniowego spowodowały, że dziś jest to równorzędna, a przy niektórych lokalizacjach tętniaka – główna metoda leczenia. I tak świat neurochirurgii się podzielił. W krajach takich jak Niemcy zaczęło dominować leczenie wewnątrznaczyniowe malformacji naczyniowych OUN, z kolei np. w Finlandii częściej wybierane jest leczenie operacyjne. W dużej mierze zależało to od „nazwisk”, czyli osobowości świata medycznego, które kierowały bądź kierują oddziałami czy klinikami neurochirurgicznymi. Bo czy racji w kwestii decyzji operacyjnej może nie mieć prof. Juha Hernesniemi z Finlandii, który zoperował tysiące tętniaków wewnątrzczaszkowych? To samo dotyczy światowych liderów radiologii interwencyjnej, będących mistrzami w technice endowaskularnej. Legendarne stały się opowieści, jak to na jednym ze Światowych Zjazdów Neurochirurgów na pytanie *jaką metodę leczenia zaproponowałbyś członkowi twojej rodziny?*, neurochirurg odpowiedział, że poleciłby radiologa interwencyjnego,

Dr hab. Piotr Zieliński, dr Tomasz Gorycki i dr Bartosz Regent

Dr Bartosz Regent z Zakładu Radiologii i dr Jarosław Dzierżanowski z Kliniki Neurochirurgii podczas zabiegu embolizacji tętniaka wewnątrzczaszkowego

a ten, że neurochirurga. Nic dziwnego, bo oprócz mocnej strony stosowanej przez nas techniki, znamy jej słabości i potrafimy oszacować ryzyko niepowodzenia.

Przez długie lata nasza Klinika była wiodącym w Polsce ośrodkiem przeprowadzającym operacyjne leczenie patologii naczyniowej OUN. To tu były stosowane tak heroiczne i unikalne zabiegi jak wstawianie *by-passów* (wewnątrz-zewnątrzczaszkowych), operacje tętniaków tylnego kręgu koła Willisa z zatrzymaniem krążenia czy jednoczesowe operacje wymiany zastawki serca i zaklipsowania tętniaka wewnątrzczaszkowego. Dobre wyniki leczenia chirurgicznego były możliwe dzięki współpracy między anesteziologiem i neurochirurgiem. Dziś budujemy nowy *team* radiologiczno-anesteziologiczno-neurologiczno-neurochirurgiczny. Oprócz leczenia tętniaków i AVM podejmujemy embolizację guzów wewnątrzczaszkowych, a ostatnio tętnicy oponowej środkowej w leczeniu nawrotowych przewlekłych krwiaków. Nie zapominamy o tym, co już potrafimy, i nadal będziemy rozwijać techniki operacyjne, ale dzięki wyżej wspomnianej współpracy dajemy naszym pacjentom szerszy wachlarz możliwości leczenia. Dodatkowo wspólna kwalifikacja pacjentów na konsylium neurochirurgiczno-radiologicznym oraz neurologicznym do konkretnego sposobu leczenia daje chorym większe poczucie podmiotowego traktowania i słuszności podejmowanych decyzji. ■

DR JAROSŁAW DZIERŻANOWSKI
DR HAB. PIOTR ZIELIŃSKI
Klinika Chirurgii UCK

DR TOMASZ GORYCKI
Zakład Radiologii

fot. archiwum prywatne

Lekcja anatomii

Z Markiem Rogulskim, artystą, projektantem winiety „Gazety AMG”, rozmawia Maksymilian Wroniszewski z Wydawnictwa GUMed

Zbieg okoliczności, dzięki któremu rozmawiamy, wygląda tak: w kwietniu 2022 r. prowadziłem spotkanie przy okazji Twojej wystawy w Gdańskiej Galerii Miejskiej. Ledwie dwa tygodnie później zacząłem pracę w Wydawnictwie GUMed. Nie miałem pojęcia, że będę redagował pismo, którego założycielem był Twój ojciec, prof. Jerzy Rogulski, i że to Ty zaprojektowałeś winięty „Gazety AMG”. Opowiedz, proszę, o tej historii.

Właściwie to mi ją odświeżyłeś, bo niewiele zostało mi w pamięci. Sprawa była dość prosta – tata był inicjatorem powstania uczelnianego pisma, a że ja byłem akurat pod ręką, poprosił mnie o przysługę. Ponieważ dostęp do komputera nie był wtedy rzeczą oczywistą, wykonałem winięty za pomocą ręki i linijki. Podejrzewam, że gdzieś jeszcze mogą mieć szkice do tego rysunku.

Ciekawe jest to, że w czasie, gdy powstawała „Gazeta” sam zacząłeś wydawać różne druki – manifesty, teksty teoretyczne itd. W ogóle undergroundowe środowisko artystyczne, które współtworzyłeś, zaprawiło się w drukowaniu zinów, ulotek i broszur już w drugiej połowie lat 80. Pierwsze numery „Gazety” były do niektórych z nich całkiem podobne.

W czasie, kiedy powstawała „Gazeta”, prowadziłem z Andrzejem Awsiejem i Joanną Kabałą Galerię C14 na ul. św. Barbary. Wydawaliśmy publikacje, które z uwagi na to, że liczyły nie więcej niż kilka lub kilkanaście egzemplarzy, nazywaliśmy „wydawnictwami pojedynczymi”. Pracowaliśmy bardzo intensywnie, wykonywaliśmy mnóstwo pieczętek i matryc, które wykorzystywaliśmy przy ich składaniu. Nie sądzę wprawdzie, by „Gazeta” powstała z inspiracji naszą działalnością, ale fakt – pierwsze jej numery wyglądały trochę jak ówczesne ziny. To były bardzo proste formy składu.

Marek Rogulski

Uczestniczyłeś w produkcji „Gazety AMG” czy chodziło tylko o projekt winięty?

Tylko o winięty. Ale z kolei moje druki nie powstałyby może, gdyby nie to, że rodzice mieli maszynę do pisania, której mi użyczyli. Miała bardzo charakterystyczną czcionkę. W styczniu 1991 r., a więc wtedy, kiedy ukazał się pierwszy numer „Gazety”, opublikowałem broszurę *Punkt od którego nie ma odwrotu*. W tym przypadku o pomoc w przepisanie rękopisu na komputerze poprosiłem tatę. Przypuszczam, że mogła przepisać go pani sekretarka. Z tych komputerowych fragmentów zrobiłem potem kolaż i wydałem.

Przeszło Ci przez myśl, żeby studiować na AMG?

Nie brałem tego pod uwagę. Interesowała mnie sztuka, więc w 1985 r. zacząłem studia w gdańskiej Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych, dzisiejszej ASP. Na pewno wpływ miał na to fakt, że w domu mieliśmy albumy malarstwa i reprodukcje. Pamiętam m.in. albumy Cézanne’a i Picassa czy kalendarz z klasyką malarstwa, który był tak atrakcyjny, że wisiał u nas przez wiele lat. Kopiowałem z tych reprodukcji na potęgę. A z drugiej strony, z dzieciństwa pamiętam też mikroskop z kilkoma okularami, dość archaiczny, który mieliśmy w domu, i przez który oglądałem preparaty. Oprócz tego było jeszcze jedno źródło inspiracji – atlasy anatomiczne.

Teraz wiem, skąd w twoich pracach te mózgi, czaszki, nerwy...

Bo często je przerysowywałem – najpierw dla nabrania wprawy. Później motywy anatomiczne zaczęły pojawiać się w moich pracach. Mózg, czaszka – owszem, ale też motyw synapsy, przekrój ucha, penisa i inne. Część z nich pokazałem nawet na Biennale w Zielonej Górze w 1989 r.

Mówiłeś mi kiedyś, że miałeś dostęp do zachodnich pism naukowych. Rozumiem, że to również dzięki AMG.

Tak, i to także miało wpływ na moje działania artystyczne. W latach 80. i wcześniej bardzo interesowałem się prehistorią.

Pierwsza winięty „Gazety AMG”

Trafiłem wtedy na książki *Na tropach brakującego ogniw* Raymonda A. Darta i Dennisa Craiga i *Naga małpa* Desmond Morrissa, a potem film *Walka o ogień* Jeana-Jacques'a Annauda. Dzięki temu, że miałem dostęp do takich pism jak „Scientific American” czy „Nature”, mogłem te zainteresowania rozwijać. Jednymi z pierwszych rzeźb, jakie zrobiłem, były właśnie modele głów hominidów. Za każdym razem, gdy tata wyjeżdżał na Zachód, prosiłem go, by coś mi z tych wypraw przywiózł, jakieś kserokopie czy albumy. Poza tym już w stanie wojennym dostawaliśmy od znajomego taty z USA paczki, w których były między innymi numery „Smithsonian Magazine” i albumy anatomiczne.

Dzięki tacie w 1992 r. pozyskałem też niepotrzebne już naczynia laboratoryjne, które posłużyły mi do stworzenia instalacji na wystawie *Szybki ruch oczu* w Galerii C14, *Dzwon 100 GeV* w Otwartym Atelier i *Epoka progu* w Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku. To były olbrzymie naczynia, w których w trakcie wystawy zachodziły procesy fermentacji. W pewnym momencie chciałem nawet nazwać wystawę w C14 – *Laboratorium*, ale w warszawskim Centrum Sztuki Współczesnej działała galeria o tej nazwie, więc zrezygnowałem z tego pomysłu.

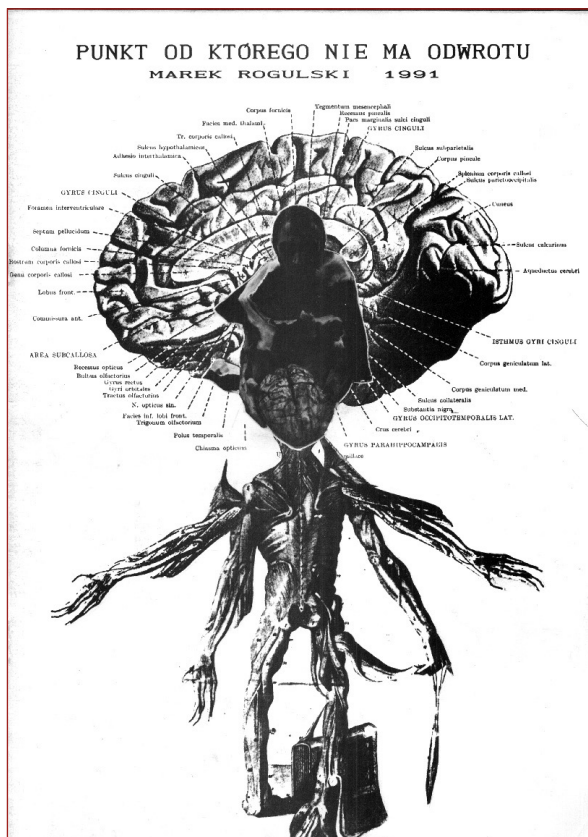
C14 to nazwa, powiedzieć można, „chemiczna”. Różne chemiczne wzory zawierały też prace Awsieja, o którym wspominałeś, Twoje zresztą też. Były tu jakieś akademickie inspiracje?

Andrzej robił prace o genach, chromosomach, ale inspiracje były u niego inne. Każdy szukał na własną rękę wątków, które go interesowały, i które mógł wykorzystać w sztuce. A swoją drogą, tytuł performansu *CH3 NH CH2 – nieustające adrenalinospady*, który wykonałem z Piotrem Wyrzykowskim, pomógł mi poprawnie zapisać właśnie mój tata.

Mówiłeś przy innych okazjach, że już przed 1989 r. wyjeżdżałeś na Zachód. To dzięki zagranicznym stypendiom ojca?

Instalacja *Dzwon 100GeV*, Gdańskie Dni Niezależnych, Otwarte Atelier; Gdańsk 1992 r.

Okładka broszury *Punkt od którego nie ma odwrotu*

Po części tak. W latach 80. tata nawiązał współpracę z Instytutem Maxa Plancka. Pracował tam przez wakacje i wtedy udało mi się wyjechać do niego, a potem ruszyć dalej – do Paryża. Zobaczyłem Centre Pompidou, Muzeum Picassa, ale przede wszystkim Muzeum Człowieka. To było w 1986 r. We Frankfurcie zwiedziłem z kolei Muzeum Archeologiczne i zobaczyłem wystawę *Was sind fetische?*. W tym czasie była to jedna z najważniejszych wystaw, jakie obejrzałem.

Rozmawiamy o sprawach sprzed przeszło 30 lat. A czym zajmujesz się teraz?

W Galerii Spiż 7 i Instytucie Cybernetyki Sztuki, które prowadzę w Gdańsku-Osowie, trwają przygotowania do kolejnych wydarzeń organizowanych przez moją Fundację Tysiąc Najjaśniejszych Słońc. Będą to – jak zazwyczaj – duże, zbiorowe wystawy. W planach są kolejne odsłony projektu *Art after psycho-sociology*, a potem chciałbym zaproponować namysł nad pojęciem „esterytyki”, która jest swoistym neologizmem, powstałym z połączenia pojęć z zakresu filozofii sztuki i sztuki prowadzenia sporów. Równolegle trwają także prace przygotowawcze pod dalsze remonty budynku, w którym prowadzimy działalność. ■

fot. archiwum Fundacji TNS

Choinka z Australii

DR PIOTR MADANECKI
Katedra i Zakład Biologii
i Botaniki Farmaceutycznej

Święta, święta i po świętach ☺. W rogu pokoju ciągle stoi piękna choinka – sztuczna, nie prawdziwa. Jakoś nie mogę patrzeć jak te prawdziwe, żywe świerki, jodły i sosny po świętach stopniowo zamierają i w końcu są wyrzucane. Rok temu u teściów była nawet taka ukorzeniona choinka, w doniczce, ale i tak nie przeżyła. Pewnie zabiła ją zbyt drastyczna zmiana warunków...

Dziś napiszę o choinkach wyjątkowych – araukariach. Rośliny te można hodować przez cały rok w doniczce. Najczęściej spotykane w naszych mieszkaniach są araukarie wyniosłe (*Araucaria heterophylla*). Drobne, gęsto ułożone liście szpilkowe są u tego gatunku miękkie i delikatne. Nie da się zranić, chwytając za żywozielone gałązki araukarii. Roślina wygląda bardzo dekoracyjnie i zwykle świetnie radzi sobie w domowych warunkach. Pochodzi z wyspy Norfolk, gdzie wyrasta na wysokie drzewo – w literaturze można spotkać opisy okazów wysokich nawet na 57 metrów. Tymczasem w mieszkaniu moich rodziców od ponad trzydziestu lat rośnie sobie araukaria, która obecnie ma zaledwie nieco ponad metr wysokości. Pamiętam, jak, będąc jeszcze licealistą, kupiłem ją w kwaciarni – była wtedy patyczkiem wielkości zapalki, wyposażonym w dwie zielone igły ☺.

W palmiarni w Parku Oliwskim możemy za to podziwiać dwa wysokie na kilkanaście metrów okazy tego gatunku. Nie są one jednak najokazalszymi roślinami w budynku. Na samym środku palmiarni wznosi się potężny pień. *Nie spotkałem jeszcze*

Okazała araukaria Bidwillia w palmiarni w Parku Oliwskim

tak dużego okazu – zawałał niedawno z podziwem znany z telewizji botanik dr Artur Zagajewski podczas kręcenia zdjęć do programu *Pytanie na śniadanie*. Araukaria Bidwillia (*Araucaria bidwillii*) z palmiarni w Parku Oliwskim – bo właśnie o niej była mowa w programie – to australijska piękność i prawdziwa ozdoba kolekcji. Wykonane kilka lat temu pomiary pozwoliły określić jej wysokość na 17 metrów, a obecnie drzewo

prawdopodobnie może być o kilka metrów wyższe. Roślina jest tak dorodna, że zwiedzający nie mają szansy bliżej przyjrzeć się znajdującym się wysoko nad ziemią szerokim, sztywnym i ostro zakończonym liściom. Oj, pokłuteł sobie nimi swego czasu ręce do krwi! A stało się tak, bo postanowiłem spróbować rozmnożyć tę roślinę. Podczas prac pielęgnacyjnych (tak wysokie drzewa w palmiarni muszą oczyszczać z uschniętych gałązek profesjonalni alpiniści – tzw. alpiniści przemysłowi) wśród masy opadłych na ziemię suchych gałązek znalazłem kilka zielonych i zdrowych. Przyciąłem je odpowiednio i spróbowałem ukorzenie. Już wtedy stojące na parapacie naszej Katedry niewielkie doniczki okryte foliowymi torebkami (dla ochrony przed nadmierną utratą wody) wzbudziły powszechne zainteresowanie. Uwagę przyciągały przede wszystkim ciemnozielona barwa i połysk, bowiem liście rośliny wyglądały trochę tak, jakby były polakerowane. Przez dwa miesiące gałązki uparcie nie rosły, ale też nie uschły – był to dobry znak. Podobno ładnie wykształconą koronę mogą wytworzyć tylko sadzonki z pędów uciętych w pobliżu szczytu rośliny. Mam tylko jeden taki. Ciekawe, jak wyglądać i rosnać będą rośliny powstałe z pędów zwisających. Będą się płóżyć po ziemi i zwisać jak np. trzykrotki lub bluszcz? Zobaczymy – jeśli uda się je ukorzenie. Jeśli uzyskam młode rośliny, planuję posadzić jeden okaz w pobliżu naszego olbrzyma w palmiarni – tak aby zwiedzający mogli z bliska podziwiać połyskujące ciemnozielone pędy. Przynajmniej dopóki nie uciekną w górę, tak jak pędy jej starszej siostry...

Araukarie w większości są dwupienne. Oznacza to, że poszczególne okazy są zdolne do wytwarzania tylko szyszek męskich (produkujących pyłek) lub tylko szyszek żeńskich (z czasem wykształcających nasiona). Ale nie araukaria Bidwillia – w tym przypadku szyszki obu płci pojawiają się na jednym drzewie. I tu dochodzimy do chyba najbardziej niezwyklej cechy tej rośliny. Drzewa te wytwarzają naprawdę duże, wręcz monstrialne szyszki. Pięciokilogramowa (a według niektórych źródeł nawet dziesięciokilogramowa!!!) pokryta kolcami szyszka o długości 30 cm, spadając z wysoka na człowieka, może spowodować jego kalectwo lub nawet śmierć.

Olbrzymie szyszki araukarii Bidwillia

W Australii zdarzały się poważne obrażenia spowodowane przez spadające szyszki, choć brak jest doniesień o wypadkach śmiertelnych. Niespodziewanie w 2021 r. nasz okaz w palmiarni także zaczął bombardować swoje otoczenie wielkimi szyszkami. Sytuacja była na tyle poważna, że rozważano nawet zamknięcie dla zwiedzających obszaru znajdującego się bezpośrednio pod drzewem. Opadanie szyszek ustało jednak tak szybko, jak się zaczęło. Po dokładnych oględzinach korony naszej araukarii okazało się, że więcej szyszek już nie ma. Ogółem drzewo wytworzyło ich kilkanaście. Jedna z nich malowniczo utkwiała nawet w koronie potężnego daktylowca kanaryjskiego, a że szyszki araukarii Bidwilla są zielone i chyba bardziej przypominają ananasy niż szyszki, wielu zwiedzających uznało, że oto dorodna palma wreszcie zaowocowała ☺. Co ciekawe, te ogromne szyszki są jadalne, a w zasadzie jadalne są tkwiące w nich (także wielkie, bo osiągające 5 cm długości) nasiona. Stanowiły one ważny składnik w tradycyjnej diecie Aborygenów. Spadające w palmiarni w Parku Oliwskim szyszki także zawierały nasiona, które zostały posadzone przez pracowników w nadziei na wyhodowanie młodych roślin. Niestety jednak nasiona nie wykiełkowały. Póki co wydaje się, że nasza araukaria nie zamierza bombardować zwiedzających gigantycznymi szyszkami – przynajmniej w najbliższym czasie. W naturze drzewa te wytwarzają szyszki co trzy lata, jednak nasza chyba postanowiła sobie zrobić dłuższą przerwę, bo żadnej szyszki w gęstej koronie jak na razie nie widać. Ale jesteśmy czujni – są nawet plany zamontowania specjalistycznej kamery umożliwiającej obserwowanie koron najwyższych roślin w palmiarni bez konieczności zatrudniania w tym celu alpinistów. Pozwoli to na bieżąco monitorować szkodniki i przy okazji śledzić rozwój niebezpiecznych szyszek.

Araukarie są bardzo starą grupą roślin – to prawdziwe „żywe skamieniałości”. Są wśród nich gatunki długowieczne, żyjące trzysta, a nawet (według niektórych źródeł) ponad tysiąc lat. Najpopularniejszy gatunek doniczkowy – araukaria wyniosła – dożywa zaledwie 150-170 lat. Jak na drzewo to niewiele.

Młoda araukaria wyniosła w oranżerii w Parku Oliwskim

Od czasów prekolumbijskich żywica drzew z tego rodzaju była tradycyjnie stosowana w leczeniu wrzodów i ran. Dawniej wykorzystywano ją również w leczeniu stanów zapalnych, problemów z oddychaniem, infekcji wirusowych oraz zaburzeń reumatoidalnych, sercowo-naczyniowych i neurologicznych. Dopiero teraz wiele tych tradycyjnych zastosowań znajduje naukowe potwierdzenie w toku ciągle prowadzonych badań.

Na koniec wróćmy do naszej świątecznej choinki – ładny okaz hodowanej w domu araukarii z powodzeniem mógłby odegrać rolę świątecznej choinki i raczej nie przypląciłby tego życiem, jak nasze świerki czy sosny. Araukarie nie pachną może tak aromatycznie jak nasze iglaki, ale zawsze to jakaś alternatywa ☺. ■

DR PIOTR MADANECKI

fot. archiwum prywatne

Biznes bólu. O kryzysie opioidowym w Ameryce

JUSTYNA TRAWIŃSKA
Biblioteka Główna GUMed

Ponad 200 lat temu niemieckiemu farmaceucie Friedrichowi Sertürnerowi udało się otrzymać morfinę z opium; to punkt zwrotny w historii leczenia bólu. Przez cały wiek XIX morfinę stosowano powszechnie jako lek na wiele dolegliwości i dość późno zdano sobie sprawę, że poza ukojeniem bólu lub wywołaniem stanów euforycznych, ma ona także poważne skutki

uboczne. Morfina zrobiła szybką karierę nie tylko wśród pacjentów skarżących się na przewlekłe bóle; upodobali ją sobie przede wszystkim artyści i intelektualiści, którzy stosowali ją, podobnie jak alkohol, jako swego rodzaju wspomagacz weny twórczej lub osobliwy antydepresant. Ofiarami lekkomyślnego używania tego opioidu stały się szczególnie kobiety, te z klasy średniej i wyższej, którym przepisywano morfinę na wszelkie problemy natury ginekologicznej. Jednak dopiero liczne zgony uzależnionych żołnierzy walczących podczas pierwszej wojny światowej sprawiły, że dostęp do morfiny postanowiono ukroić, restrykcyjnie kontrolując jej produkcję i dystrybucję. Zrozumiano – zdawałoby się – że opioidy, są jedną z najbardziej uzależniających substancji znanych człowiekowi i należy do nich podchodzić z dużą dozą przezorności. ➔

Jeżeli jednak historia nas czegoś uczy, to chyba właśnie tego, że nigdy się z niej nie uczymy. Wydawać by się mogło, że świat nie popełni już podobnego błędu – a jednak. Teraz, 100 lat później, Stany Zjednoczone borykają się z największą falą przedawkowań narkotyków w historii; większą niż ta spowodowana heroiną, królującą w latach 70., i większą niż ta z lat 90., kiedy dominował *crack*. Porównania statystyczne są zatrważające; liczba ofiar przedawkowań opiodów jest większa niż liczba żołnierzy armii USA zmarłych podczas wojen w Wietnamie, Afganistanie i Iraku razem wziętych. Przedawkowanie narkotyków jest w Stanach Zjednoczonych najczęstszą przyczyną śmierci inną niż naturalna i wyprzedza śmierć w wypadku drogowym czy – typowo amerykańską – śmierć wskutek postrzału z broni palnej. Agencja do Walki z Narkotykami (DEA – Drug Enforcement Administration) ostrzega, że narkotyki stanowią obecnie największe zagrożenie, jakiemu musi sprostać USA i apeluje o systemowe rozwiązanie tego problemu. Bo, jak dowiadujemy się ze znakomitego reportażu Patricka Radden Keefe'a *Imperium bólu*, winy za łatwy dostęp do narkotyków nie można zrzucić tylko na meksykańskie kartele czy chińskie mafie. Za kryzys opioidowy odpowiedzialność powinny ponieść przede wszystkim działające całkiem legalnie firmy farmaceutyczne.

Prymus *american dream* i agresywny marketing

Pierwszą część *Imperium bólu* stanowi fascynujący portret ojca-założyciela Pudrue Pharmacy, twórcy agresywnego marketingu na rynku farmaceutycznym. Biografia Arthura Sacklera jest wzorcowym przykładem historii *self-made mana* – postaci narodowego etosu, podług którego każdy swoją ciężką pracą i zaradnością może osiągnąć w Stanach wielki sukces. Arthur pochodził z ubogiej rodziny imigranckiej. Od wczesnej młodości podejmował się pierwszych prac marketingowych; dzięki pracowitości i pomysłowości udało mu się ukończyć studia medyczne, łącząc je z dobrze płatnymi zleceniami na opracowywanie reklam dla różnych firm farmaceutycznych. Szybko awansował, aż wreszcie sam został prezesem firmy i jednym z najbogatszych ludzi w całych Stanach Zjednoczonych.

Nie był złym człowiekiem, wręcz przeciwnie – odznaczał się wrażliwością, uwagą, cierpliwością i skrupulatnością. Jego zainteresowania leczeniem farmakologicznym ukształtowały się już podczas pierwszej lekarskiej praktyki – kilka lat pracował w szpitalu psychiatrycznym Creedmoor. W tym przepędnionym ośrodku, gdzie zamykano zarówno osoby chore na schizofrenię, paranoję, jak i „histeryczne kobiety”, zatrwożony, obserwował nieludzkie metody walki z zaburzeniami psychicznymi.

Patrick Radden Keefe, *Imperium bólu*. *Baronowie przemysłu farmaceutycznego*, przeł. J. Dzierżowski, Wołowiec 2023

Sacklera mierzył fakt, że w XX w. używa się tak drastycznych terapii jak elektrowstrząsy, aby „leczyć” zaburzenia psychiczne. Uważał, wbrew panującym wówczas tendencjom, że za choroby psychiczne odpowiadają nie geny, nie doświadczenia życiowe, ale zaburzona chemia mózgu. Zaczęła intrygować go perspektywa nieinwazyjnej metody terapii w kontrze do brutalnych lobotomii, których wykonywało się wówczas w Creedmoor wiele. Był przekonany, że wielu z pacjentów można byłoby leczyć w domu, przez co ośrodek nie byłby tak przepędniony, a lekarze mogliby poświęcać więcej uwagi trudnym pacjentom. I tak wyklarowała się przed nim wizja tabletki, która wielu pacjentom mogłaby pomóc w powrocie do zdrowia. Taka metoda nie tylko byłaby skuteczniejsza, bo trafiałaby w sedno problemu, ale mogłaby też zastąpić elektrowstrząsy, izolację czy kaftan bezpieczeństwa, który zakładano wtedy komu popadnie.

Sackler, mimo pracy w szpitalu, nie porzucił jednak o wiele rentowniejszych zleceń marketingowych. Równocześnie ze swoją karierą lekarską rozwijał swoje przedsiębiorcze ambicje – z wielkimi sukcesami, dodajmy. To Arthur Sackler jest twórcą wielu strategii marketingowych, które obecne są w reklamach leków po dziś dzień. Rozwinął dwa typy reklam: jedną kierowaną do laików (potencjalnych pacjentów), a drugą do lekarzy, choć sam twierdził, że nakłanianie lekarzy do wypróbowania jakiegoś leku nie jest reklamą, lecz działalnością edukacyjną. I rzeczywiście, jego metody przybierały formę edukacji: publikowano je w czasopismach medycznych, w broszurach i materiałach informacyjnych powoływano się na badania naukowe, sponsorowano wyjazdy na konferencje naukowe w luksusowych ośrodkach na Hawajach czy w Kalifornii. Ciężko stwierdzić, czy Sackler robił to wszystko z premedytacją czy nie. Zdaje się, że ślepo wierzył, że każdy lekarz jest człowiekiem samodzielnym i odpornym na jakiegokolwiek sugestie, wpływy i korupcję¹, a on jedynie pomaga im zorientować się w ofercie.

¹ Przez korupcję nie mam tu na myśli zwykłego przyjmowania łapówek (gotówki za jakąś przysługę); Sacklerowie byłiby na to zbyt sprytni. Choć trzeba przyznać, że firmy farmaceutyczne oferowały lekarzom wiele udogodnień – fundowały wyjazdy, kupowały obiady, dostarczały gadżety i narzędzia do pracy lobbujące logo firmy. Chodzi jednak także o, jak to wyraził Radden Keefe podczas jednego z wywiadów, „legalną korupcję”, tj. zmiękczanie państwowych instytucji oraz opinii publicznej pieniędzmi na różne szczytne cele. Rodzina Sacklerów należała swego czasu do jednych z najbardziej filantropijnych rodzin w USA. Wspierała przede wszystkim sztukę i edukację. Jak zarzucać komuś, kto odpowiada za rozwój i wykształcenie młodych pokoleń, wyrachowane wykorzystywanie słabości pacjentów do osiągnięcia zysków? Tendencja do „rozgrzeszania” firm, którym zarzuca się np. nieetyczne czy nieekologiczne metody produkcji, wskazywaniem na ich szkodliwość i działalność charytatywną (choć w większości przypadków

Jak Sackler reklamował leki pacjentom? Sztuczka była prosta: zamiast promować lek, np. na podwyższony cholesterol czy ból gardła, rozszerzał jego pola działania. Dla zobrazowania tej metody posłużmy się jednym przykładem – Valium, leku, który jako pierwszy w historii przekroczył barierę sprzedaży w wysokości stu milionów, a następnie miliarda dolarów, będącego emblematycznym przykładem agresywnego marketingu wypracowanego przez Sacklera. Valium, posiadające silne właściwości uzależniające, promowane było jako panaceum na właściwie każdy typ bólu. Ból pleców? Valium. Bezsenność? Valium. Reklamy celowały głównie w kobiety. W licznych z nich informowano, że Valium to doskonały odśrodkowywacz, a zapracowana, pogrążona w swoich rutynowych obowiązkach macierzyńskich kobieta jest szczególnie podatna na stres, niepokoje i inne kobiecie „niezdrowe skłonności”. W konsekwencji od Valium uzależniły się setki tysięcy kobiet. Cyniczną strategię marketingową sparodiowali Rolling Stonesi w swojej piosence z 1966 r. *Mother's Little Helper*, której tytuł nawiązuje do jednej z reklam Valium.

Sukcesja

Po śmierci Arthura Sacklera farmaceutyczne imperium przejmują jego bracia i ich dzieci. Na czele firmy staje bratanek Arthura, Richard, gorliwy kontynuator radykalizujący wypracowane przez swojego wuja sztuczki reklamowe. To właśnie on wprowadza na rynek czarny charakter reportażu, czyli lek przeciwbólowy OxyContin. OxyContin to lekko zmodyfikowana wersja innego leku, MS Continu, który cieszył się ogromną popularnością wśród onkologów. Richard jednak, zapamiętawszy lekcje wuja wypracowane przy promocji Valium, stwierdził, że należy opracować lek przeznaczony na wszelkiego rodzaju bóle. Mówiąc krótko: jeżeli lek przeznaczony jest dla niezbyt wielkiej grupy konsumentów, należy tę grupę poszerzyć. I tak rozpoczyna się bardzo agresywna strategia promowania OxyContinu. Podstawą dla niej jest oszustwo – w prestiżowym „The New England Journal of Medicine” pojawia się tekst, w którym autorzy stwierdzają, że wśród swoich pacjentów stosujących opiaty do uśmierzania bólu zaobserwowali uzależnienie u tylko 1% użytkowników. Marketingowcy Purdue Pharmacy bezwstydnie wykorzystują ten tekst, rozpoczynając „kampanię edukacyjną”. Podczas szkoleń, konferencji, wyjazdów dokształcających, w broszurach, czasopiśmie naukowych i filmach instruktazowych ogłaszają, że badania opublikowane w NEJM zadają kłam dotychczasowemu przekonaniu, że opiaty uzależniają. Ergo – można je bezpiecznie przepisywać

są to zwykle grosze w porównaniu do przychodów tych firm), jest dość powszechna w Stanach. W systemie kapitalistycznym, gdzie funkcjonowanie np. uczelni wyższych zależy nie od państwa, lecz przede wszystkim od hojnych darowizn osób prywatnych i przedsiębiorców, publiczne krytykowanie nietycznego postępowania sponsorów może skończyć się „zakreścieniem finansowego kurka”. Mało która instytucja pozwala sobie na taki akt odwagi, o czym zaświadczyć może długoletnie milczenie wielkich beneficjentów darowizn Sacklerów: Metropolitan Museum of Art w Nowym Jorku, Uniwersytetu Nowojorskiego, Uniwersytetu w Princeton, Uniwersytetu Harvarda czy Królewskiej Akademii Sztuk Pięknych w Londynie.

źródło – pexels.com

pacjentom skarżącym się na jakiegokolwiek ból. I aż nie chce się wierzyć, że tak ogromna liczba lekarzy dała się przekonać i, nie sprawdzwszy prawdziwości owych badań, zaufała firmie farmaceutycznej, w której interesie było przecież skłonienie ich do zwiększenia przepisywania leków opiatowych. Gdyby zwerifikowali źródło, na które kłamliwie powoływała się Purdue, zorientowaliby się, że nie są to żadne badania, nie jest to nawet publikacja naukowa, lecz zwykły list do redakcji napisany przez lekarza i jego sekretarkę. Lekarza, dodajmy, który swoją obserwację poczynił na pacjentach onkologicznych, w większości znajdujących się w stanie terminalnym. Co gorsza, naginaniem faktów, manipulacjami danymi, a także bezpośrednimi łapówkami Purdue przekonała do swojej wizji nie tylko setki tysięcy lekarzy, nie tylko zwykłych pacjentów, którzy domagali się skutecznego środka na ból, ale również narodową Agencję Żywności i Leków, która dopuściła OxyContin do produkcji.

Będąc ludźmi, którzy ufają w dobro innych, moglibyśmy zrzucić tę pierwotną kampanię na zwykły błąd, nieroztropne niedopatrzenie. Jednak przez dekady firmie Purdue zgłaszano rosnący opiatowy problem, apelowano o dokładniejsze informowanie lekarzy i pacjentów o skutkach ubocznych, o doprecyzowanie pewnych informacji na opakowaniu produktu, złożono tysiące skarg i oskarżeń sądowych z powodu przedawkowania OxyContinu (prawnicy Purdue Pharmacy wybroniли każdą sprawę, aby nie tworzyć precedensu). Firma była głucha na jakąkolwiek krytykę swojego produktu. Przez lata ignorowała skargi, zarabiając miliardy na sprzedawanym leku, zwiększając produkcję oraz... wielkość tabletek. Rodzina Sacklerów nie dość że zbiła niebotyczną fortunę na uzależnieniu milionów ludzi, to jeszcze bezwstydnie zrzuciła winę na „słabych” ludzi i „ćpunów” szukających „haju” gdziekolwiek popadnie. Tymczasem było odwrotnie – gros ludzi, którzy zgłosili się do lekarza, np. po wypadku w pracy, skarżąc się na ból niepozwalający im wrócić do normalności, przepisywano OxyContin. Wkrótce nie mogli oni już funkcjonować bez opiatów, a gdy legalne możliwości pozyskiwania OxyContinu kończyły się, przerzucali się na, często zanieczyszczone, heroinę czy fentanyl kupowane od ulicznych dilerów. Purdue Pharma cynicznie rozgrywała ten problem, twierdząc, że OxyContin „suplementują”

źródło – pexels.com

heroiniści i że firma nie może ponosić odpowiedzialności za (rzekomo marginalne) przypadki złego wykorzystania leku. Tymczasem sam Richard Sackler napisał w pewnym mailu, że firma powinna „uderzać do nałogowców jak się da”. Ponadto Sacklerowie niejednokrotnie wypowiadali publicznie opinię, że istnieją ludzie, którzy przejawiają skłonność do nałogów i nie jest to problem firmy, że takie jednostki są słabe. Innymi słowy, według nich problem nie leży w lekach, tylko w użytkownikach. Sacklerowie bronili tej tezy, dowodząc w ten sposób swojej arogancji i pogardy wobec innych, mniej zamożnych, obywateli. W ten sposób początkowe szlachetne pobudki Arthura ewoluowały w rozpasaną bogactwem podłość całej rodziny. Pierwotne poczucie misji i słuszności działań zamieniło się w systematyczną strategię dezinformacji, manipulacji i, w konsekwencji, krzywdy chorych ludzi. Doprowadziło także, niestety, do licznych przedawkowań. Jak pisze Sam Quinones, inny dziennikarz zajmujący się nagłaśnianiem opatowego kryzysu, *wskaźnik śmiertelności z powodu przedawkowania opiatów wzrósł z dziesięciu osób dziennie w 1999 roku do jednej osoby na każde pół godziny w 2012 roku*². Quinones zauważa także, że wiek zażywających środki przeciwbólowe zdecydowanie się obniżył; zażywają je, także w celach pozamedycznych, dwunasto-, piętnasolatkowie: *średni wiek lekomana nadużywającego środków przeciwbólowych to dwadzieścia dwa lata*³.

Kultura cynizmu

Sacklerowie cynicznie wykorzystywali słabości ludzi do pomnażania swoich zysków. Mówiąc wprost, wykorzystano ból i cierpienie dla pieniędzy. Dlatego też *Imperium bólu* to nie tylko opowieść o nikczemnych praktykach pewnej firmy. Niestety, reportaż obnaża pewną, pogłębiającą się wraz z dominacją kapitalizmu (czyli systemu ukierunkowanego na indywidualny zysk), postawę – jak określił ją filozof Peter Sloterdijk

– rozumu cynicznego. Postawę taką charakteryzuje rezygnacja z posiadania przekonania i, w konsekwencji, odpowiedzialnego zachowania zgodnego z nimi, wypiera ją zaś umiejętność (strategiczne – jak kampanie reklamowe) wykorzystywanie swoich umiejętności, wiedzy, kapitału kulturowego i finansowego do osiągnięcia pewnych celów, nie bacząc na to, że mogą one krzywdzić innych. Cynik taki jak Richard Sackler – a osób takich nie jest mało, zwłaszcza wśród amerykańskich prezesów firm, których bogactwo przewyższa budżet niejednego kraju – to człowiek bystry, odcytany, inteligentny. Świętą inteligencją jednak instrumentalnie wykorzystujący do osiągnięcia wyznaczonych celów, choćby za cenę czyjegoś zdrowia, życia, a także połamania własnego kręgosłupa etycznego. Cynicy dobrze wiedzą, co robią – są przecież bardzo inteligentni – ale mimo to robią to nadal. Bo im się to... oplaca.

To, co jeszcze uderza i smuci w reportażu Radden Keefe’a, to zakłamanie, jakiego dopuszczali się amerykańscy politycy. Od dekad głoszą oni „walkę z narkotykami”, oskarżycielskim palcem wskazując na Meksyk, Kolumbię czy Chiny, a więc całkowitą odpowiedzialnością obarczając organizacje przestępcze z zagranicy. To łatwe oskarżyć o problem wewnętrzny „obcego”. Nie chcę tu wybielać ani nawet stawać w obronie grup działających niezgodnie z prawem, wydaje mi się jednak – a przynajmniej fakt ten zatrzważa mnie bardziej niż jakaś paramilitarna bojówka – że systemowe przyzwolenie na przemoc w świetle prawa jest o wiele gorsze. Meksykański kartel, nawet jeśli doskonale uzbrojony, może zdziałać zdecydowanie mniej niż działająca w świetle prawa amerykańska firma farmaceutyczna. Taktyka, jaką obrała firma Purdue i jakiej dopuszczają się inni potentaci, inne imperia finansowe, wydaje mi się bardziej oburzająca właśnie z tego powodu – ponieważ jest legalna, usankcjonowana przez państwo i prawo. Ale oczywiście wrogiem publicznym łatwiej zrobić ciemnoskórego, wytatuowanego chłopaka niż białego, dobrze wykształconego mężczyznę w garniturze.

W moim przekonaniu saga rodzinna, jaką okazuje się *Imperium bólu*, staje się także narzędziem społecznej krytyki. Dzięki niej być może odnajdziemy podobne mechanizmy wśród innych, wciąż prosperujących gigantów (nie tylko rynku farmaceutycznego), dostrzeżemy je wcześniej i spróbujemy im przeciwdziałać. Książka Radden Keefe’a staje się także symbolicznym lustrem, w którym odbijają się wady amerykańskiego przekonania o ideale merytokracji. Pokazuje ponadto, że typowo amerykański wynalazek, jakim jest reklama, i postępująca komercjalizacja (także naszego zdrowia), ma swoje ciemne strony, a granica między informowaniem a dezinformacją i manipulacją jest bardzo cienka.

Zachęcam do sięgnięcia po książkę – dwa egzemplarze *Imperium bólu* są dostępne do wypożyczenia w naszej bibliotece. ■

JUSTYNA TRAWIŃSKA

² S. Quinones, *Dreamland. Opiatowa epidemia w USA*, przeł. M. Kositoryn, Wołowiec, s. 278.

³ Tamże.

Czy w wojsku istnieje „jeden”?

Podczas studiów, które odbywałem w naszej *Alma Mater* w latach 60. ubiegłego stulecia, jedną z ważnych jednostek dydaktycznych było Studium Wojskowe. Mieściło się ono w barakach obok kościoła Pallotynów, na którym to miejscu ulokowano potem parking, a obecnie trwają przygotowania do budowy Uniwersyteckiego Centrum Stomatologicznego.

Raz w tygodniu, ubrani w sorty ogólnowojskowe, wędrowaliśmy na godzinę siódmą (sic!) na zajęcia z wojska. Uczono nas tam różnych przedmiotów, ale oczywiście większość wiedzy była tajna łamane przez poufna. Naszymi wykładowcami byli oficerowie wyższego szczebla, od majora do pułkownika, z których większość miała przeszłość frontową. Jedną z dziedzin, której usiłowano nas nauczyć, była topografia i praca na mapach. Wykładał ją major Pelc, *notabene* bardzo sympatyczny człowiek. Kiedy „wojsko” rozrabiło, major miał zwyczaj wyprowadzać nas na zewnątrz i wydawać rozkaz zdobycia znajdującej się nieopodal górki czołganiem. Nic zatem dziwnego, że nazywaliśmy tę górkę „Pelcowizną”. Na początku każdego z wykładów major Pelc kazał odliczać, a potem wzywał do odpowiedzi numerami, np.: *student dwadzieścia, powstań*.

Powrót ze strzelnicy grupy studentów z mjr. Maksymowiczem; autor drugi z prawej | fot. archiwum prywatne

Prof. Bolesław Rutkowski

rys. Alina Boguszewicz

Pewnego razu, nieco zmęczony po nocy spędzonej na brydżu, zasiadłem w pierwszej ławce, ponieważ pan major z reguły nie wzywał do odpowiedzi siedzących w pierwszym rzędzie. Oczywiście padł rozkaz: *powstań, kolejno odlicz*. Krzyknąłem swoje *jeden* i usiadłem, ale za chwilę padła komenda *wróć* i ponowne polecenie odliczenia. Sytuacja powtórzyła się kilkakrotnie, więc domyśliłem się, że chodzi o mnie. Obejrzałem mundur, sprawdziłem, czy wszystkie guziki są zapięte, i dalibóg nie bardzo wiedziałem, o co chodzi. Natomiast major Pelc stanął przede mną i wygłosił następującą kwestię: *Czy student nie wie, że w wojsku nie ma jeden, w wojsku jest raz?* Nie wiedziałem, ale się dowiedziałem i po odkrzyknięciu *raz* kolejne odliczanie poszło jak z płatka.

Ale to nie koniec historii. Przez kolejnych kilkanaście minut walczyłem ze snem, ponieważ pan major nie był porywającym wykładowcą. W pewnym momencie slysze: *student jeden*. Zgodnie z tym, co wcześniej mówił major, uznałem, że nie jest to wezwanie do mnie. Kiedy komenda padła po raz trzeci, koledzy zaczęli mnie szturchać, żebym wstał i zgłosił gotowość do udzielenia odpowiedzi. Okazało się, że, co by nie powiedzieć, nasz major był nie w ciemni bity. Kolejny raz bowiem zawołał: *student raz!* Powstałem wówczas dziarsko i strzelisz odpowiedzią: *Tak jest, obywatelu majorze*. Sala wybuchła gromkim śmiechem, a przez twarz majora Pelca także przemknął łagodny uśmiech. Po tym zdarzeniu przez pewien czas nosiłem ksywę „student raz”. ■

PROF. BOLESŁAW RUTKOWSKI
Samozwańczy Redaktor Kącika Anegdót

Pierwsze SKN zajmujące się badaniami klinicznymi

Podczas walnego zebrania zorganizowanego 5 grudnia powołano sekcję Studenckiego Koła Naukowego *Interdyscyplinarne Zarządzanie Opieką Zdrowotną*. Jest to pierwsze koło naukowe w GUMed, które zajmuje się także tematyką badań klinicznych. W hybrydowym spotkaniu wzięło udział 24 studentów różnych kierunków studiów naszej Uczelni.

W ramach SKN utworzono sekcję poświęconą tym zagadnieniom. Nad rozwojem studentów będą czuwać: **dr hab. Marlena Robakowska** z Zakładu Zdrowia Publicznego i Medycyny Społecznej oraz **prof. Edyta Szurowska**, prorektor ds. klinicznych, kierownik II Zakładu Radiologii.

Koło będzie współpracować z dwiema jednostkami: II Zakładem Radiologii oraz Zakładem Zdrowia Publicznego i Medycyny Społecznej. Podczas spotkania przedstawiono nowe sekcje SKN: Badań Klinicznych, Ekonomiczno-Zarządczą oraz Interdyscyplinarną.

Opiekę nad sekcją Badań Klinicznych będzie sprawować **dr Marta Bednarek** z Działu Niekomercyjnych Badań Klinicznych, a przewodniczyć jej będzie **Julia Rymarowicz**, studentka I roku kierunku badania kliniczne. Sekcja ta będzie skupiać się na działalności naukowej w obszarze badań klinicznych oraz organizowaniu spotkań mentorskich z przedstawicielami tej branży.

Sekcją Interdyscyplinarną będzie kierować **mgr Monika Serkowska**, doktorantka w Katedrze i Klinice Pediatrii, Gastroenterologii, Alergologii i Żywienia Dzieci, a **Julia Krause**, studentka II roku pielęgniarstwa, będzie jej przewodniczącą.

Sekcja ta będzie promować interdyscyplinarną działalność naukową i oferować tutoring dla studentów.

Opiekunem sekcji Ekonomiczno-Zarządczej został **mgr Michał Bystram**, doktorant w Klinice Chirurgii Ogólnej, Endokrynologicznej i Transplantacyjnej, a przewodniczącym **Maciej Pancewicz**, student II roku kierunku lekarskiego. Sekcja ta będzie organizować wydarzenia takie jak Gdańskie Dni Zdrowia czy Dzień Badań Klinicznych.

Przewodniczącym Koła jest **Dariusz Rystwej**, student I roku kierunku badania kliniczne.

Studenci zainteresowani tematyką i działalnością SKN *Interdyscyplinarne Zarządzanie Opieką Zdrowotną* mogą zapisać się wydawanego przez Koło [newslettera](#). ■

LIC. DARIUSZ RYSTWEJ

Student I roku kierunku badania kliniczne

Kampania *Przytul* *Styczeń*

Jako SKN Psychologii Zdrowia mamy przyjemność zaprosić Was do udziału w kampanii *Przytul Styczeń*, którą organizujemy w Gdańskim Uniwersytecie Medycznym. Akcja będzie trwać przez cały miesiąc i ma na celu zwrócenie uwagi studentów i pracowników naszej Uczelni na to, jak ważna jest troska o nasze zdrowie psychiczne, szczególnie w okresie, gdy egzaminy i zaliczenia są tuż. Ponadto będzie to idealna okazja dla wszystkich zainteresowanych podniesieniem swoich kompetencji i pogłębianiem wiedzy z zakresu zdrowia psychicznego oraz zaburzeń psychicznych. Choć styczeń uważany jest często za najgorszy miesiąc w roku, zachęcamy Was do optymizmu i zwrócenia uwagi na swoje samopoczucie.

W trzeci poniedziałek stycznia przypada także tzw. *blue monday*, czyli dzień uznawany za niektórych za najbardziej depresyjny w roku. Został on ustanowiony przez brytyjskiego psychologa Cliffa Arnalla w 2004 r. Chociaż cała idea zaczęła się od niewinnego chwytu marketingowego i nie ma podstaw naukowych, *blue monday* na stałe wpisał się w nasz kalendarz. Dane statystyczne wskazują natomiast, że coś musi być jednak na rzeczy. Według badania z 2018 r. to właśnie w poniedziałki dochodzi do największej liczby samobójstw na świecie. Jedno jest pewne – początek roku to idealny czas, aby zadbać o swoje zdrowie psychiczne i okazać wsparcie wszystkim tym, którzy tego najbardziej potrzebują.

Hug January campaign

The SSC of Psychology MUG is excited to invite you to join us for the *Hug* January campaign at the Medical University of Gdańsk. During this time, we aim to focus on the importance of mental well-being, particularly during the exam season. Although January is often considered the most challenging month of the year, we want to encourage you to stay positive and prioritize your mental health. Our campaign offers an opportunity for you to learn about mental disorders while also improving your mental health skills.

On the third Monday of January we observe the day known as *Blue Monday* considered by some to be the most depressing day of the year. This concept was introduced by a British psychologist, Cliff Arnall, in 2004. Although it was originally created as a marketing strategy and has no scientific basis, it has now become a permanent part of our calendar. Research from 2018 suggests that there might be some truth to it, as the highest number of suicides worldwide occur on Mondays. However, by staying positive and supporting one another, we can make a difference and help create a brighter future. →

W ramach akcji *Przytul Styczeń*, możecie liczyć na: webinar, warsztaty, nowy odcinek podcastu *DoMyśl się*, seans filmowy i spotkanie w ramach Kinoterapii, akcje promocyjne, podczas których napijecie się kawki oraz będziecie mieli okazję podzielić się dobrą myślą z innymi, psychoedukację na naszych *social mediach*.

Koniecznie śledźcie nasze wydarzenie, gdyż już wkrótce zacząną pojawiać się informacje o pierwszych akcjach! Link do wydarzenia na Facebooku: fb.me/c/3x4UWkjMN. ■

During our *Hug January* campaign, we have planned a series of events, including: webinars, workshops, new podcast episode on our channel *DoMyśl się*, movie screening by our Cinematherapy Team, promotional events and psychoeducation.

Follow our event to stay updated. Remember that taking care of your mental health is essential, and we hope to see you soon! Link for Facebook event: fb.me/c/3x4UWkjMN. ■

OLIVIA SZWINGE

Studentka III roku psychologii zdrowia,
koordynatorka sekcji warsztatów *Spotkanie z psychologią* w SKN Psychologii Zdrowia

Działania SKN Chirurgii Stomatologicznej

Końcówka roku 2023 dla SKN Chirurgii Stomatologicznej wiązała się z licznymi aktywnościami naukowo-szkoleniowymi. Głównym celem SKN jest kształtowanie umiejętności praktycznych, które studenci wykorzystają w swojej przyszłej praktyce lekarskiej. Kilka z nich omówione zostało poniżej, a więcej informacji nt. działalności SKN można znaleźć na jego [Facebooku](#) i [Instagramie](#).

W dniach 6-7 października studenci z SKN Chirurgii Stomatologicznej już po raz drugi wspierali organizację III Ogólnopolskiej Konferencji Matek Dentystek. Podczas wydarzenia odbyły się dwudniowe sesje wykładowe z panelem dyskusyjnym i sześcioma blokami szkoleniowymi. Studenci odpowiadali za rejestrację uczestniczek, a także brali udział w przygotowanych sesjach wykładowych.

Pod koniec października reprezentanci SKN wzięli z kolei udział w cyklu zaawansowanych szkoleń dotyczących zabiegów implantologicznych. Spotkania składały się z dwóch części – teoretycznej i praktycznej. Uczestnicy zapoznali się z kryteriami włączania i wyłączania pacjentów z zabiegów implantologicznych i okołointplantacyjnych, protokołami postępowania i procedurami przygotowania pacjenta, a także niezbędnym instrumentarium. Podczas części praktycznej studenci przeprowadzali samodzielnie zabiegi wszczepienia implantów na modelach. Warsztaty odbyły się dzięki współpracy z firmą OSSTEM (pani **Edyta Kubiak** i pan **Vincenzo Carella**) oraz nauczycieli z Zakładu Chirurgii Stomatologicznej.

Szkolenie *Odbudowa estetyczna bez tajemnic*, które w dniach 25-27 października przeprowadzili **lek. dent. Wojciech Gruszka** i **lek. dent. Michał Citko**, także nie mogło się odbyć bez członków SKN. Spotkanie składało się z części teoretycznej – przeprowadzonej *online* i praktycznej – stacjonarnej. Uczestnicy zapoznali się z anatomią zębów, materiałami do wypełnień, zasadami pracy z danymi preparatami oraz systemami formówek,

a także tzw. *essential lines* według *Style Italiano*. Podczas części praktycznej studenci wykonali samodzielnie estetyczne odbudowy kompozytowe. Warsztaty odbyły się dzięki uprzejmości Instytutu Vivadental oraz we współpracy z Kerr Dental Polska.

Ostatnią z niedawnych aktywności SKN był udział w zorganizowanym 3 listopada szkoleniu *Chirurgiczne ekstrakcje trudnych zębów*, które przeprowadził **lek. dent. Przemysław Fiedorczyk**. Prowadzący podzielił się swoją wiedzą i doświadczeniem w dziedzinie chirurgii, ze szczególnym naciskiem na separację zębów, zaopatrywanie połączenia ustno-zatokowego czy techniki preparacji płatów. Uczestnicy zapoznali się z technikami minimalnie inwazyjnych zabiegów usuwania zębów, także zatrzymanych, preparacji płatów dzielonych oraz słuzówkowo-okostnowych. Podczas części praktycznej studenci przeprowadzali samodzielnie zabiegi ekstrakcji zębów, pobrania przeszczepu dziąsła z podniebienia oraz zamykania połączenia ustno-zatokowego. Warsztaty odbyły się dzięki współpracy z firmą C.Witt Dental (pani **Hanna Surowiec**). ■

DR PAULINA ADAMSKA

Zakład Chirurgii Stomatologicznej, opiekun SKN Chirurgii Stomatologicznej

Studenci podczas szkolenia *Chirurgiczne ekstrakcje trudnych zębów* | fot. archiwum prywatne

Nowoczesna medycyna spotyka gadżety uczelniane – badania asortymentu sklepu dr gadżet GUMed

Dział Promocji, www.promocja.gumed.edu.pl

Streszczenie

Z przyjemnością prezentujemy wyniki naszych badań nad nowoczesnymi gadżetami uczelnianymi dostępnymi w sklepie dr gadżet.

Przeanalizowaliśmy asortyment sklepu dr gadżet, oceniając jego zgodność z najnowszymi osiągnięciami naukowymi i potrzebami współczesnego społeczeństwa. Sklep oferuje nie tylko praktyczne narzędzia dla studentów i pracowników Uczelni, ale również atrakcyjne gadżety wspierające promocję zdrowego trybu życia i Uczelni.

Gadżety oferowane przez sklep dr gadżet nie tylko ułatwiają codzienne funkcjonowanie i wykonywanie obowiązków, ale także inspirują do aktywnego stylu życia i dbania o własne dobre samopoczucie.

ryc. 1. Przykłady gadżetów oferowanych w sklepie dr Gadżet

Zapraszamy do sklepu internetowego dr gadżet www.sklep.gumed.edu.pl oraz sklepu stacjonarnego zlokalizowanego w budynku nr 13.

Słowa kluczowe

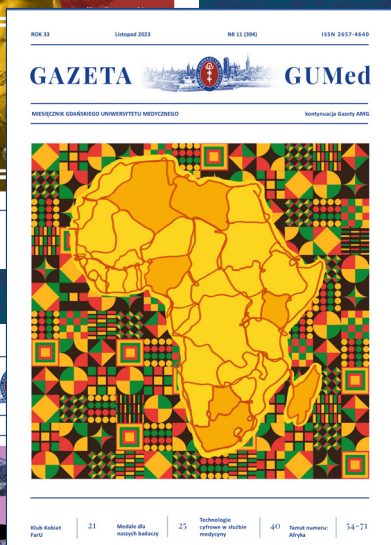
gadżety medyczne, bluzy, koszulki, artykuły piśmiennicze, kubki, podróże, na zajęcia, na konferencję, sklep dla aktywnych, sklep internetowy, wysyłka, płatność kartą, BLIK

 www.sklep.gumed.edu.pl

 ul. Dębinki 7, bud. nr 13, p. 16A

sklep otwarty w dni powszednie w godzinach 9:00-15:00

ZACHĘCAMY DO ODNAWIANIA ORAZ ZAKUPU PRENUMERATY GAZETY GUMed Z WYSYŁKĄ NA WSKAZANY ADRES!

**Cena rocznej prenumeraty krajowej
(11 zeszytów) wynosi 100 zł.**

Należność za prenumeratę należy
wpłacać na konto Gdańskiego
Uniwersytetu Medycznego
z dopiskiem *prenumerata
Gazety GUMed*

Santander Bank
Polska S. A.
Oddz. Gdańsk
76 1090 1098 0000
0000 0901 5327